INBJUDNINGSSKRIFT

TILL

MORGONDAGENS JURIS UTRIUSQUE, MEDICINE och FILOSOFIE DOKTORSPROMOTIONER

UTFÄRDAD AF **PROMOTORERNA.** ----------- UPSALA 1900 AKADEMISKA BOKTRYCKERIET EDV. BERLING.

Förhandlingarna om allianstraktaten mellan Sverige och Ryssland af den 5 april/24 mars 1812 af **Oscar Alin.**

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta särtryck ur: *Inbjudningsskrift till ... doktorspromotioner 1900 31/5*, som tillhör University of Minnesota Libraries, har scannats av Google Books. Det anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i november 2014 av Bert H.

Förhandlingarna om allianstraktaten mellan Sverige och Ryssland af den 5 april/24 mars 1812

af

Oscar Alin.

Med de franska truppernas infall i svenska Pommern den 27 januari 18121 blefvo förhållandena mellan Sverige och Frankrike bragta derhän, att svenska regeringen ansåg sig kunna utan att stöta den svenska folkopinionen för hufvudet taga ett afgörande steg till Sveriges frigörelse från det politiska system, som då beherskade Europas fastland. Sverige hade sedan mars månad år 1809 i förödmjukande undfallenhet för den franske kejsarens vilja gått så långt, som det kunde gå utan att förstöra sig sjelft. Nu hade Napoleon från maktspråk öfvergått till våldshandlingar och fiendtligheter. De våldsamheter, som af franska kapare 1811 utöfvats mot svenska fartyg, hade gifvit alla dem, hvilkas trefnad och välstånd berodde af handelns ostörda gång, en känbar förnimmelse af hvad förbundet med fransmännens kejsare betydde, och Pommerns besättande var ett slag mot den svenska nationalkänslan, hvarmed äfven den största beundran för Napo*

1 Jfr författarens arbete Carl Johan och Sveriges yttre politik 1810—1815, kapitlet »Carl Johan och Napoleon 1811.»leons krigiska bedrifter måste hafva svårt att öfverse. Frankrikes herskare hade drifvit svenska regeringen att till värn för rikets heder och intressen vidtaga åtgärder, som hon kunde säga sig hafva gjort allt för att undvika.

Som grund till dessa åtgärder kunde ännu en omständighet anföras. Sida vid sida med den beundran, som Napoleons bragder ingifvit svenska nationen, gick önskan om fredligt förhållande till England. Men denna stat, som hittills, trots krigsförklaringen 1810, behandlat Sverige såsom vänskaplig makt, hade i 'november 1811 låtit meddela svenska regeringen, att han ej längre kunde medgifva ett förhållande, som ålade England alla olägenheterna af ett krig med Sverige, medan detta land åtnjöte alla de fördelar, som icke vore fullständigt omöjliggjorda genom Frankrikes allt förstörande despotism. Framför detta tillstånd före-droge. engelska regeringen öppet krig, men helst önskade hon afslutandet af fred med Sverige och ville för detta ändamål genast

öppna underhandlingar. Dessa underhandlingar hade visserligen knappt hunnit öppnas, innan de i följd af ömsesidigt missförstånd afbrötos, men så mycket hade de dock uträttat, att svenska regeringen erhållit antydan om, att England vore villigt att efter fredens afslu-tande på ett eller annat sätt bidraga till stärkande af Sveriges ställning, medan engelska regeringen fått veta, att om Sverige t. ex. blefve utsatt för hotelser om ett franskt infall i Pommern, skulle det öppet träda på Englands sida1. Hotelserna hade uteblifvit, men — infallet hade skett.

Ännu var dock ej ögonblicket lämpligt att upptaga detta infall såsom fredsbrott. Utan allianser kunde Sverige

1 Jfr statsministern för utrikes ärendena friherre von Engeströms yttrande till statsrådsprotokollet den 24 februari 1812 med lord Wellesleys depesch till Sir E. Thornton den 9 oktober 1811 och Thorntons depesch till lord Wellesley den 11 och 20 november 1811 (Scacvola, Utländska diplomaters minnen från svenska hofvet, 161 — 164, 173 — 179, 187 — 190).icke försätta sig i krigstillstånd med Frankrike; och det kunde det så mycket mindre, som det derigenom skulle hafva beröfvat sig det medel att af de blifvande bunds-förvandterna betinga sig fördelaktiga vilkor, som låg i den ännu ej afskurna möjligheten af vänskaplig förbindelse med Frankrike. Den åtgärd i förhållande till franska regeringen, som nu från Sveriges sida vidtogs (4 och 7 februari 1812), inskränkte sig derföre till begäran om »en öppen och uppriktig förklaring af H. M:t kejsarens och konungens afsigter i afseende på Pommerns intagande»; men så mycket bestämdare voro de steg, som togos i förhållande till England och Ryssland.

Samma dag budet om fransmännens inbrott i Pommern anlände till Stockholm (den 1 febr. 1812) afgick till Sveriges diplomatiske agent i London, herr von Rehausen, befallning att meddela engelske utrikesministern, lord Wel-lesley, denna händelse och att i sammanhang dermed förklara, att ehuru konungen och kronprinsen med hänsyn till de sår, hvaraf Sverige ännu lede, hade önskat undvika att lemna verlden det första exemplet af motstånd mot det Napoleonska förtrycket, så hade de emellertid, då de nu befunno sig i valet mellan Frankrike och England, fattat sitt beslut. Rehausen skulle följaktligen meddela lord Wel-lesley, att Sverige vore färdigt att sluta fred med Storbritannien och att en engelsk underhandlare, försedd med nödiga fullmakter för detta ändamål, skulle mottagas i Göteborg. Med anslutning till ett yttrande från engelska sidan i november föregående år, enligt hvilket Sverige borde utan omsvep framställa, i hvilka afseenden det be-höfde Englands bistånd för att möta följderna af en brytning med Frankrike1, hette det vidare i instruktionen, att »tiden nu vore kommen, då Sverige med förtroende kunde

1 Se Thorntons rapport till lord Wellesley den 19 nov. 1811 (Scsevola, anf. arb. s. 183—5).förfråga sig hos England, hvad det ville göra för Sverige; att de artiklar — offentliga eller hemliga —, som skulle utgöra underhandlingens föremål, borde vara: återställandet af de gamla förbindelserna mellan de båda hofven; medlen att bidraga till Sveriges förstoring med Norge och Seland; subsidier, samt understöd af britiska eskadrar. Om EngT land ville lemna Sverige en koloni i Vestindien, skulle detta ännu mera bidraga att förena de båda ländernas kom-mersiela intressen.»

Om också svenska regeringen visste, att lord Welles-ley ej var oberedd på att få mottaga flere eller färre af dessa anspråk, så kunde hon dock ej undgå att finna, att de, framstälda till England af en makt i Sveriges ställning, voro i behof af en närmare motivering, i synnerhet som engelska regeringen kort innan de kommo till hennes kännedom hade förnyat en redan under förhandlingarna i november 1811 gifven förklaring, att det ej kunde komma i fråga, att England skulle på något sätt synas köpa fred med Sverige. En ny depesch afgick derföre till Rehausen den 9 februari, hvari förklarades, att Sverige ej uppstälde Englands hjelp till Norges förvärfvande såsom vilkor för afslutandet af fred med England, men att dessa båda saker så nära sammanhängde med hvarandra, att underhandlingarna derom borde gå sida vid sida. För att kunna bevara och ^upprätthålla freden, iör att vara oberoende af framtidens skiften behöfde nämligen Sverige en förökning i område och folkmängd, som borde blifva den omedelbara följden af dess förändrade system: då Sverige ånyo utsatte sig för Frankrikes hämd genom att gifva ver Iden det första exemplet på motstånd mot förtrycket, vore det naturligt, att det sökte trygga sin framtid och förverkliga sina förhoppningar. Dessa, fäste sig alla vid Norges förening med Sverige, en förening, som skulle gifva oss en fullkomligt insulär belägenhet och dermed göra oss så oberoende af Frankrike

och andra kontinentalmakter, att England ej meraskulle behöfva från Sveriges sida befara ett affall, fram-kalladt af yttre tvång. Förvärfvandet af denna besittning berodde hufvudsakligen på norrmännens egen goda vilja och på den insigt, man hos dem borde förutsätta, att den skandinaviska halföns framtida oberoende aldrig kunde på annat sätt betryggas. Men för att förverkliga den goda viljan hos dem, som insåge hela vigten af denna sanning, fordrades att England samverkade med Sverige: att bri-tiska fartyg blokerade Norges hamnar, afskure förbindelsen med Danmark och framhölle en törening med Sverige såsom enda vilkoret för återställandet af handelsförbindelserna med England. Denna samverkan till sjös skulle i förening med Storbritanniens garanti af Sveriges besittning af Norge utgöra en af hufvudpunkterna i den allianstraktat, som skulle blifva en omedelbar följd af fredsslutet. Dernäst komme den hjelp, som England kunde lemna Sverige i penningar och krigsförnödenheter: man hoppades, att britiska regeringen skulle inse nödvändigheten af att gifva de svenska stridskrafterna all den utveckling, hvaraf de vore mäktiga, då de derigenom under sin nuvarande ledare kunde blifva af stor vigt icke blott för England, utan till och med för Europa i allmänhet. Hvad anginge den åstundade kolonien i Vestindien, så skulle den blifva ett medel att ännu närmare förbinda Sveriges kommersiela intressen med Englands.

Men jemte det att man sålunda ville visa, att Englands eget intresse talade för ett bifall till de framstälda anspråken, sökte man såsom ett skäl dertill framhålla de tjenster, som Sverige redan skulle hafva gjort den gemensamma saken. Rehausen borde nämligen fästa lord Wellesleys uppmärksamhet derpå, att om Ryssland i denna stund ådagalade en sjelfständig hållning, så berodde detta i främsta rummet på den omständigheten, att det vunnit visshet om att i händelse af en brytning med franska regeringen icke blifva oroadt af Sverige, och det vorefrån Sveriges hållning under förhandlingarna med baron Alquier, som ryska kabinettet hade hemtat föredömet i fråga om sina åtgärder och sitt officiela språk. För öfrigt: om det också, trots allt, ännu vore osäkert, hvilken hållning ryske kejsaren skulle komma att intaga, så önskade Sverige vinna ett sådant geografiskt läge, att det kunde blifva fullkomligt oberoende af händelserna på kontinenten, och denna förklaring att det uppgifvit tankarne på Finlands återförvärfvande borde lemna britiska regeringen ett prof på uppriktigheten af dess önskan att förena sitt öde med Storbritanniens. — Hvad anginge kronprinsen, hvilkens åsigter och planer ännu föreföllo engelska regeringen något misstänkta, så ådagalade han i tal och handling, att han identifierat sina intressen med Sveriges. »Han är», heter det, »innerligen öfvertygad om att våra dagars vandalism, som hotar att omintetgöra den europeiska civilisationen, för att i dess ställe sätta militärdespotismens skräckvälde, hittills återhållits i sin framfart endast genom Englands ihärdiga och segerrika ansträngningar. H. K. H. tror, att Storbritanniens fall skulle blifva signalen till det civiliserade Europas återfall i förgångna seklers barbari; och för att afväija stöten från Sveriges kuster önskar H. K. H. förena sig med England, öfvertygad som han för öfrigt är derom, att Sveriges underkastelse förr eller senare skulle medföra Englands.»

Med dessa instruktioner följde underrättelse om att konungen afsändt generaladjutanten grefve Carl Löwenhjelm till Petersburg med uppdrag att meddela kejsaren, att konungen i följd af fransmännens infall i Pommern hade beslutit att göra fred med England och intaga en neutral ställning mellan denna makt och Frankrike. Och man lät engelska regeringen äfven veta, att man på samma gång uttalat förhoppningen om att återställandet af godt förstånd mellan Sverige och Storbritannien skulle blifva förelö-paren till en liknande förbindelse mellan denna makt och Ryssland l.

Löwenhjelm hade dagen innan denna depesch afgick lemnat Stockholm med bref till ryske kejsaren från så väl konungen som kronprinsen. Hänvisande till hvad ambassadören med anledning af Pommerns besättande hade att meddela, framhöll den sistnämde, huruledes inför-lifningen af Medelhafvets, Nordsjöns och Östersjöns kuster med franska väldet borde öppna äfven de mest skumögdes blickar för Napoleons oaflåtliga sträfvan att med omintetgörande af hvarje sjelfständig makt samla Europas nationer under sitt välde; de, som ännu hoppades på räddning, vände sina ögon till Rysslands kejsare, men skulle något kunna uträttas, borde man ej glömma den styrka, som låge i ett kraftigt initiativ 2. Konungens bref gick närmare in på den sak, hvarom fråga var: »jag har anledning att förmoda», heter det i denna handling, »och alla de meddelanden, som kommit mig tillhanda, bestyrka denna förmodan, att den storm, hvaraf mina tyska provinser fatt känna den första stöten, snart skall

utbryta öfver eders majestäts rike. Det är derföre af största vigt, att ett fullständigt förtroende eger rum oss emellan, och på samma gång jag anhåller derom hos E. M., lofvar jag E. M. mitt utan förbehåll.» Konungen meddelade derpå, att han betraktade fransmännens inmarsch i Pommern såsom ett brott mot fredstraktaten mellan Sverige och Frankrike, men som han önskade uppskjuta en öppen brytning, hade han begärt förklaring rörande anledningarna till åtgärden. Emellertid betraktade han sig såsom fri från förbindelsen att endast i följd af Sveriges anslutning till kon-

1 Utrikesstatsministerns depescher till Rehausen den i och 9 febr. 1812 (i Riksarkivet),

2 Brefvet är i kopieboken (H. M. Konungens arkiv) dateradt den 7 mars, tydligen misskrifning för den 7 februari.tinen talsystem et föra krig mot någon makt, hvilken det än vore, och hade derföre för afsigt att intaga en neutral ställning emot Frankrike och England. Med afseende på sitt förhållande till ryske kejsaren uttalade han sitt hopp om samverkan till motstånd mot »inkräktningar, som icke tycktes känna några andra gränser än oceanen», och sin önskan att Sveriges och Rysslands ömsesidiga intressen måtte byggas på grunder, »som för framtiden aflägsnade hvarje anledning till geografisk sammanstötning dem emellan genom att för alltid utplåna minnet af det förflutna». För öfrigt hänvisade konungen till de muntliga meddelanden Löwen-hjelm hade i uppdrag att göra1.

Dessa meddelanden voro följande2. Ehuru Sverige nyligen utgått ur en förödande kamp, som minskat dess område med en tredjedel, så bibehölle det dock ännu tillräcklig inre styrka för att med stöd af sin geografiska belägenhet kunna bevara sitt oberoende; men för att kunna vara nyttigt för Ryssland och för det jemvigtssys-tem, som Norden för framtiden borde upprätta gent emot Frankrikes oupphörligt växande hersklystnad, behöfde Sverige en tillväxt i område och folkmängd. Med blicken å ena sidan på det land, som det nyss förlorat, å andra sidan på det, som sedan sekler hotat dess flank, och bedömande sina framtidsutsigter med ledning af jemförelsen mellan sina egna och sina grannars krafter, måste det, i känslan af behofvet att bevara sin tillvaro, söka komma ur detta osäkra tillstånd. Ingen regering borde derföre förvåna sig öfver, att Sverige tänkte på att återvinna hvad det förlorat eller att erhålla en motsvarande ersättning. Dess sanna intressen i förening med fordringarna af en klok politik förmådde det att välja det senare af dessa alterna-

1 Konceptet t. konungens bref, dat. 6 febr., förvaras i Riksarkivet.

2 Se Löwenhjelms instruktion, dat. 4 febr., 1812 (Riksarkivet).tiv, och samma omständigheter borde inverka på kejsaren af Ryssland. Denne herskare torde lätteligen inse, att smärtan af Finlands förlust och det deraf uppeggade natio-nalhatet endast kunde utplånas genom ett förvärf, som gåfve nationens tankar en ny riktning. Ryssland borde alltså sjelft vara intresseradt af att Sverige vore i besittning af Norge; dermed skulle den svenska nationalkänslan tillfredsställas, Nordens oberoende skulle för alltid vara betryggadt, och den insulära belägenhet Sverige derigenom vunne skulle bestämma karakteren af dess politik och gränserna för dess ärelystnad. Frankrike hade redan för ett år sedan föreslagit svenska regeringen att i sina norra provinser samla en armé å 40 å 50,000 man för att göra ett infall i Finland, resa detta land mot ryska väldet och derpå gå mot Petersburg; det hade flere gånger förklarat, att om Sverige ville sluta sig till dess system, skulle det åter erhålla Finland jemte alla andra besittningar, som det afträdt till Ryssland sedan Carl den XII:s död. Men konungen hade afvisat dessa anbud. Han ansåge nämligen, att en tillväxt i område, som ej sammanfölle med den, som naturen sjelf tycktes hafva anvisat åt Sverige, omöjligen kunde grunda detta lands verkliga lycka och derföre icke vore värd några offer; att det i Sveriges nuvarande belägenhet gällde, ej att förvärfva en tillfällig ära, utan att bygga för framtiden; att man således ej borde utså frön till ett nytt krig, utan i stället för alltid aflägsna möjligheten deraf; och att detta endast kunde ske genom att Sverige erhölle Norge. — De nekande svar, som konungen gifvit å Frankrikes gränslösa anspråk, hade längesedan framkallat en ovänlig stämning hos denna makt. För att tvinga Sverige att medverka vid utförandet af dess planer hade det befalt sina kapare att oroa svenska handeln och slutligen besatt Pommern. Sverige hade nu intet annat alternativ än att foga sig efter Frankrikesvilja och börja krig emot Ryssland, som icke gifvit det någon anledning till klagomål, eller att uppträda till försvar för Rysslands sak. Sverige kände alltför väl den ovärderliga styrkan af sin geografiska belägenhet för att någon fruktan skulle kunna

utöfva inflytande på dess beslut, men det väntade också, att om det förenade sina intressen med Rysslands, denna makt skulle deri se ett prof på förtroende, som kräfde sitt svar.

Konungen, som hoppades, att det förbund, som han önskade afsluta med kejsaren af Ryssland för den stundande kampen, skulle väcka öfriga regenter till motstånd mot Frankrikes nyckfulla infall och förderfliga grundsatser, anhölle således, att kejsaren måtte till Stockholm sända en person, som vore i besittning af hans förtroende och försedd med nödig fullmakt att med Sverige afsluta en traktat, lämpad efter förhanden varande förhållanden, likasom efter dem som ett stundande krig tycktes komma att framkalla. — »För att lätta redaktionen af de instruktioner, hvarmed denne underhandlare komme att förses», trodde sig konungen böra på förhand meddela sig med kejsaren rörande karakteren af och ändamålet med denna traktat. Den skulle kunna delvis grunda sig på Gatschina-traktaten af 1799 med följande tillägg:

1:0 kejsaren garanterar Sverige föreningen med Norge;

2:0 för vinnande af detta mål tillhandahåller Ryssland Sverige en styrka af 15, 20 å 25,000 man;

3:0 då ryska trupperna infinna sig vid svenska kusten, skall en armé af 35 å 40,000 svenskar förena sig med denna styrka för att verkställa en landstigning på Seland och förmå konungen af Danmark att sluta sig till den traktat, som garanterar Sverige besittningen af Norge;

4:0 i händelse konungen af Danmark icke samtycker till denna afträdelse, skall han behandlas som fiende;

5:0 om konungen af Danmark vill förena sig med Sverige, Ryssland och England, skall han erhålla löfte omatt dessa makter icke skola sluta fred med den gemensam me fienden på andra vilkor, än att Danmark erhåller ersättning för de afträdelser det gjort, en ersättning, som torde kunna beredas vid stränderna af Elbe.

Sedan Norges förening med Sverige sålunda blifvit verkstäld, kunde den förenade svensk-ryska armén, eventuelt förstärkt med den danska, äfvensom med några tusen man engelska trupper, och möjligen ökad äfven genom utskrifningar, som kunde företagas i Nordtyskland, särskildt i Hansestäderna och Hannover, öfver Hamburg föras mot Oder, der den kunde innesluta Stettin, hota franska armén i dess rygg, imponera på preussiska hofvet, väcka modet hos tyskarne och göra en nyttig diversion till förmån för ryska armén. — Dessa idéer utgjorde endast ett utkast till en mera omfattande plan för de operationer, som kunde bestämmas, om Ryssland blefve anfallet. Men deras utförande kräfde framför allt ihärdighet i ansträngningarna och en beräknad klokhet i fråga om deras riktning. Alla kejsarens vänner borde hysa den önskan att ryska armén, innan en allmän fälttågsplan blifvit faststäld, icke utsatte sig för risken af en hufvud-drabbning, utan sökte draga kriget på längden: den borde locka franska armén efter sig, ödelägga landet i dess rygg, oroa dess marsch genom att kasta en myckenhet lätta trupper i dess flanker och framför allt vinnlägga sig om att uppsnappa dess konvojer, artilleriparker och ambulanser och att öfverrumpla högqvarteren, som ofta befunne sig på ett afstånd af io, 12 å 15 lieues från de stora armécorpserna.

Grefve Löwenhjelm skulle slutligen meddela kejsaren, att engelska regeringen anmodats att skicka ett ombud till Göteborg för att underhandla om fred: om, såsom allt tycktes antyda, de stora händelser, som hotade att ännu en gång störa Europas fred, hastigt utvecklade sig, skulle återställandet af ett vänskapligt förhållande mellanSverige och England utan tvifvel blifva inledningen till en liknande förbindelse mellan sistnämda makt och Ryssland. — v De åtgärder, som Kongl. Maj:t sålunda vidtagit, gingo ut på en förändring af Sveriges politiska system, som närmast skulle betecknas af fred med England och efter all anledning af krig med Frankrike. Men rörande dylika åtgärder kunde statsrådet med stöd af § 13 R. F. göra anspråk på att höras. Det blef också hördt, men först sedan de af konungen beslutna framställningarna till ryska och engelska regeringarna redan hunnit blifva gjorda. Den 21 februari 1812 hölls utomordentligt statsråd, hvartill jemte statsrådets ständige ledamöter — justitiestatsministern grefve Gyllenborg, utrikesstatsministern friherre Engeström, friherre Rosenblad, grefve Wrede, friherrarne Fleming, Adler-creutz, Plåten och Adlerbeth samt hofkanslern friherre Wetterstedt — och statssekreterarne — Rosenstein, friherre Carpelan, Börtzell och Wirsén — äfven justitiekanslern grefve Trolle-Wachtmeister var tillkallad, hvarjemte kronprinsen var närvarande. I denna församling meddelade konungen sin

afsigt att inhemta »statsrådets ledamöters underdåniga råd och tankar öfver rikets närvarande ställning och förbindelser, i synnerhet i afseende på Frankrike». Till ledning för de närvarandes omdöme lem-nade utrikesstatsministern en redogörelse för det sätt, hvarpå förhållandena till Frankrike utvecklat sig, sedan statsrådet den 15 november 1810 tillstyrkt konungen att bifalla yrkandet på krigsförklaring mot England,1 och bifogade med afseende på ställningen till öfriga makter den upplysningen, »att vi ingenting hade att frukta af Ryssland och mycket att hoppas af England». Derefter tog kronprinsen ordet. Han började med att förklara, att »den

1 Detta aktstycke innehåller uppränningen till den framställning angående förhållandena mellan Sverige och Frankrike efter den 15 nov. 1810, som öfverlemnades till hemliga utskottet vid 1812 års riksdag och, ytterligare utvecklad, offentliggjordes 1813.tidpunkt vore kommen, då Sverige ändteligen skulle skilja sig från det osäkra tillstånd, hvaruti det sig befunnit allt sedan krigsförklaringen mot England». Genom en synnerlig försynens skickelse hade det under det allmänna krigstillståndet i Europa kunnat bibehålla ett slags neutralitet, men denna kunde ej längre bevaras: hvarken Frankrike eller England ville vidare fördraga den. »Frankrike», yttrade han, »begär såsom borgen för vår uppriktighet och vår ståndaktighet uti dess system 2,000 matroser och trupper, antagandet af dess tulltaxor, tillträde uti våra hamnar för dess tullbetjening och slutligen en formlig krigsförklaring emot Ryssland1. Frankrike begär ytterligare, att vi skola göra ett verksamt krig emot England och att konungens flottor skola angripa engelska skepp och förstöra denna nations handel. Efter så många uppoffringar för Frankrikes skuld borde vi hoppas, att denna makt skulle förse oss med medel att upprätthålla dess system. Jag var sjelf så öfvertygad om denna sanning, att jag meddelade den åt franske härvarande ministern herr Alquier, men hans svar tillintetgjorde mitt hopp; man måste vidtaga verksamma steg, sade han, och då först skall kejsaren tänka på hvad han ämnar göra för Sverige. Således, mine herrar, kunna vi intet vänta någon subsidietraktat med franska regeringen. Dess sändebuds svar bevisar eder, att den icke ger subsidier. Om rikets grundlagar kunna lemna konungen makt att antaga sådana vilkor, och om edert yttrande öfverensstämmer med franska regeringens vilja, kunna vi, mine herrar, bereda oss på förlusten af vår politiska frihet. Om dessa sanningar icke äro tillräckliga för att öfvertyga eder om faran af vårt eftergifvande, låtom oss då granska de medel vi böra vidtaga, om vi biträda franska regeringens system». Kron-

1 Uppgiften, att Frankrike begärt en »formlig krigsförklaring mot Ryssland» återfinnes icke i utrikesstatsministerns ofvannämnda redogörelse, och ej heller i öfriga handlingar, som varit författaren tillgängliga.prinsen utvecklade derpå, huru man för ett krig i Finland behöfde under det första året 15 millioner rdr och dessutom till försvarsanstalter i Sverige 2 millioner rdr — och hvarifrån skulle dessa medel tagas? — Arméns väg i Finland skulle visserligen utan tvifvel följas af seger, men engelska och ryska truppers anfall på svenska kusterna och kanske angrepp af den tvetydiga bundsförvandten Danmark skulle troligen nödga den att afbryta sitt segertåg. — Och vidare: »om kriget mellan Frankrike och Ryssland förlängdes, skulle freden otvifvelaktigt förena dessa kollosala makter, hvilka, då de icke kunde förstöra hvarandra, skulle vid sina underhandlingar uppoffra de svagare staterna. Och hvilken makt komme naturligtvis först i fråga? Det vore Sverige. Ryssland, som fruktade denne gamle medtäflare och påminde sig Narva, skulle begagna alla tillfällen för att verkställa dess delning och derigenom bringa öfverens-kommelsen i Erfurt i fullbordan». — I korthet sagdt: Sverige hade nu att välja mellan att »antingen underkasta sig franska regeringens vilja eller ock antaga den ställning, som öfver-ensstämde med lynnet och tapperheten hos ett folk, som endast önskade vinna en fullkomlig neutralitet»; i förra fallet måste man vara beredd på fullständig undergifven-het, blind lydnad för franska regeringens befallningar och uppgifva hvaije tanke på att åt Skandinavien bevara »den frihet, som skyterna ditförde, sedan de undflytt romar-nes ok».

Efter denna framställning anhöllo statsrådets samt-lige ledamöter om »några dagars uppskof för att stadga sina tankar i den vigtiga fråga som nu var framstäld», och nytt sammanträde utsattes till den 24 februari. Öfver-läggningen öppnades då af hofkanslern, som närmare utvecklade grundtankarne i det yttrande, som kronprinsen vid förra sammanträdet afgifvit, och derjemte framhöll å ena sidan osäkerheten af Finlands bibehållande, äfven om det kunde återförvärfvas, å andra sidan fördelarne af en poli-tik, som hade Norges förvärfvande till mål.

Närmast borde Sveriges sträfvan gå ut på att vinna neutralitet, och derjemte nya politiska förbindelser, då de hittills varande, efter det sätt hvarpå riket blifvit af franske kejsaren behandladt, ej längre kunde bibehållas. Men först och främst måste landets försvarsmedel med den mest fortsatta och största verksamhet bringas i ordning, för att man sedan skulle kunna vidtaga det beslut, som med rikets sanna fördel kunde anses mest öfverensstämmande: det vore endast genom ett sådant förhållande som vi kunde leda de händelser, dem framtiden oss beredde, i stället för att af dem blifva ledda. — I dessa åsigter om hvad som borde utgöra de närmaste föremålen för den svenska politikens ansträngningar voro statsrådets öfrige ledamöter ense med hofkanslern — en naturlig följd deraf, att de samtlige funno lydnaden mot Napoleons fordringar nu hafva nått sin gräns. Visserligen ansåg sig t. ex. Wir-sén böra erinra om att svenska folket, trots allt, ännu i allmänhet vore Frankrike tillgifvet. »Den beundran Bona-partes första krigsbragder till sig ryckt», yttrade han, »har ej genom kejsar Napoleons hersklystnad hunnit utplånas hos en nation, som älskar tapperhet, men föga bekymrar sig om statskonst. Ogerna och icke utan hemlig bäfvan för utgången vill man se freden brytas med en makt, som samlat det ena riket efter det andra till sin krona; och i synnerhet eger intet tvifvelsmål rum om svenskarnes odelade misstroende och hat till Ryssland. Då vidare härtill kommer, att man hos oss ännu icke haft någon erfarenhet af Frankrikes omedelbara inflytande på sina allierades inre styrelse, bör det ej förefalla oväntadt, om de steg, som tilläfventyrs aflägsnade ett vänskapligt förhållande med nämda stat, gjorde en mindre behaglig sensation». Men ehuru Wirsén sålunda erkände »hela vigten deraf, att ett uttryck af de flestes Önskan icke lemnades utan afseende», framhöll han nödvändigheten af, att »den sty-rande med säker gång följde den bana han utstakat att befrämja allas väl», och att »skenbara, momentela intressen måste uppoffras för sanna och varaktigare», medan Ad-lercreutz anmärkte, att »vårt nationela tänkesätt syntes mycket förändradt och skulle utan tvifvel stämmas till fullkomlig enhet, då det upplystes om alla de oförrätter, som blifvit mot oss utöfvade och i denna stund utöfvades». — Och visserligen tillrådde flere af konungens rådgifvare en synnerlig försigtighet vid den brytning med det franska systemet, som nu skulle ske, men så mycket kraftigare uttalade sig t ex. Trolle-Wachtmeister, Adlercreutz och Pläten för ett bestämdt uppträdande, den sistnämde sär-skildt under uttryck af en sjudande fosterländsk harm. »De sist timade händelserna i svenska besittningarna på fasta landet», yttrade han bland annat, »innebära en så gifven fordran af förnedrande lydnad och undergifvenhet, att de för en sjelfständig nation hafva ett vida betänkligare utseende än verkeliga fiendtligheter. Man vålar sig ej en gång bruka det uppenbara våld, som oafhängiga stater emellan är den enda utväg, då vänlig öfverenskommelse förgäfves försökts att bilägga tvistigheter; utan under påstående af fortfarande vänskap utöfvar man den oinskränktaste våldsmakt med alla dess tillhörigheter, arrestationer, visitationer, våldgästningar af trupper uti grannrikes stater, och såmedelst på en gång uppställer det mest förnedrande vasallage, långt mera oförenbart med sjelfständighet än verkeligt krigstillstånd! Det är lyckligt, då pligten inträder att afgöra öfver grundsatser för ett lands politik uti ett så vigtigt ögonblick, att ingen möjelig tvekan kan ega rum. Ty som medlem uti styrelsen af en sjelfständig stat skulle för min del jag anse mig brottslig mot min heligaste pligt, om ett ögonblick jag kunde tveka att tåla ett steg, hvilket på en gång kullslår statens sjelfständighetsprincip och förvandlar den till ett lyd rike, der då all grundlag och hittills bestående ordning försvinner; der med Sverigesbelägenhet en deraf vållad total afstängning från sjön skall på en gång förstöra alla ressurser. Behöfs någon ytterligare styrka för denna sats, så visa sig underkastelsens förnedringar och faror, utan någon möjelig vinst för staten, ty utom att Napoleons grundsats visar sig tyde-ligen vara endast vanmakt för alla andra stater, tills de äro verkeliga fransyska provinser under dess allsmäktiga vilja, så hafva de aflägsnare ej en gång den tröst att böja sig under dess, af den aktning en stor man förtje-nar åtföljda, allherskande jernspira, utan måste lyda de föraktliga verktyg, som, obegripligt nog, han tror vara de rätta för sina ändamål; måste se sjelfva sina suveräner insulterade och sina heligaste rättigheter trampade af öfvermodiga, uppblåsta sändebud, af plundrare under namn af befalhafvare, af hungriga bankruttörer under skepnad af konsuler och tullbetjening m. m., varelser, de flesta vida under den moraliska aktning någon gång till och med sjelfva stråtröfvaren aftvingar oss. De nationer, som äro i stånd tåla denna förnedring, som äro nog olyckliga för att de måste undergå den, skola oundvikligen nedsjunka till en förnedringsgrad, som endast -kan jemföras med ju-darnes olyckliga belägenhet under turkiska, marockanska och algerianska väldet.» — I likhet med flere af statsrådets öfrige ledamöter förordade Pläten, att brytningen med det franska systemet skulle åtföljas af ej blott

fred utan äfven förbund med England, medan han varnade för Rysslands »alltid tvifvelaktiga vänskap», en varning, som uttalades äfven af andre, särskildt och med mycken bestämdhet af Adlercreutz, som förklarade, att denna »vacklande makt i farans stund säkert skulle uppoffra Sverige för sitt eget intresse», — Då emellertid förutsättningen för att man med någon trygghet skulle kunna inlåta sig på det neutralitetssystem, som af statsrådet förordades, var den, att man ej, såsom i november 1810, skulle hafvaatt befara fiendskap från Ryssland, så var det naturligt, att tanken på en politik, hvars uppgift skulle vara att från denna makt återvinna Finland, vid detta tillfälle måste träda tillbaka äfven hos dem, af hvilka den innerst hystes. Visserligen framhöll Carpelan, att det »alltid skulle bli smärtande att öfvergifva eller aflägsna hoppet att återfå Finland för alla dem, hvilka kände detta lands innevånares tillgifvenhet för svenska regeringen, en tillgifvenhet, som i senare dagar fått ny och ökad styrka, och hvilka kände hvad våra konungar, deri redligt understödde af nitiske embetsmän, gjort för detta lands uppkomst, hvarat redan de lyckligaste resultater röjdes, då ett grymt öde skilde detsamma från svenska kronan», medan andre, såsom Fleming och Rosenblad, erinrade om, att Finlands återvinnande vore svenska folkets käraste förhoppning; men dervid stannade det Deremot var det med synnerlig bestämdhet som Plåten framhöll föreningen med Norge såsom det enda rätta målet för Sveriges statskonst, en åsigt som af finnen Wirsén understöddes med följande ord: »Hoppet om Finlands återförening med moderjorden, så svagt det än må vara, eger emellertid alltid något smickrande och förledande, som ofta fästat min tanke med behag vid en allians med Frankrike. Likväl nödgas jag underdånigst instämma i den mening, att en ockupation af detta land, om den annars är möjlig, troligen skall följas af dess hastiga återförlorande. Så länge Petersburg utgör ryska väldets medelpunkt, måste denna makt uppoffra allt för att behålla eller återvinna en besittning, som på samma gång gifver arrondissement och förskansning. En sådan öfvertygelse måste hos mig, som är född på den klippa, der Ehrensvärd hvilar omgifven af sina verk, vara lika uppriktig som den är smärtsam. Deremot komme Sverige och Norge, införlifvade med hvarandra, att sammansätta en afskild ö, der på den nästan obebodda landt-gränsen fjellar och strömmar gjorde gagn för haf. Denna nya stat skulle, såsom verklig sjömakt, icke hafva något att befara af öfverlägsna landtmakter och, såsom en mindre sjömakt, icke heller reta den enda storas afund. Den skulle genom sitt naturliga läge och sina inre tillgångar blifva ett upplags-magasin för Englands handelsvaror och ett förrådshus för dess behof.»

Den vidlyftiga öfverläggningen afslöts med följande yttrande af kronprinsen: »Då konungen påkallar min mening, skall den blifva en följd af hvad jag redan för eder yttrat och af det behof vi hafva af fred; jag tillstyrker således vår neutralitet och öppnandet af våra hamnar för alla de makter, som erkänna den. Jag föreslår derjemte, att tjen-liga mått och steg oförtöfvadt vidtagas för att försäkra oss för all våldsamhet från de regeringars sida, som icke skulle vilja medgifva vårt fredliga system.» I öfverensstämmelse härmed upptogs i det ena af de protokoll1, som uppsattes öfver förhandlingarna, följande sammanfattning af de yttranden, som derunder afgifvits: »Statsrådets samtliga ledamöter yttrade enhälligt den öfvertygelsen, att rikets närvarande politiska ställning emot Frankrike öppnade ett lägligt tillfälle att frånträda kontinental-systemets uteslutande grundsatser; att derföre ett neutralitets-tillstånd så väl emot Frankrike som England borde sökas, och fred med denna senare makt i detta ändamål afslutas; att Sveriges hamnar borde öppnas för hvarje makt, som erkände denna rikets neutralitet, och för öfrigt tjenliga mått och steg skyndsam-

1 Detta protokoll, i hvilket de yttranden, som den 24 febr. afgåfvos af statsrådets särskilda ledamöter, icke finnas upptagna, var möjligen uppsatt för att man skulle hafva en handling, som utan allt för stor risk i händelse af indiskretion kunde, om så påfordrades, öfverlemnas till den stundande riksdagens konstitutions-utskott. — Protokollen förvaras i utrikesdepartementets arkiv. Wetterstedts yttrande finnes dels inextenso, dels i referat mcddeladt i H. Forsells minnesteckning, s. 107 —117.meligen vidtagas att bereda' ett kraftigt försvar i händelse något försök skulle göras emot det fredliga system, som nu borde antagas.» Då denna statsrådets mening »lika svarade mot kronans värdighet, som mot Sveriges sanna intresse och dess inbyggares sjelfstandighet», förklarade sig konungen deruti »instämma». — Såsom ofvan är nämdt, var det afgörande beslutet, redan förut fattadt och till och med åtgärder för dess verkställande vidtagna.

Grefve Löwenhjelm hade anländt till Petersburg den 18 februari. Hans väg hade korsats af en depesch från

Sveriges chargé d'affaires i den ryska hufvudstaden, Schen-bom, hvari förekom följande meddelande: »Förliden lördag (8 febr.) hölls en konselj af 6 å 8 personer i hans kejserliga majestäts kabinett. Armfelt var äfven kallad. Man talade mycket om Sverige och om H. K. H. kronprinsen. Då tog baron Armfelt ordet och föreslog rätt och slätt, att man, såsom det bästa medlet att vinna prinsen och nationen, skulle hjelpa Sverige att erhålla Norge. Hans förslag gillades af alla de närvarande och särskildt af hans kejserliga majestät»1. Det var också med synnerlig välvilja som den svenske ambassadören den 20 februari mottogs af kejsaren 2, och redan efter sitt andra företräde, den 23:dje, kunde Löwenhjelm meddela sin regering, att kejsaren, som väntade att kriget med Frankrike inom få veckor skulle utbryta, vore villig att med Sverige sluta en off- och defensiv allians på följande grunder: Kejsaren biträder Norges förening med Sverige och förbinder sig att för detta ändamål af sina trupper i Finland lemna 24 bataljoner (2 divisioner), hvilka helt och hållet skola stå till Sveriges disposition för ett direkt anfall mot Norge, eller för en landstigning på Seland, och derefter utgöra en

1 Yngvar Nielsen, Aktmsessige Bidrag til Sveriges politiske Historie 1812—1813, s. 4 f.

2 Se Löwenhjelms depesch af den 21 Ig febr. 1812 (Riksarkivet).del af den armé, som under kronprinsens befäl skall användas för Rysslands och Sveriges gemensamma intressen. Kejsaren skulle ofördröjligen gifva generalguvernören i Finland order att sammandraga trupperna på de platser, der deras inskeppning kunde ega rum, och att samla nödiga transportfartyg så snart årstiden medgåfve det. Men som kejsaren ansåge, att det vore bäst att försöka att göra konungen af Danmark till vän i stället för att i honom skapa en fiende, som vore bragt till förtviflan genom sina förluster, hemstälde han, att man skulle sända ett ombud till Köpenhamn för att föreslå konungen af Danmark att frivilligt afstå Norge och förena sig med de nordiska makterna mot en ersättning, som skulle utgöras af en landsträcka mellan Elbe och Holland. Om Danmark nekade härtill, skulle det behandlas såsom de båda makternas gemensamma fiende. Sedan Sverige underlagt sig Norge, skulle det vara förbundet att med all sin styrka medverka till en lycklig utgång af det krig, som kom me att utbryta mellan Ryssland och Frankrike, och för detta ändamål föra sina trupper till den punkt på kontinenten, som förhållandena gjorde lämplig1.

Kejsaren, som till en början hyst den åsigten, att operationen mot Danmark skulle komma först efter det gemensamma fälttåget mot Napoleon och att Norge således skulle tillfalla Sverige såsom en belöning för de tjenster det gjort den gemensamma saken, icke såsom en ersättning för förlusten af Finland, hade således i denna hufvud-punkt gifvit efter för hvad Löwenhjelm hade framhållit rörande det gemensamma intresset af att Sverige hade tillräckliga krafter, innan det uppträdde i kontinentens angelägenheter, och rörande nödvändigheten för konungen och kronprinsen att höja nationalkänslan genom att inleda det nya

1 Löwenhjelms depesch den 24/12 febr. 1812 (Riksarkivet).systemet med att gifva Sverige en förstoring, en ny existens l.

För traktatens afslutande skulle enligt svenska regeringens önskan general Suchtelen ofördröjligen afgå till Stockholm. Emellertid ansåg Löwenhjelm, att man för att påskynda saken och för att kunna hos kejsaren motverka det inflytande, som utöfvades af den mot Sveriges afsigter misstänksamme och i botten franskvänlige rikskanslern Ro-manzoff, borde förlägga underhandlingen till Petersburg2, en åtgärd, som tycktes vara så mycket mera nödig, som Suchtelens afresa till Stockholm utan synbara skäl fördröjdes3.

Denna uppfattning var också svenska regeringens. Löwenhjelms depescher med här ofvan nämda meddelanden ankommo till Stockholm den io mars4 och mottogos med den största tillfredsställelse. Löwenhjelm erhöll genast uppdrag att för kejsaren uttrycka konungens glädje öfver det öppna och klara sätt, hvarpå kejsaren gått hans önskningar till mötes. De angifna grunderna för alliansen biträdde konungen till alla delar och hade endast med af-seende på den föreslagna framställningen till konungen af

1 »Agir autrement, Sire», hade Löwenhjelm yttrat under sin audiens den 20 februari, »aller en Allemagne avec des désirs au dessus des moyens, c'est, Sire, se replacer dans le même cas, dans les mêmes fautes qu'a commises Gustave Adolphe.» Denna punkt, som rätt åter-gifves i Schinkel-Bergmans referat (VI, s. 126), har i Yngvar Nielsens kritik af detta referat (Aktmæssige Bidrag til Sveriges Historié 1812— 1813, s. 7) fått följande tolkning:

»Naar Sverige fik Magt, kunde det öve Indflydelse paa Fastlandets Anliggender og træde i Gustav Adolfs Fodspor.»

2 Se Löwenhjelms apostill n:r 1 den 24/12 febr. 1812 (Riksarkivet).

3 Se Löwenhjelms apostill den 3 mars/20 febr. 1812. R. A.

4 De första depescherna hade afgått från Petersburg den 26 febr., men som kuriren måste taga vägen öfver Torneå, anlände de först efter dupletterna, som kommo samtidigt med depeschen af den 3 mars.Danmark en anmärkning att göra. Det vore nämligen icke antagligt, att denne monark, som vore slafviskt bunden vid Frankrikes vilja, skulle kunna besluta sig för att frivilligt afträda Norge till Sverige för det ovissa hoppet om en ersättning i norra Tyskland. Denna konungens öfvertygelse behöfde emellertid icke förhindra den åtgärd kejsaren föreslagit — tvärtom skulle konungen med största nöje se den krönas med framgång —, men han ansåge, att den ifrågavarande framställningen icke kunde eller borde göras förr än i det ögonblick då allt vore klart för ett anfall mot Seland i händelse af nekande svar. Att meddela Sveriges och Rysslands afsigter innan de egde stödet af en styrka, söm vore tillräcklig att afpressa vederbörande de äskade medgifvandena, skulle säkerligen icke leda till annat resultat, än att i otid yppa ett förslag, som redan utgjorde föremål för Danmarks misstankar. Först i det ögonblick, då svenska och ryska trupperna vore färdiga att landstiga på Seland och Englands flottor blockerade denna ö, borde man lemna konungen af Danmark valet mellan öppet krig och Norges frivilliga afträdelse till Sverige mot en motsvarande ersättning. — För öfrigt låge synnerlig vigt uppå att i traktaten klart uttrycktes, att Sverige icke vore förbundet att uppträda offensivt i Tyskland tillsammans med de ryska trupperna förr, än Norges förening med Sverige blifvit verkständ, ty först då Sverige vore tryggadt i sin flank, kunde det vända sina blickar mot Tyskland och egna sig åt allas intresse1.

Jemte dessa instruktioner afgick med tvenne kurirer — en »öfver hafvet», en »norr om», — fullmakt för grefve Löwenhjelm att afsluta traktaten2. Svenska regeringen hoppades, att detta skulle hinna ske, innan den ryske underhandlaren anlände till Stockholm, men den 20 mars, un-

1 Engeströms depesch den 13 mars 1812. R. A.

2 Fullmakten, dat. 12 mars 1812, förvaras i Riksarkivet.gefär samtidigt med att Lowenhjelm mottog sin fullmakt, ankom Suchtelen till den svenska hufvudstaden, och underhandlingarna fortgingo derefter samtidigt der och i Petersburg.

Emellertid hade underrättelsen om Löwenhjelms beskickning anländt till Paris och väckt synnerlig uppmärksamhet hos Frankrikes regering. Utrikesministern, hertigen af Bassano, meddelade genast (28 febr.) den svenske chargé d'affaires, herr d'Ohsson, kejsarens förvåning öfver att Sverige tagit ett dylikt steg just i ett ögonblick, då en brytning mellan Frankrike och Ryssland kunde förutses. Sverige, tilläde han, kunde besluta krig mot Frankrike, men kejsaren skulle icke framkalla det och skulle i alla händelser föra det med smärta, ty han älskade sven-skarne och betraktade dem, likasom polackarne och tur-karne, såsom Frankrikes verkliga vänner1.

Men härvid stannade det icke. Hertigen af Bassano öfvertalade svenska kronprinsessan, som sedan medlet af föregående år åter vistades i Frankrike, att till sin gemål aflåta ett meddelande af innehåll, att kejsaren, som aldrig kunde medgifva Norges skiljande från Danmark och skulle betrakta hvarje åtgärd i detta syfte såsom en krigsförklaring mot Frankrike, erbjöde Sverige sitt förbund och försäkrade det om Finlands återställande, så vida Sverige förbunde sig att, så snart kriget utbrutit mellan Frankrike och Ryssland, förklara sistnämda makt krig, infalla i Finland med 30,000 man och försätta sig i krigstillstånd med England. Subsidier kunde ej kejsaren lemna, men han vore villig att i Lübeck och Danzig mottaga för 20 millioner kolonialvaror, tillhörande svenska regeringen, och derför lemna Sverige valuta. Om kronprinsen vore villig härtill, kunde han skicka instruktioner och fullmakt till Sveriges

1 Se Engeströms depesch till Lowenhjelm den 20 mars 1812 (Riksarkivet). Jfr Bignon, Hist, de France, X, 407.chargé d'affaires i Paris för att underteckna en allianstraktat, hvars afslutande skulle ega rum inom fa dagar1.

Öfverlemnandet af denna framställning anförtroddes åt svenske generalkonsuln i Paris, Signeul, som dermed

afreste den 7 mars. Enligt svenske utrikesministerns omdöme voro de förslag han medförde af sådan art, att de väl »kunde rubba dem, som voro mindre fasta än konungen och kronprinsen», men deras beslut var taget. Då Signeul den 28 mars återvände från Stockholm, medförde han ett bref från den sistnämde till Napoleon, hvari yttrades, att Carl Johan, då han mottog anbudet om svenska tronen, hade hoppats kunna förena sina nya pligter med kärleken till sitt gamla fädernesland och med tillgifvenheten för dess herskare. Han hade i Sverige funnit ett folk, som allmänt vore fästadt vid Frankrike, men ännu mera vid sin frihet och sina lagar, som vore angeläget om kejsarens vänskap, men dock icke ville för den offra sin ära och sitt oberoende. »Kejsarens minister hade sårat denna nationalkänsla, och hans oförskämdhet hade förstört allt ; hans meddelanden hade icke burit karakteren af den hänsyn, som krönta hufvuden vore skyldiga hvarandra; fullgörande kejsarens instruktioner för att tillfredsställa sina lidelser, hade baron Alquier talat som en romersk prokonsul, utan att besinna, att han icke hade att göra med slafvar. Denne minister hade sålunda varit första orsaken till det misstroende mot kejsarens afsigter, som Sverige börjat ådagalägga; och föl jande händelser hade deråt gifvit ökad styrka. Kronprinsen hade redan i sina bref af den 19 november och 8 december 1810 haft äran att meddela kejsaren Sveriges belägenhet och den önskan det hyste att i honom finna en beskyddare och ett stöd; det hade i hans tystnad icke kunnat finna annat än en oförtjent likgiltighet, och det hade

1 Scaevola, anf. arb., 625, f. Jfr. Bignon, X, 407—9 och ut-rikesstatsministerns underd. berättelse till konungen den 7 jan. 1813, s. 12 f. (i årstrycket för 1813).varit dess skyldighet att sätta sig i säkerhet mot den storm, som stode i beredskap att utbryta öfver kontinenten. »Sire», hette det vidare: »Menskligheten har redan lidit nog. Menniskoblod har i 20 år öfversvämmat jorden och det x återstår för E. M:s ära icke mer än att göra ett slut på detta tillstånd. Om E. M. medgifver, att konungen meddelar kejsar Alexander möjligheten af en försoning, så tror jag mig känna denne monarks storsinthet tillräckligt för att våga försäkra, att han skall lyssna till förslag, som äro lika billiga för E. M:s rike och för Norden»1.

Samtidigt med detta bref afgick svar på de framställningar, som Sveriges chargé d’affaires i Paris den 28 februari hade mottagit af hertigen af Bassano. Det hade formen af en not och var beräknadt att ankomma till Paris en eller annan dag efter framlemnandet af Carl Johans bref till kejsaren. Efter en erinran om de franska kaparnes våldsamheter mot svenska fartyg, franska regeringens underlåtenhet att ens besvara föreställningarna der-emot, franska truppernas infall i Pommern och de rent af fiendtliga åtgärder, som de der vidtagit mot konungens em-betsmän, kassor, fartyg och trupper, förklarades i denna not: att konungen högtidligen protesterade mot franska truppernas inryckande i svenska Pommern; att han icke kunde anse detsamma annorlunda än såsom ett brott mot fredsfördraget mellan Sverige och Frankrike; att han likväl i följd af de grundsatser af foglighet, som han önskade bibehålla uti fortgången af sina statsförhållanden, och i följd af sina enskilda böjelser för Frankrike icke ansåge sig vara i krigstillstånd med denna makt, men väntade af dess regering en öppen och uppriktig förklaring öfver infallet i Pommern; att, på det under väntan på denna förklaring en fullkomlig likhet uti båda makternas handlingssätt måtte ega rum, be-

1 Carl Johan till Napoleon den 24 mars 1812 (Bilaga n:r 11 till utrikesstatsministerns berättelse till konungen d. 7 mars 1813).talningen af Sveriges skulder uti de med Frankrike förenade länder komme att uppskjutas till dess svenska Pommern blifvit utrymdt och det goda förståndet återstäldt mellan de båda hofven; att slutligen, då besittningstagandet af svenska Pommern satte konungen i författning att kunna anse sig befriad från de med Frankrike ingångna särskilda förbindelser och i synnerhet från den att fortsätta ett krig, som Sverige börjat då det biträdde kontinentalsystemet, ett biträde som blott vore en följd af Pommerns återställande, konungen förklarade, att han från denna stund ansåge sig vara i neutralitets-tillstånd i förhållande till Frankrike och England, och att han i följd af detta nu antagna system skulle använda alla medel, som han hade i sin makt, för att skydda Sveriges neutrala flagga emot våldsamheter, hvilkas fortfarande endast kunde tillskrifvas en lång fördragsamhet1.

Knapt hade dessa handlingar afgått, innan österrikiske ministern vid svenska hofvet, grefve Neipperg, mottog en depesch från sin kollega vid det franska, furst Schwar-zenberg, med uppdrag att meddela svenska regeringen, att Österrike den 14 mars slutit förbund med Frankrike; att använda allt sitt inflytande för att förmå Sverige att sluta

sig till de kontinentala makternas allians mot Ryssland; och att framhålla Finlands återförvärfvande såsom den naturliga följden af ett dylikt steg2. Svaret på denna framställning afgafs genast: lika litet som Sverige, trots allt, önskade krig med Frankrike, hade det anledning till krig med Ryssland. Att återförvärfva Finland vore ej Sveriges intresse. Sverige ville få sin neutralitet erkänd, och som det vore öfvertygadt om, att ryske kejsaren med sina rustningar endast hade för afsigt att bereda sitt rike samma

1 Engeströms depesch till herr d'Ohsson af den 21 mars 1812

2 Utrikesstatsministerns underd. berättelse till konungen den 7 mars 1813, s. 13 f. Carl Johans bref till kejsar Alexander den 1 april 1812 (Brefkopieboken i H. M. Konungens arkiv).beväpnade neutralitet, som Sverige i förening med Ryssland önskade upprätta, vore det villigt att hos kejsar Alexander använda allt sitt bemödande för att förekomma, att ett fredsbrott egde rum, innan man blifvit ense om tiden, då svenska, franska, österrikiska och ryska fullmäktige kunde sammanträda för att i godo öfverenskomma om ett freds-system, som, grundad t på nämda neutralitet, afslutade tvisterna mellan Norden och Frankrike och derjemte försäkrade Europa om det lugn, hvaraf det vore i så stort behof1.

Men för att fullfölja den politik, som Carl Johan hade gjort till svenska regeringens, var det ej nog med att de franska anbuden afvisades. Man måste ock se till, att de ej kunde användas till att hos kejsar Alexander väcka misstroende mot svenska regeringens afsigter. Detta var så mycket mera nödigt, som kronprinsens franska börd och Sveriges gamla fiendskap mot Ryssland erbjödo det franska systemets anhängare i kejsarens omgifning mycket naturliga skäl att vända denne monark från den väg, hvarpå han slagit in. Framställningarna från Frankrike likasom svaren blefvo också nästan omedelbart meddelade så väl ryska beskickningen i Stockholm som Sveriges envoyé i Petersburg, eller kejsaren sjelf2. Det dröjde ej heller länge, innan underhandlingarna mellan de båda hofven ledde till resultat.

Samma dag Löwenhjelm erhållit fullmakt att å Sveriges vägnar afsluta traktaten, inlemnade han till Romanzofif sitt

1 Engeströms not till grefve Neipperg den 30 mars 1812 (Bil. n:r 12 till utrikesstatsministerns ofvannämda berättelse).

2 Se baron Nicolays depesch till Romanzow den 19 mars (Ahn-felt, Två krönta rivaler, II, 50 f.). — Jfr Suchtelens bref till kejsaren den 30(18) mars (Sbornik, Russkago istoritjeskago obtsjestva, XXI, 421 ff) och den 31(19) mars (Schinkel, Bihang III, s. 26 ff); Engeströms depescher till Löwenhjelm den 20 och 30 mars 1812 (Riksarkivet); Carl Johans bref till Löwenhjelm den 19 mars (Utr. Dep.) och till Alexander den 1 april.förslag till dennas affattning. Svaret lät vänta på sig sex dagar, och då det kom, var det blott provisoriskt, hvar-jemte rikskanslern uttalade den meningen, att traktaten borde afslutas i Stockholm. Löwenhjelm infann sig då (den 28 mars) hos kejsaren, beklagade sig öfver det dröjsmål, som rikskanslerens betänkligheter förorsakade, och fick till svar: »Hvad vill ni man skall göra? Han följer sina gamla diplomatiska former, som ofta tråka ut mig. Man förblir hvad man är. En skomakare blir en skomakare, en diplomat — en diplomat, men vi äro soldater, och vi älska att gå rakt och öppet på saken. Ni har fullmakt, och vi skola underteckna här. Vi äro i det närmaste öfverens, och undertecknandet skall ske så snart §om möjligt. Jag bekymrar mig ej om hvad kanslern tänker. Det är af föga vigt för mig, hvem som undertecknar, blott det sker»1. I enlighet härmed gaf kejsaren order till Romanzoff, och den 5 april (24 mars) kunde Löwenhjelm meddela sin konung, att han samma dag undertecknat den akt, som »för framtiden skulle förena Sveriges och Rysslands öden och som, genom att fästa ett nytt rike vid konungens krona, skulle för beständigt utgöra ett bevis på äran af hans regering och på hans omsorg om sina folks trygghet och oberoende».

Denna traktat angifver som sitt ändamål bildandet af en offensiv och defensiv allians mellan Sverige och Ryssland till skydd mot Frankrikes ärelystna inkräktnings-planer och innehåller, jemte en ömsesidig garanti af de besittningar, som de båda fördragsslutande parterna nu egde eller i följd af traktaten kunde förvärfva, hufvud-sakligen följande.

Då franske kejsaren genom besättandet af svenska Pommern redan trädt i fiendtligt förhållande till Sverige

1 Löwenhjelms depesch af den 16/28 mars 1812 (Schinkel, Bi-hang, III, 13 f.)-och då hari genom förflyttning af sina arméer hotade att äfven rikta en stöt mot Rysslands lugn, så förbinda sig de båda hotade makterna att gemensamt företaga en diversion för att oroa franska arméns operationer och att i detta syfte fora en styrka af 25 å 30,000 man svenskar och 15 å 20,000 man ryssar under befäl af svenske kronprinsen till en punkt på tyska kusten, hvarifrån man med framgång kunde bekämpa Frankrikes och dess bundsför-vandters arméer;

som det emellertid skulle vara omöjligt för konungen af Sverige att företaga denna diversion till förmån för den gemensamma saken, så länge han hade Norge såsom fiende bakom sig, och då dessutom detta lands geografiska belägenhet tycktes angifva, att naturen sjelf hade bestämt det att en gång utgöra en integrerande del af konungariket Sverige, så förbinder sig kejsaren af Ryssland, att, vare sig på underhandlingens väg eller genom militärisk samverkan, förskaffa Norge åt Sverige och att garantera det en fredlig besittning deraf samt att icke nedlägga vapen förr, än Sverige kommit i besittning af detta land;

förvärfvandet af Norge skulle föregå den gemensamma operationen i Tyskland, och de nyssnämda ryska trupperna skulle af svenske kronprinsen få i första hand användas för detta ändamål;

konungen af Danmark skulle af de båda makterna gemensamt inbjudas att biträda alliansen på vilkor att han, mot lämplig ersättning i Tyskland, till konungen af Sverige afträdde Norge; som det emellertid vore nödvändigt att stödja denna framställning med vapenmakt, skulle den icke göras förr, än de båda förbundna makterna vore redo att börja de beslutade operationerna; möttes framställningen med af-slag, så skulle Danmark betraktas såsom de båda makternas gemensamme fiende och behandlas i öfverensstäm-melse dermed;i detta fall skulle kronprinsen af Sverige ega att disponera de ofvannämda ryska trupperna för ett anfall på Seland, en bestämmelse som dock icke skulle utgöra hinder för att angreppet riktades mot annat håll, så vida de förbundna makterna så funne lämpligt för det gemensamma bästa och för att påskynda Norges förening med Sverige;

de ryska trupperna skulle vara redo att den 13(1) maj begifva sig till den plats, som bestämdes af kronprinsen af Sverige i hans egenskap af högste befälhafvare för den förenade svenska och ryska armén;

de ryska trupperna skulle aflönas af Ryssland, men underhållas på svensk bekostnad från den dag då de landstigit i Sverige; och som Ryssland saknade tillräckligt antal transportfartyg för truppernas öfverförande, skulle Sverige tillhandahålla hvad i detta afseende kunde brista;

i gengäld skulle Ryssland medverka till Norges eröf-ring ej blott med ofvannämda truppstyrka, utan ock med ett antal krigsfartyg, fullt utrustade för fyra månader;

likasom Sveriges förbindelse att med sina trupper uppträda i Tyskland icke skulle inträda förr, än Norge verkligen vore förenadt med Sverige, så skulle denna förbindelse upphöra, så vida de ryska trupperna kallades från svenska armén eller skildes från kronprinsens af Sverige befäl;

konungen af Sverige förbinder sig att lemna sin medverkan till påskyndande af fred mellan Ryssland och Turkiet och för åvägabringande af en lika nära förbindelse mellan dessa båda makter som den, hvilken nu upprättades mellan Sverige och Ryssland;

traktaten skulle hållas hemligt och den skulle träda i tillämpning den dag, då de båda förbundna makterna, eller den ena af dem, utfärdat krigsförklaring mot Frankrike eller dess bundsförvandter, eller fienddigheterna på ena eller andra sidan tagit sin början;

i en särskild artikel bestämdes, att om kriget utbröte skulle konungen af Sverige och kejsaren af Ryssland eftergemensam öfverenskommelse inbjuda konungen af Storbritannien att såsom part biträda traktaten och garantera dess särskilda bestämmelser 1.

Med afslutandet af denna traktat hade Sverige beträdt en väg, som från det djupt förnedrade läge, hvari det befunnit sig, då Carl Johan öfvertog ledningen af dess yttre politik, åter förde det till en aktad ställning och för ett par år till en plats bland Europas bestämmande makter.

1 Traktaten är tryckt i Naumanns Statsförfattningsrätt II, s. 346 fif. Jfr. Löwenhjelms depesch den 5 april 1812 (Riksarkivet).Vid början af innevarande läsetermin voro tre århundraden förflutna, sedan Upsala Universitet firade sin — så vidt man känner — första promotion. Denna promotion hölls inom den filosofiska fakulteten den 22 januari 1600, knappt fem år sedan de första namnen inskrifvits i det återupprättade universitetets studentmatrikel.

I den skrift, hvarmed filosofiska fakultetens dekanus, professorn i astronomi, Laurentius Paulinus Gothus, som då äfven var universitetets rektor, den 12 september 1599 kungjorde, att denna högtidlighet skulle komma att anställas, motiverade han åtgärden dermed att, likasom fordom den romerske krigare, som utmärkt sig på slagfältet, erhöll en mot förtjensten svarande yttre belöning, så kräf-des det ock, att de på vetenskapernas tummelplats segrande kämparne tillbörligen hedrades; ty så väl på det ena området som på det andra vore lämpliga belöningar egnade att egga ungdomen till manlig dygd och ädel täflan. En magisterpromotion skulle derföre hållas i Upsala i öfverensstämmelse med alla berömda akademiers föredöme och tillika i enlighet med hertig Karls vilja och befallning.

Den promotion, hvartill dekanus fyra månader efter denna kungörelse inbjöd, var tvåfaldig, i det att först promoverades femton filosofie kandidater till baccalaurei1 och derefter de sju främste bland desse till filosofie magistrar. Bland de förre finner man tolf af de unge män, som i början af april 1595 blifvit inskrifna vid universitetet,

1 Baccalaureus-graden — cui nomen a lauri bacca inditum est, yttrade Paulinus i sitt promotionstal — närmast motsvarande den nuvarande magistergraden vid Helsingfors universitet, utdelades icke vid någon af de följande promotionerna i Upsala.och bland desse tolf äro nio bland dem, som fyra år senare, den 7 mars 1599, blifvit filosofie kandidater, och fem bland de sju, som nu promoverades till magistrar. Namnen på desse sju, de förste bland den skara af ett femtusental filosofie magistrar eller doktorer som under de följande trehundra åren utgått från universitetet, äro: Ericus Thomse Medolerus Stockholmensis, Olaus Andreae Helsin-gius, Gerhardus Erici Helsingius, Nicolaus Magni Rapsta-dius1, Henricus Johannis Opsopaeus, Georgius Erici Mik-rander och Claudius (Nicolaus) Johannis Opsopaeus. Den förstnämnde antogs strax efter promotionen till professor2.

Om det är märkligt, att den första promotionen kunde firas redan fem år sedan universitetet efter sin återupprättelse hade börjat sin egentliga verksamhet, så är det föga mindre anmärkningsvärdt, att det sedan dröjde öfver sjutton år till den följande: först den 3 juli 1617 promoverades för andra gången filosofie magistrar vid universitetet Orsakerna härtill har man säkerligen att med universitetets historieskrifvare3 söka i universitetets tryckta ställning under Carl IX:s tid och i de inre stridigheter, hvaraf det upprördes under de första åren af Gustaf Adolfs. Denna promotion förrättades af filosofiska fakultetens de-kanus, professorn i etik, Jonas Magni, aristotelismens förkämpe gent mot Laurentius Paulinus under den häftiga striden 1615 och 1616. Bland dem, som nu promoverades, voro två, Martinus Ol. Stenius och Benedictus Leuchovius, redan professorer, den förre sedan tolf år i astronomi, och den senare sedan ett år i teologi, och af de öfrige intogo fyra — deribland voro Johannes Matthiae och Jonas Columbus — professorsplatser under 1620-talets förra hälft4.

1 Från Rappestad i Östergötland.

2 Annerstedt, Upsala universitets historia, I, s. 103 och 104 not 1.

3 Annerstedt, anf. arb. s. 184.

4 Annerstedt, anf. arb. s. 184, f.Nästa gång filosofie magistrar promoverades vid universitetet var den 15 juni 1619, då promotionen förrättades af en bland dem som 1617 mottagit magistergraden, Bene-dictus Leuchovius, och det ehuru han var professor i teologi. De promoverades antal var denna gång sex, bland dem Andreas Johannes Prytz, som i likhet med primus, Sveno Jonæ, två år senare befann sig i professorernas led.

»Från denna tid räknas», säger Geijer i sitt pro-motionsprogram 1836, »med nästan oafbruten ordning vid Upsala akademi filosofiska promotioner» — deras namn är från och med promotionen 1863 filosofie doktorspro-motioner — »hvart tredje år». Detta förhållande fortfor till och med den promotion, hvarmed universitetets

fyrahundraårsfest firades år 1877. Sedan börjar en ny ordning.

Med 1876 års statuter hade man i fråga om promotion af filosofie licentiater, likasom 1852 rörande promotion af licentiater inom juridiska och medicinska fakulteterna, erhållit den bestämmelsen, att licentiater »må till doktorer promoveras, antingen med lämplig högtidlighet, när de dertill i tillräckligt antal sig anmäla, eller ock sålunda, att de vid läsårets slut, å dag, som fakulteten utsätter, af vederbörande dekanus till doktorer offentligen utnämnas». Meningen var att afskaffa den gamla promo-tionshögtidligheten, en tanke som treårspromotionernas förvandling till årliga var egnad att främja. Under de närmaste åren efter 1877 försiggick ock promotionen i den formen, att licentiaterna af dekanus utan särskild högtidlighet »offentligen utnämndes» till doktorer. Det visade sig emellertid, att tiden för de gamla promotionernas afskaf-fande ej var rätt vald. Redan I880 firades promotionen med en del af de gamla högtidligheterna, och vid 1883 års promotion, som firades i Carolina Redivivas festsal, »upp-lifvades» heter det i universitetets årsredogörelse för tiden 1877—1883, »de gamla minnen, som troddes vara för-svunna med den sista stora promotionen i domkyrkan 1877. Från konsistoriet utgick en högtidlig procession, beledsagad såsom förr af den stora domkyrkoklockans dånande malmtoner. Sjelfva akten förhöjdes af musik och kanonernas dån från slottsvallen, men än mera af närvaron af många och frejdade jubeldoktorer». Sedermera hafva filosofie licentiaterna enligt regel promoverats »med lämplig högtidlighet», större och mindre, större de år då jubeldoktorer promoverats. Af särskild högtidlighet var promotionen vid 1893 års jubelfest.

Såsom ofvan är nämndt, fungerade vid 1600 års promotion filosofiska fakultetens dekanus såsom promotor. Detta förhållande egde, ehuru ej alltid obestridt, enligt regel rum äfven vid de följande promotionerna, till dess 1655 års statuter bestämde, att promotorsvärdigheten skulle gå i tur bland fakultetens professorer. Med införandet af årliga promotioner ingick åter promotors funktion bland de skyldigheter, som tillhöra dekanatets innehafvare.

Det program, h var med dekanus inbjöd till promotions-akten, var ifrån början och alltintill 1839 skrifvet på latin. Sistnämda år användes, af Atterbom, svenska språket, och från och med 1848, då Elias Fries var promotor, hafva, med undantag af Johannes Spongbergs promotion 1863, programmen varit skrifna på modersmålet.

Då Paulinus år 1600 promoverade de sju baccalaurei till Dphilosophiae magistrij), förklarade han sig tilldela dem »supremum magisterii si ve doctoratus philosophici gra-dum et honorem*.

Den värdighet, som gafs genom promotionen, an-gifves i den följande tidens diplom på mycket vexlande sätt. Till en början användes för den promoverade vanligen titeln »philosophise magister» \ men mot slutet af

1 »Artium et philosophise magister» 1646, »philosophia? et artium ingenuarum magister» 1649, »omnium artium liberalium atque etiarn scientiarum philosophicarum magister» 1682, »magister artium liberalium» 1685.i6oo talet börja magister* och doktors-titeln förekomma i förening, såsom i 1691 års diplom, der benämningen är »philosophiae doctor et magister», och i diplomen af år 1700, då för första gången användes titeln »artium libera-lium magister et philosophiae doctor». Från och med år 1770 användes denna sistnämda benämning uteslutande, till dess den 1842 utbyttes mot den nuvarande: »philosophiae doctor et artium liberalium magister».

De hederstecken, hvarmed magistrarne vid den första promotionen pryddes, voro hatten och ringen, medan kransen gafs åt baccalaurei. Då denna sistnämda grad upphörde att utdelas, trädde vid magisterpromotionerna lagerkransen i stället för hatten, som blef förbehållen de öfre fakulteternas doktorer. Vid ett par tillfällen under senare hälften af 1700-talet och i början af 1800 gjordes försök att åt filosofie magistrarne återbörda detta utmärkelsetecken, men kröntes ej af framgång.

I den ännu bevarade redogörelsen för den första pro-motionens förlopp uppgifves, att hvar och en af de ny-promoverade magistrarne vid dess afslutande lemnade ett »specimen ingenii». Hvaruti dessa specimina bestodo, är ej uppgifvet, men tydligt är, att man i dem har att söka upprinnelsen till det åliggande att besvara den s. k. magisterfrågan, som till och med 1860 års promotion brukade tillhöra primus.

I den promotionslängd, som finnes i Geijers promo-tionsprogram 1836, betecknas den af 1600 års magistrar, som

står först i raden, Erik Medolerus, såsom »primus» och den som står sist, Clas Opsopaeus, såsom »ultimus», och visst är, att vid promotionsakten var det denne sistnämnde, som fullgjorde de funktioner, hvilka enligt 1655 års statuter skulle tillhöra ultimus. Denna beteckning egde emellertid icke under promotionernas första tid samma betydelse som i senare tider. Promovendis platser bestämdes nämligen af fakulteten med hänsyn till graden af deras skicklighet,och den som ansågs vara minst skicklig blef ultimus i raden. Med anledning af allehanda obehag, som framkallades af denna sed, borttogs den år 1676, och i sammanhang dermed gjordes den sista platsen i promoven-dernas led till hedersrum * 1. Med 1875 års promotion upphörde seden att med de båda hedersrummen angifva, hvilka bland promovendi voro att anse såsom de skickligaste.

Antalet magistrar, som promoverades vid de fyra första promotionerna, utgjorde i medeltal sju å åtta vid

1 Förändringen skedde genom promotor vid sistnämnda promotion Olaus Verelius, som dermed ville bidraga att aflägsna de slitningar och obehag, som blifvit en följd af seden att ordna promovendi efter antalet undfangna betyg. »Rummet i sig sjelft gör intet till saken», yttrade han i sitt promotionstal den 13 juni 1676. »Det är samma gradus magistri, lika vigtig och oafkortad, som konfereras primo, 3:0, io:mo, ultimo, och stå candidati här intet som några räknepenningar på tañan, hvarest rummet gör det, att den ene gäller 10, 100 eller iooo:de gånger mera än den andre, utan de stå här såsom goda, utvalda och oklippta dukater, som till vigt och värde äro alla lika goda, antingen de ligga före eller efter, öfver eller under. Och hvar så vore, att den enes lärdom vägde några skålpund mera än den andres, så kan den åter med skicklighet och förstånd sådant uppfylla. Ja, man hafver ofta rönt, att den som hållits före vara mindre lärd, hafver mera uträttat i sitt embete, än den lärdare

i sitt. Detta plägar facultas efter sitt bästa förstånd och samvete jemka och söka att göra hvar och en rätt. Men efter det blifver illa uttydt och hon intet kan gjuta alla i en klimp, utan de måste stå jemte hvarandra, hafver hon denna gången varit betänkt på en annan utväg till att visa sig hvarken med väld eller misshag någon anse, såsom af sjelfva acten skall spörjas. I viljen fördenskull, domini candidati, stiga upp i stolen och taga hvar en in det rum honom sjelf behagar, dock vetandes det förut, att locus penultimus, som tillförene varit af dem, som saken galet förstå, föraktadt och vanvördadt, det beträder d:nus Olaus Schroderus, Upsaliensis, som utaf facúltate philosophica är goder känd att vara uti akten den förre och främste; och skall honom uti det rummet all den heder och respekt vederfaras, som primo tillkommer. Uti ultimo loco står d:nus Nicolaus Buscherus, efter han är gratist.» Up-sala Tidningar för den 23 september 1775.hvarje. Vid promotionen 1625 steg antalet till femton, ett förhållande som föranledde universitetets prokansler, ärkebiskopen Petrus Kenicius, att vid ett tillfälle 1627 af-råda promotion af några kandidater, innan de redan promoverade blifvit försörjda med något embete. »När de hafva promoverats, så ligga de mig på händerna», yttrade han i det akademiska konsistoriet. Tio år senare, då man hade fått exempel på en promotion med 33 pro-moti (1632), gaf Axel Oxenstjerna professorerna samma råd. »Efter en contemtus magistrorum», yttrade han i konsistoriet, »hafver förorsakats mestadels deraf, att så månge blifva till promotionen admitterade, understundom ock de, qui isto honore _non sunt digni, och måste lång tid vara utan lägenhet och tjenster och således gå sig om bröd hvar de kunna, och dermed äro mångom molesti»; derföre ansåg han vara rådligt, »att man då promoverar studiosos till gradum magisterii, när man vet råd och lägenhet för dem >l. Denna åsigt dikterade stadgandet i universitetets statuter af år 1655, att flere än tolf aldrig finge på en gång promoveras. Denna föreskrift iakttogs dock aldrig, ej ens vid 1655 års promotion. Vanligen var antalet promoti dubbelt, tredubbelt eller flerdubbelt så stort som det stadgade, högst vid 1743 års promotion, då Anders Celsius bekransade 118 filosofie kandidater. Genom ett kongl. bref af sistnämnda år stadgades 50 såsom den normala siffran. I ett senare, den 21 mars 1779, bestämdes det högst tillåtna antalet till 75, och inom denna gräns höll man sig på det hela under de närmast följande femtio åren, men under den sista perioden af treårspromo-tionernas tillvaro uppgick antalet för det mesta till en högre siffra. Det högsta antal som uppnåtts efter utfärdandet af 1852 års statuter, der intet maximum bestämdes, finner man 1854, då 114 kandidater promoverades af Carl Johan Malmsten. Med införandet af årliga pro-motioner inträdde naturligtvis nya förhållanden.

1 Se Geijers promotionsprogram 1836.Med ledning af de promotionslängder, som Geijer och Svedelius meddelat i programmen vid 1836 och 1872 års promotioner, och till hvilka fogats motsvarande längd för den följande

tiden, lemnas här en förteckning på samtliga promotioner af filosofie magistrar eller doktorer under den tid som förflutit, sedan inbjudningen till den första promotionen vid universitetet utfärdades1.

Promotioner inom filosofiska fakulteten 1600—1899.

1600 d. 22 Jan.

Promotor: Laurentius Paulinus Gothus.

Primus: Ericus Thomae Medolerus.

Ultimus: Claudius Opsopaeus.

Antalet promoverade magistrar: 7.

1617 d. 3 Juli.

Promotor: Jonas Magni Wexionensis.

Primus: Martinus 01. Stenius.

Ultimus: Jacobus Petri Hontherus.

Antalet promoverade: 9.

1619 d. 15 Juni.

Promotor: Benedictus Leuchovius.

Primus: Sveno Jonae.

Ultimus: Laurentius Amberni Scarinius.

Antalet promoverade: 6.

1622 d. 17 September.

Promotor: Jonas Magni Wexionensis.

Primus: Petrus Erici Roslagiander.

Ultimus: Jonas Erici Bergius.

Antalet promoverade: 8.

1625 d. 26 Juli.

Promotor: Martinus Gestrinius.

Primus: Martinus Olai Nycopensis.

Ultimus: Ericus Gislonis Spinerus.

Antalet promoverade: 15.

1 I längden förekommande namn äro enligt regel här återgifna i den form, som de ega i programmet för den promotion, då deras in-nehafvare promoverades.1629 d. io Febr.

Promotor: Martinus Olai Nycopensis. Primus: Olavus Unonius.

Ultimus: Ericus Petrejus Björnlundius. Antalet promoverade: 20.

1632 d. 13 Mars. Promotor: Johannes Stalenus.

Primus: Ericus Gabr. Emporagrius. Ultimus: Thomas Mich. Kidronius.

Antalet promoverade: 33-

1635 d. 29 Oct. Promotor: Johannes Stalenus.

Primus: Boetius Birg. Chruzelius. Ultimus: Nicolaus Laur. Malmenius. Antalet promoverade: 9.

1639 d. 29 Jan.

Promotor: Martinus 01. Stenius. Primus: Joannes Elai Terserus. Ultimus: Magnus Laur. Cirrhaeus.

Antalet promoverade: 13.

1642 d. 8 Febr.

Promotor: Laurentius Jonae Fornelius. Primus: Gudmundus Erlandi Norenius. Ultimus: Andreas Georgii Hazelius. Antalet promoverade: 23-

1646 d. 12 Mars. Promotor: Martinus Gestrinius. Primus: Johannes Petri Stillerus. Ultimus: Georgius Preusius.

Antalet promoverade: 28.

1647 d. 6 Maj. Promotor: Israel Bringius.

Primus: Olaus Nic. Bohlius. Ultimus: Johannes Kempe.

Antalet promoverade: 10.

1649 d. 7 Maj. Promotor: Isacus Isthmenius. Primus: Marcus Joh. Simming. Ultimus: Haquinus Rydelius.

Antalet promoverade: 19.1652 d. 19 Febr.

Promotor: Martinus 01. Nycopensis Primus: Jordanus Edenius.

Ultimus: Johannes Enagrius.

Antalet promoverade: 30.

1655 d. 27 Sept. Promotor: Olaus Unonius.

Primus: Martinus Brunnerus. Ultimus: Magnus Jonae Livin.

Antalet promoverade: 22.

1661 d. 13 Juni.

Promotor: Johannes Laurbergius. Primus: Daniel Laur. Helsingius. Ultimus: Canutus Hahn.

Antalet promoverade: 25.

1664 d. 16 Dec. Promotor: Christianus Ravius. Primus: Samuel Laur. Höijer. Ultimus: Zacharias Petraeus.

Antalet promoverade: 22.

1668 d. 10 Dec. Promotor: Johannes Schefferus. Primus: Petrus Gangius.

Ultimus: Arvidus Runius.

Antalet promoverade: 24.

1672 d. 12 Dec. Promotor: Petrus Ljung.

Primus: Gabriel Holstenius. Ultimus: Magnus Melander.

Antalet promoverade: 36.

1676 d. 13 Juni. Promotor: Olaus Verelius.

Primus: Olaus Schroderus.

Ultimus: Nicolaus Buscherus.

Antalet promoverade: 19.

1679 d. 13 Dec. Promotor: Claudius Arrhenius. Primus: Haraldus Vallerius. Ultimus: Olaus Blid.

Antalet promoverade: 25.i682 d. 12 Dec.

Promotor: Andreas Norcopensis. Primus: Andreas Sundius.

Ultimus: Magnus Michaelis Lundberg. Antalet promoverade: 33.

1685 d. 10 Dec. Promotor: Andreas Spole.

Primus: Christophorus Anzenius. Ultimus: Nicolaus Celsius.

Antalet promoverade: 50.

1688 d. 11 Dec.

Promotor: Nicolaus Wolf Stiernberg. Primus: Laurentius Molin.

Ultimus: Daniel Wallenius.

Antalet promoverade: 31.

1691 d. 10 Dec. Promotor: Jacobus Arrhenius. Primus: Daniel Nordlind.

Ultimus: Benedictus Baas.

Antalet promoverade: 39.

1694 d. 11 Dec.

Promotor: Gustavus Peringer Lillieblad. Primus: Johannes Hargelius.

Ultimus: Olaus Celsius.

Antalet promoverade: 45.

1697 d. 9 Dec. Promotor: Elias Obrecht.

Primus: Olaus Troilius.

Ultimus: Carolus Skunck.

Antalet promoverade: 39.

1700 d. 11 Dec.

Promotor: Hemmingus Forelius. Primus: Sveno Laurelius.

Ultimus: Magnus Petri Aurivillius. Antalet promoverade: 48.

1703 d. 10 Dec. Promotor: Andreas Goeding. Primus: Johannes Schult.

Ultimus: Andreas Grönvall.

Antalet promoverade: 40.1707 d. 28 Maj. Promotor: Haraldus Vallerius. Primus: Petrus Schyllberg. Ultimus: Christophorus Justus.

Antalet promoverade: 51.

1710 d. 7 Juni.

Promotor: Johannes Upmarck. Primus: Olaus Sund.

Ultimus: Petrus Hedelin.

Antalet promoverade: 34.

1713 d. 21 Maj. Promotor: Petrus Elvius.

Primus: Petrus Sondel.

Ultimus: Nicolaus Warolin.

Antalet promoverade: 33.

1716 d. 12 Juni. Promotor: Olaus Celsius.

Primus: Petrus Hörberg.

Ultimus: Olaus Kolmodin.

Antalet promoverade: 45.

1719 d. 16 Juni. Promotor: Fabianus Törner. Primus: Johannes Landberg. Ultimus: Simon Nauclerus.

Antalet promoverade: 56.

1722 d. 12 Juni.

Promotor: Israel Nesselius. Primus: Nicolaus Hasselbohm. Ultimus: Martinus Hedenberg.

Antalet promoverade: 60.

1725 d. 8 Juni. Promotor: Petrus Schyllberg. Primus: Ericus Myrin.

Ultimus: Daniel Domerus.

Antalet promoverade: 52.

1728 d. 4 Juni.

Promotor: Johannes Hermansson. Primus: Johannes Tollsten. Ultimus: Johannes Evelius.

Antalet promoverade: 55.173* d- IS Juni.

Promotor: Andreas Grönwall.

Primus: Olaus Kjörning.

Ultimus: Andreas Heldman.

Antalet promoverade: 85.

1734 d. 18 Juni.

Promotor: Elias Frondin.

Primus: Gabriel Mathesius.

Ultimus: Olaus Murén.

Antalet promoverade: 60.

1737 d- 30 Juni-Promotor: Andreas Boberg.

Primus: Petrus Julin, adlad Julinschöld. Ultimus: Christophorus Clewberg. Antalet promoverade: 67.

1740 d. 5 Juni.

Promotor: Samuel Klingenstjerna. Primus: Sveno Baelter.

Ultimus: Carolus Ericus Hallström. Antalet promoverade: 59.

1743 d. 22 Juni. Promotor: Andreas Celsius.

Primus: Bergerus Frondin.

Ultimus: Ericus Hesselgren.

Antalet promoverade: 118.

1746 d. 6 Juni. Promotor: Gabriel Mathesius. Primus: Carolus Aurivillius. Ultimus: Nicolaus Dalerus.

Antalet promoverade: 50.

1749 d. 13 Juni. Promotor: Petrus Ekerman.

Primus: Laurentius Joh. Palmberg. Ultimus: Olaus Noraeus.

Antalet promoverade: 50.

1752 d. 15 Juni. Promotor: Johannes Ihre.

Primus: Nicolaus Lindblom. Ultimus: Daniel Annerstedt.

Antalet promoverade: 80.1755 d. 16 Juni.

Promotor: Martinus Strömer.

Primus: Ericus Sotberg.

Ultimus: Carolus Gust. Barkman.

Antalet promoverade: 80.

1758 d. 20 Juni.

Promotor: Johannes H. Amnell.

Primus: Ericus Klint.

Ultimus: Stephanus Insulin.

Antalet promoverade: 87.

1761 d. 16 Juni.

Promotor: Laurentius Dalman.

Primus: Laurentius Hallenius, adlad Hallencreutz. Ultimus: Johannes Murberg.

Antalet promoverade: 104.

1764 d. 18 Juni.

Promotor: Johan Gottsch. Wallerius.

Primus: Olavus Wetterquist.

Ultimus: Carolus Petrus Wibom.

Antalet promoverade: 116.

1767 d. 15 Juni. Promotor: Jonas Meldercreutz. Primus: Andreas Falck.

Ultimus: Marcus Wallenberg.

Antalet promoverade: 50.

1770 d. 18 Juni.

Promotor: Carolus Freder. Georgii. Primus: Uno von Troil.

Ultimus: Petrus Hellzén.

Antalet promoverade: 50.

1773 d. 17 Juni. Promotor: Carolus Aurivillius. Primus: Jonas Dubb.

Ultimus: Olaus Olai Westman.

Antalet promoverade: 51.

1776 d. 17 Juni. Promotor: Samuel Duraeus. Primus: Ericus Michael Fant. Ultimus: Zacharias Nordmark.

Antalet promoverade: 501779 d. 10 Juni. Promotor: Johannes Lostbom. Primus: Olaus Andreae Knös. Ultimus: Petrus Hedenius.

Antalet promoverade: 52.

1782 d. 17 Juni.

Promotor: Daniel Melanderhielm. Primus: Petrus Fabian Aurivillius. Ultimus: Ragvaldus Nicolai.

Antalet promoverade: 53.

1785 d. 17 Juni. Promotor: Johannes Floderus. Primus: Petrus Malmström. Ultimus: Andreas Hultén.

Antalet promoverade: 50.

1788 d. 16 Juni.

Promotor: Petrus Nicol. Christiernin. Primus: Carolus von Rosenstein. Ultimus: Matthias Floderus.

Antalet promoverade: 75.

1791 d. 16 Juni. Promotor: Petrus Svedelius.

Primus: Johannes Stenhammar. Ultimus: Olavus Kolmodin.

Antalet promoverade: 50.

1794 d. 16 Juni. Promotor: Fredericus Mallet. Primus: Gustavus Rosén.

Ultimus: Jöns Svanberg.

Antalet promoverade: 75.

1797 d. 13 Juni. Promotor: Ericus Mich. Fant. Primus: Nicolaus Freder. Biberg. Ultimus: Jacobus Lundmark.

Antalet promoverade: 53.

1800 d. 16 Juni.

Promotor: Jacobus Freder. Neikter. Primus: Johannes Ericus Strömberg. Ultimus: Jacobus Mich. Svedelius. Antalet promoverade: 65.i8o3 d. 16 Juni. Promotor: Daniel Boethius.

Primus: Jonas Brändström.

Ultimus: Carolus Ericus Kjellin.

Antalet promoverade: 53.

1806 d. 14 Juni. Promotor: Johannes Afzelius.

Primus: Samuel Grubbe.

Ultimus: Petrus Gust. Boivie.

Antalet promoverade: 50.

1809 d. 15 Juni.

Promotor: Petrus Fabianus Aurivillius. Primus: Christianus Stenhammar. Ultimus: Carolus Ericus Hallström.

Antalet promoverade: 75.

1812 d. 15 Juni.

Promotor: Zacharias Nordmark. Primus: Olaus Carling.

Ultimus: Carolus Gustavus Spens. Antalet promoverade: 75.

1815 d. 15 Juni. Promotor: Olavus Kolmodin. Primus: Jonas Arvid. Winbom. Ultimus: Nath. Gerh. af Schultén.

Antalet promoverade: 72.

1818 d. 14 Juni. Promotor: Gustavus Knös.

Primus: Jonas Lundstedt.

Ultimus: Carolus Nordforss.

Antalet promoverade: 78.

1821 d. 14 Juni. Promotor: Jöns Svanberg.

Primus: Olavus Arrhenius.

Ultimus: Elavus Wallquist.

Antalet promoverade: 75.

1824 d. 12 Juni.

Promotor: Nicolaus Freder. Biberg. Primus: Christoph. Jacobus Boström. Ultimus: Carolus Freder. Carlstedt. Antalet promoverade: 76.1827 d. 16 Juni.

Promotor: Johannes Bredman.

Primus: Nicolaus Haqu. Selander.

Ultimus: Jonas Sellén.

Antalet promoverade: 77.

1830 d. 16 Juni.

Promotor: Carolus Johannes Lundvall.

Primus: Jöns Christoph. Söderberg.

Ultimus: Andreas Yman.

Antalet promoverade: 90.

1833 d. 14 Juni.

Promotor: Samuel Grubbe.

Primus: Ericus Jonas Nordenson.

Ultimus: Fredericus Ferdinandus Carlson. Antalet promoverade: 82.

1836 d. 16 Juni.

Promotor: Ericus Gustavus Geijer.

Primus: Petrus Nicolaus Ekman.

Ultimus: Petrus Ericus Svedbom.

Antalet promoverade: 90

1839 d. 15 Juni.

Promotor: Pehr Daniel Amadeus Atterbom. Primus: Carl Johan Malmsten.

Ultimus: Wilhelm Erik Svedelius.

Antalet promoverade: 59jemte 1 hedersmagister.

1842 d. 14 Juni.

Promotor: Johannes Henricus Schröder. Primus: Antonius Nicolaus Sundberg.

Ultimus: Adolphus Fredericus Wimmercranz. Antalet promoverade: 94 jemte 2 hedersmagistrar.

1845 d. 16 Juni.

Promotor: Wilhelmus Fredericus Palmblad. Primus: Petrus Sjöbring.

Ultimus: Carolus Petrus Freidenfelt.

Antalet promoverade: 66.

1848 d. 16 Juni.

Promotor: Elias Fries.

Primus: Hans Wachtmeister.

Ultimus: Herman Ludvig Rydin.

Antalet promoverade: 85.1851 d. 16 Juni.

Promotor: Adolf Ferdinand Svanberg.

Primus: Fredrik Edvard Fåhraeus.

Ultimus: August Theodor Broman.

Antalet promoverade: 94jemte 1 hedersmagister.

1854 d. 9 Juni.

Promotor: Carl Johan Malmsten.

Primus: Johan Magnus Sundén.

Ultimus: Henrik Ragnar Törnebladh.

Antalet promoverade: 114.

1857 d. 5 Juni.

Promotor: Carl Wilhelm Bottiger.

Primus: Fredrik Emil TheodorFogelmarck.

Ultimus: Carl Henrik Walter Jochnick.

Antalet promoverade: 87 jemte 2 hedersmagistrar.

1860 d. 31 Maj.

Promotor: Fredrik Ferdinand Carlson.

Primus: Claes Theodor Odhner.

Ultimus: Carl Johan Henrik Engstrand.

Antalet promoverade: 46 jemte 2 hedersmagistrar.

1863 d. 30 Maj1.

Promotor: Johan Spongberg.

Primus: Carl Fabian Emanuel Björling.

Ultimus: Mårten Birger Richert.

Antalet promoverade: 41.

1866 d. 31 Maj.

Promotor: Wilhelm Lilljeborg.

Primus: Hans Olof Hildebrand Hildebrand.

Ultimus: Jonas Gustaf Oscar Linnarsson.

Antalet promoverade: 68 jemte 1 hedersdoktor.

1869 d. 31 Maj.

Promotor: Jonas Fredrik Hesse.

Primus: Erik Wilhelm Montan.

Ultimus: Johan Fredrik Johansson.

Antalet promoverade: 99.

1 Vid denna promotion utbyttes namnet filosofie magister-promo-tion mot den nu brukade benämningen filosofie doktors-promotion.1872 d. 31 Maj.

Promotor: Wilhelm Erik Svedelius.

Primus: Harald Gabriel Hjärne.

Ultimus: August Bellinder.

Antalet promoverade: 94.

1875 <*. 31 Maj.

Promotor: Carl Yngve Sahlin.

o

Primus: Ake Gerhard Ekstrand.

Ultimus: Magnus Fredrik Lundgren.

Antalet promoverade: 82.

1877 d. 6 Sept.

Promotor: Carl Rupert Nyblom.

Antalet promoverade: 40 jemte 36 hedersdoktorer.

1878 d. 31 Maj.

Promotor: Carl Rupert Nyblom.

Antalet promoverade: 1.

1879 d. 31 Maj.

Promotor: Carl Rupert Nyblom.

Antalet promoverade: 2

1880 d. 31 Maj.

Promotor: Per Theodor Cleve.

Antalet promoverade: 8.

1881 d. 31 Maj.

Promotor: Per Theodor Cleve.

Antalet promoverade : 5.

1882 d. 31 Maj.

Promotor: Johan Theodor Nordling.

Antalet promoverade: 13.

1883 d. 31 Maj.

Promotor: Per Theodor Cleve.

Antalet promoverade: 10 (bland dem, för första gången, en kvinna).

1884 d. 31 Maj.

Promotor: Hugo Hildebrand Hildebrandsson.

Antalet promoverade: 11.

1885 d. 30 Maj.

Promotor: Johan Magnus Sundén.

Antalet promoverade: 11.

1886 d. 31 Maj.

Promotor: Anders Frigell.

Antalet promoverade: 17.1887 d. 31 Maj.

Promotor: Oskar Widman.

Antalet promoverade: 13.

1888 d. 31 Maj.

Promotor: Harald Gabriel Hjärne.

Antalet promoverade: 20.

1889 d. 31 Maj.

Promotor: Tobias Robert Thalén.

Antalet promoverade: 16.

1890 d. 31 Maj.

Promotor: Per Theodor Cleve.

Antalet promoverade: 19.

1891 d. 30 Maj.

Promotor: Simon Johannes Boéthius.

Antalet promoverade: 20.

1892 d. 31 Maj.

Promotor: Theodor Magnus Fries.

Antalet promoverade: 12.

1893 d. 6 Sept.

Promotor: Carl Yngve Sahlin.

Antalet promoverade: 21 jemte 25 hedersdoktorer.

1894 d. 31 Maj.

Promotor: Tycho Tullberg.

De promoverades antal: 12.

1895 d. 31 Maj.

Promotor: Frans Reinhold Kjellman.

Antalet promoverade: 19.

1896 d. 30 Maj.

Promotor: Oskar Widman.

Antalet promoverade: 24.

1897 d 31 Maj.

Promotor: Karl Fredrik Piehl.

Antalet promoverade: 25.

1898 d. 31 Maj.

Promotor: Axel Wirén.

Antalet promoverade: 34.

1899 d. 31 Maj.

Promotor: Matths Falk.

Antalet promoverade: 17.Den första /¿¿?/<?^-doktorspromotionen vid Upsala universitet firades hösten 1617. Konung Gustaf II Adolf sjelf utfärdade den 22 oktober 1617 programmet till denna högtidlighet. Konungen uttalar däri att, »då det tillhör öfverheten att såväl belöna de goda som straffa de onda och då det gudomliga ordets tjänare framför andra hafva rätt att blifva ihågkomne, har han velat genom en särskild heder utmärka fyra män, framstående genom gudsfruktan, trohet, lärdom, flit samt vetenskaplig och kyrklig verksamhet, nämligen ärkebiskopen mag. Petrus Kenicius, biskopen mag. Laurentius Paulinus, hofpredikanten mag. Johannes Rudbeckius och mag. Johannes Bothvidi». Promotor var ingen ringare person än universitetets kansler Axel Oxenstjerna, som ehuru lekman gjort omfattande teologiska studier och i Wittenberg med utmärkelse försvarat fyra teologiska afhandlingar. Promotionen förrättades i domkyrkan, dit processionen afgick företrädd af musik. Sedan psalmen »Veni sancte spiritus» blifvit sjungen, höll kansleren det högtidliga promotionstalet, hvarefter promovendi, som hade plats i den lägre katedern, fingo aflägga doktorseden med fingrarne lagda å pedellernas silfverspiror. Derpå förklarade kansleren dem i konungens namn för teologie doktorer och öfverlemnade till dem insignierna på deras doktorsvärdighet. Dessa insigniers äfvensom ceremoniernas betydelse utvecklade promotor vid 1648 års promotion så, att hatten vore symbol för friheten, bibelns tillslutande betydde, att man skulle gifva rum åt eftertanken öfver det lästa, promotors handslag antydde frid och endrägt.

Vid den andra och tredje teologiedoktorspromotionen, 1640 och 1648, var ärkebiskopen promotor af den naturliga anledningen, att vid båda tillfällena teologiska fakultetens samtliga dåvarande professorer promoverades. Vid de derefter följande fem promotionerna voro deremot teologie professorer promotorer. Under hela denna tid har uppenbarligen teologie doktorsvärdigheten upprätthållitssåsom en akademisk grad, som af teologisk fakultet utdelades, ehuru vid den första promotionen till följd af det ännu pågående organisationsarbetet vid universitetet det kungliga bestämmandet tydligen framträder och jämväl sedermera regeringen icke alltid nöjde sig med att fastställa fakultetens förslag utan en och annan gång tilläde andra promovendi. Under denna tid utdelades teologie doktorsvärdigheten särdeles sparsamt och nästan uteslutande till teologie professorer och deras vederlikar, som kunde anses öfver hufvud hafva aflagt de stadgade lärdomsprofven.

Med år 1675 började nya förhållanden göra sig gällande, om de också först småningom fullt utvecklade sig. Teologie doktorsvärdigheten förvandlades till en utmärkelse beroende af kunglig utnämning och tilldelades

alldeles oberoende af de stadgade lärdomsprofven. Efter hand förlorade teologiska fakulteten hvarje inflytande på dessa utnämningar, som i stället förbereddes genom biskoparnes förslag. Promotionerna, med afseende å hvilka endast till det yttre sambandet med universitetet och teologiska fakulteten bibehölls, anknötos antingen till kyrkans och un i-versitetets jubelfester — 1693, l793> 1831» 1877 och 1893 — eller till kungliga kröningar och andra viktiga tilldragelser inom konungafamiljerna Konungen förordnade promoto-rerna: 1675 och 1693 biskopar, sedermera alltid ärke-biskoparne. De sålunda utnämde teologie doktorernas antal har i regel varit ganska stort; vid 1800 års promotion, då antalet var störst, voro de promoverade 77.

De för förvärfvande af teologie doktorsgrad föreskrifna lärdomsprofven hafva äfven under senaste tiden i Upsala aflagts, men för doktorsvärdighetens erhållande har äfven med dessa förutsättningar kunglig utnämning ansetts erforderlig.

Teologie doktorspromotioner.Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

Promotor:

1640 den 22 Juni. ärkebiskop Laurentius Paulinus. Promoverade: 5.

1648 den 26 Januari, ärkebiskop Johannes Canuti Lenaeus. Promoverade: 6.

1656 den 17 Juli. domprosten Laurentius Stigzelius. Promoverad: 1.

1661 den 31 Januari.

Carl Lithman.

Promoverad: 1.

1661 i September.

Eric Odhelius.

Promoverad: 1.

1667 den 29 Oktober.

Lars Stigzelius.

Promoverade: 2.

1668 den 22 Oktober.

Carl Lithman.

Promoverad: 1.

1675 den 1 Oktober, biskop Johannes Elai Terserus. Promoverade: 8.

1693 den 2 Mars. biskop Petrus Rudbeckius. Promoverade: 14.

1705 den 1 Juni. ärkebiskop Eric Benzelius d. ä. Promoverade: 6.

1719 den 20 Mars. ärkebiskop Matthias Steuchius. Promoverade: 13.

1732 den 23 Februari, ärkebiskop Johannes Steuchius. Promoverade: 15.

1752 den 15 Juni. ärkebiskop Henrik Benzelius. Promoverade: 23.1755 den 23 April.

Promotor: ärkebiskop Henrik Benzelius. Promoverad: i.

1772 den 14 Oktober.

Promotor: ärkebiskop Magnus Beronius. Promoverade: 40.

1779 den 6 Juni.

Promotor: ärkebiskop Carl Fredrik Mennander. Promoverade: 53.

1793 den 6 Juni.

Promotor: ärkebiskop Uno von Troil. Promoverade: 25.

1800 den 1 November.

Promotor: ärkebiskop Uno von Troil. Promoverade: 77.

1809 den 7 Oktober.

Promotor: ärkebiskop Jacob Axel Lindblom. Promoverade: 73.

1818 den 15 Oktober.

Promotor: ärkebiskop J. A. Lindblom. Promoverade: 66.

1831 den 14 Juni.

Promotor: ärkebiskop Carl von Rosenstein. Promoverade: 67.

1845 den J4 Juni.

Promotor: ärkebiskop Carl Fredrik af Wingård. Promoverade: 49.

1860 den 7 September.

Promotor: ärkebiskop Henrik Reuterdahl. Promoverade: 57.

1877 den 6 September.

Promotor: ärkebiskop Anton Niklas Sundberg. Promoverade 38.

1893 den 6 September.

Promotor: ärkebiskop A. N. Sundberg. Promoverade: 40.Det juridiska doktoratet har gamla anor. Redan i i2:te århundradet meddelade kejsaren åt universiteten formlig rätt att utnämna doctores legum, doktorer i romersk rätt. Sedermera erhöllo högskolorna af påfvarne rätt att äfven promovera doctores canonum et decretalium. Efter sammansmältandet af dessa två rättsdiscipliner, den romerska och den kanoniska, kommo de rättsvetenskapliga studierna att riktas på båda, på jus utriusque. Den som numera förvärfvade doktorsvärdighet inom rättsvetenskapen betecknades juris utriusque doctor. Så lyder också i vårt officiella universitetsspråk benämningen ännu i dag, ehuru den eljes förenklats till juris doktor.

Den juridiska fakultetens i Upsala första lärare hade vid utländska universitet erhållit sin vetenskapliga bildning, och om de innehade juris utriusque doktorsgrad, så hade de i regel förvärfvat denna vid främmande högskolor. Emellertid känner man, att år 1629 juris utriusque dok-torspromotion förrättades i Upsala, då en blifvande juris

professor emottog doktorsvärdigheten. En ny promotion inom juridiska fakulteten i Upsala följde redan 10 år därefter. Men under de efterföljande 110 åren förekom, så vidt man känner, icke någon promotion inom denna fakultet, ehuru af handlingarne visar sig, att en och annan, såsom professorerna Petrus Gavelius, Carl Lundius och Eric Aurivillius samt adjunkten Nils Sparrman, fullgjort de prof, som voro för vinnande af denna doktorsgrad före-skrifna. Inom fakulteten fanns under flera årtionden ingen juris doktor, och om undantagsvis någon juris professor — såsom Jacob Wallrave och Johan Eric Fick — innehade denna doktorsvärdighet, så var den förvärfvad vid främmande universitet. Med anledning af Konung Adolf Fredriks kröning blef den 7 maj 1752 i enlighet kungl. bref till Upsala akademis kansler, grefve C. Ehrenpreuss, juris doktorsgrad tilldelad följande sex professorer vid riketstre universitet, nämligen Daniel Solander och Anders Berch i Upsala, Olof Pryss och Christian Papke i Åbo samt David Nehrman och Sven Bring i Lund. Derefter anstäldes högtidlig juris doktorspromotion i Upsala den 18 juni s. å. I enlighet med kanslerens »tillsägning» brukade doktorerna hvita (sammet- eller siden)hattar; hans exc. kansleren bar själf den frånvarandes hatt.

Under den återstående delen af 1700-talet förekom endast en juris doktorspromotion, nämligen år 1763. Till följd häraf innehade ej häller i början af 1800-talet någon af juridiska fakultetens professorer juris doktorsvärdighet. När sålunda år 1810 flere yngre rättslärde efter genomgångna prof skulle i vederbörlig ordning promoveras till juris doktorer, så erhölls K. M:ts tillstånd för juridiska fakultetens tvänne professorer, Johan Daniel Drissel och Lars Georg Rabenius, att före promotionen promovera hvarandra, hvilket också skedde enskildt i fakultetens rum. Sedermera höllos större juris doktorspromotioner åren 1818, med anledning af Carl XIV Johans kröning, och 1827. Vid den förra af dessa promotioner förekommo första gången egentliga hedersdoktorer, nämligen 9 högre ämbetsmän, bland hvilka märktes justitiestatsministern, presidenten i Svea hofrätt, tre justitieråd, justitiekanslären och justitieombudsmannen, samt fem män, hvilka dels aflagt flera af de för doktorsgradens vinnande föreskrifna prof dels med utmärkt framgång odlat de vetenskaper, som med lagfarenheten stå i den närmaste förening. Vid 1827 års promotion framstäldes sista gången inom denna fakultet doktorsfråga att af primus besvaras.

Efter 1827 intill 1877 hafva inga större promotioner inom juridiska fakulteten härstädes hållits; juris doktorsvärdigheten har endast under aflemnande af vanliga insignier, hatt och ring, tvänne gånger i enlighet med vederbörligt tillstånd utdelats till professorer inom fakulteten.

Åren 1877 och 1893 hafva deremot vid de akademiska högtidligheter, som då firats, förekommit större jurisdoktorspromotioner, vid hvilka juridiska fakulteten i enlighet med kanslerens medgifvande till juris utriusque hedersdoktorer promoverat åtskillige svenske och utländske män, för^ hvilkas lärda eller medborgerliga förtjänster fakulteten önskat betyga sin aktning.

Under de senaste årtiondena hafva äfven upprepade gånger vid läsårens slut af dekanus promoverats till juris doktorer sådana fakultetens lärjungar, som aflagt de härför erforderliga profven. År 1897 hlef på detta sätt för första gången i Sverige en kvinna till juris doktor promoverad.

Juris doktorspromotioner.

1629.

Promotor: Benedictus Olai Crusius.

Promoverad: 1.

1642.

Promotor: Johannes Loccenius.

Promoverad: 1.

1752 den 18 Juni.

Promotor: Daniel Solander.

Promoverade: 5.

1763 den 6 Juni.

Promotor: Anders Berch.

Promoverade: 6.

m

1810 den 13 Juni.

Promotor: Johan Daniel Drissel.

Promoverade: 6.

1818 den 15 Juni.

Promotor: Lars Georg Rabenius.

Promoverade: 14 hedersdoktorer,

9 efter aflagda prof; bland dessa

Primus: Jacob Melker Spens.

1827 den 15 Juni.

Promotor: Jacob Edvard Boethius.

Promoverade: 9.

Primus: Johan Henrik Haak.1838 den 2 Oktober.

Promotor: Jacob Edvard Boethius. Promoverad: r.

1863 den 1 Juni.

Promotor: Johan Christopher Lindblad. Promoverad: 1.

1868 den 19 September. Promotor: Olof Matthias Theodor Rabenius. Promoverad: 1 jubeldoktor.

1877 den 6 o. 7 September. Promotor: Ernst Viktor Nordling. Promoverade: 36 hedersdoktorer,

2 efter ailagda prof.

1880 den 31 Maj.

Promotor: Johan Vilhelm Hagströmer. Promoverad: 1.

1882 den 30 Maj.

Promotor: Olof Matthias Theodor Rabenius. Promoverad: 1.

1884 den 31 Maj.

Promotor: Ernst Viktor Nordling.

Promoverad: 1.

1885 den 30 Maj.

Promotor: Isak Sven Landtmanson. Promoverad: 1.

1886 den 31 Maj.

Promotor: Isak Sven Landtmanson. Promoverad: 1.

1889 den 31 Maj.

Promotor: Herman Ludvig Rydin. Promoverad: 1.

1893 den 6 September. Promotor: Ernst Trygger.

Promoverade: 14 hedersdoktorer,

1 efter aflagda prof.Så vidt man af äldre tillgängliga handlingar kan finna, synes antalet af de svenskar, som under i7:de århundradet förvärfvat medicine doktorsgrad, hafva varit ringa; och i de fall, då sådan grad vunnits, hade den förvärfvats i utlandet. Detta gäller äfven för de fall, då studierna blifvit bedrifna i Upsala. Orsakerna till ett sådant förhållande torde hafva varit flere; men en ibland dem var tvifvelsutan obenägenheten att underkasta sig föregående prof inom andra fakulteter. Ett exempel härpå är den såsom praktiker högt uppburne och af universitetets dåvarande kansler mycket värderade Johan Rothman. Denne hade af professor Hoff-venius låtit sig öfvertalas att i Upsala mottaga doktorsgraden, »hvartill han med mycket beröm aflade förhören och äfven 1670 disputerade de Febre Petechiali ». Då emellertid den filosofiska fakulteten icke ville eller, på grund af författningarna, ej kunde efterskänka honom den filosofiska examen, >blef han sticken deröfver och tog akademiskt vittnesbörd, samt reste 1674 sin vägt \

Orsakerna till det ofvannämnda förhållandet må för öfrigt hafva varit hvilka som helst; visst är, att någon verklig medicine doktorspromotion ej egde rum i Upsala under ofvan nämnda århundrade, och den första der verk-stälda medicine doktorspromotion, om hvilken säkra uppgifter föreligga, är den, som förrättades af professor Laurentius Roberg den 8:de maj 1738. Efter detta år före-kommo sådana promotioner dels flere år i rad, stundom med två promotioner under samma år, dels med ett eller flere års mellanrum ända t. o. m. år 1841, då Israël Hwasser förrättade den sista stora doktorspromotionen. Likasom under den gångna tiden i ett och annat enstaka fall med konungens tillstånd eller på hög befallning medicine dok-torsdiplom hade utfärdats, så trädde nu, under en följande

1 Jfr I. F. Sacklén, Sveriges Läkarehistoria. Afdelning 2 s. 3. Nyköping 1823.kortare period, 1845 — 1854, ett sådant tillvägagående i stället för de förut brukliga promotionerna, hvilka sålunda under denna period ej förekommo. Den i:sta Juni 1855 förrättades emellertid ånyo medicine doktorspromotion af Hwasser, och sedan dess har medicine doktorsvärdigheten, så när som på ett undantagsfall, alltjemt utdelats i förening med offentlig promotion.

Det är naturligt, att under de 162 år, som förflutit sedan den första medicine doktorspromotionen, antalet promoverade skall under olika tider hafva företett ganska betydande vexlingar. Såsom en blomstringsperiod kan man emellertid beteckna den första hälften af det ig:de århundradet och, närmare bestämdt, tiden från och med 1813 till och med 1841, under hvilken tid minsta antalet promoverade vid någon promotion var 23. Under denna period infalla ock de två största doktorspromotionerna, den, som förrättades af Göran Wahlenberg den i5:de Juni 1835, dervid antalet promoverade var 50, samt promotio-nen den i4:de Juni 1841, då af Israel Hwasser 44 licentiater promoverades till medicine doktorer, och då medicine doktorsgrad såsom en särskild utmärkelse äfven tilldelades professor Elof Wallqvist.

Likasom de promoverades antal har ock den yttre formen för promotionen under olika tider något vexlat. För den mer eller mindre högtidliga prägel, promotionerna erhållit, har naturligtvis i många fall promotors personlighet, hans skaplynne samt uppfattning af promotionsaktens innebörd varit det väsentligen bestämmande. Lika uppenbart är det dock, att härvid äfven de promoverades antal utöfvat ett afgörande inflytande. Sålunda finner man ock, huru både i äldre och senare tid, då endast en eller annan anmält sig till promotion, denna blifvit förrättad enskildt eller offentligt i fakultetens rum. I andra fall har den för-siggått i det akademiska konsistoriets rum och åter i andra fall, såsom särskildt år 1841, i domkyrkan. De symboler hvilka, jemte diplomet, vid promotionen öfverlemnades,nämligen hatten, svärdet, ringen och boken, finnas omtalade redan vid den af Nils Rosén år 1739 förrättade pro-motionen, och de förekommo ännu vid 1841 års doktors-promotion. Bruket att framställa den s. k. doktorsfrågan, hvilket bruk ännu tillämpades vid sist nämnda promotion, kan man likaledes följa tillbaka till promotionen af år 1739. Då man efter den i det föregående omnämnda perioden 1845 —1854, under hvilken endast doktorsdiplom utfärdades, återinförde de medicine doktorspromotionerna, synes man åt dem hafva gifvit en enklare form. Framställandet af doktorsfrågan har sålunda under åtminstone de sista 30—40

åren ej förekommit, och under en lång följd af år var hatten den enda sinnebilden af medicine doktorsgraden. Vid 1892 års promotion kom emellertid, på särskild önskan af promovendi, ringen åter till heders samt tilldelas numera de promoverade jemte hatten och diplomet.

Bland de medicine doktorspromotioner, som vid Up-sala medicinska fakultet förekommit, är det endast ett fåtal, om hvilka något utförligare berättelser föreligga, och bland dessa äro af särskildt intresse promotionerna af 1738 och 1841. Den förra eger sitt intresse såsom varande den första medicine doktorspromotionen vid detta universitet, den senare åter såsom afslutande ett skede i promo-tionernas historia och såsom den sista enligt gamla traditionen här förrättade promotionen. För oss, som ännu lefva under inflytelsen af deras lifsgerning, hvilka i denna promotion deltogo, eger den dock betydelse äfven ur andra synpunkter. Vid denna promotion innehades nemligen första hedersrummet af Pehr Erik Gellerstedt (sedermera professor i Lund) och det andra af Pehr Henrik Malmsten (sedermera professor i Stockholm), under det att doktorsfrågan framstäldes af dåvarande adjunkten (sedermera professorn i Upsala) Olof Glas. Till 1841 års promotion anknyter sig sålunda minnet af dessa tre män och deras framgångsrika verksamhet i den svenska läkarebildningens tjenst. Framför allt anknyter sig dock härtill minnet af honom, somförrättade denna promotion, Israel Hwasser. Genom de af den varmaste kärlek till sina lärjungar, till läkarekallet och till den lidande menskligheten genomandade ord, han då yttrade, skall 1841 års doktorspromotion mäktigt tala ej blott till oss, utan ock till kommande slägten.

Medicine Doktorspromotioner.

1738 d. 8 Maj1.

Promotor: Laurentius Roberg.

Promoverad: 1.

1739 d. 4 Mars.

Promotor: Laurentius Roberg.

Promoverad: 1.

>739 d. 5 Juli.

Promotor: Nicolaus Rosén.

Promoverad: 1.

1740 d. 26 Januari.

Promotor: Laurentius Roberg.

Promoverad: I.

1740 d. 20 September.

Promotor Nicolaus Rosén.

Promoverad: 1.

1741 d. 8 December.

Promotor: Nicolaus Rosén.

Promoverade: 2.

1743 d. 12 April.

Promotor: Carolus Linnaeus.

Promoverad: 1.

1744 den 11 December.

Promotor: Nicolaus Rosén.

Promoverade: 3.

1747 d. 30 Oktober.

Promotor: Carolus Linnaeus.

Promoverade: 2.

1 Uppgifterna äro hemtade för åren 1738—1837 ur: »O. Kolniodins Biographiska anteckningar om Promoti i de Fyra Faculteterna vid Universitetet i Upsala», för tiden 1S37 — *899 ur Med. fak:s handlingar1749 d. 12 December.

Promotor: Carolus Linnaeus.

Promoverad: 1.

1751 d. 8 Mars.

Promotor: Carolus Linnaeus.

Promoverade: 6.

1752 d. 3 Juni.

Promotor: Nicolaus Rosén.

Promoverade: 4.

1754 d. 31 Oktober.

Promotor: Carolus Linnaeus.

Promoverade: 7.

1757 d. 9 Juni.

Promotor: Samuel Aurivillius.

Promoverade: 5.

1758 d. 19 Juni.

Promotor: Carolus Linnaeus.

Promoverade: 8.

1760 d. 16 Juni.

Promotor: Samuel Aurivillius.

Promoverade: 15.

1763 d. 1 Juni.

Promotor: Carolus a Linné.

Promoverade: 7.

1765 d. 20 Juni.

Promotor: Samuel Aurivillius.

Promoverade: 11.

1768 d. 28 Mars1.

Promoverad: 1.

1768 d. 11 November.

Promotor: Jonas Sidrén.

Promoverade: 11.

1 Här är antecknadt: »Enskildt i Fakultetens rum, och utan afgift, promoverades pä H. K. H. Canzlerens befallning».1774 d. 24 September1. Promoverad: 1.

1774 d. 29 September. Promoverad: 1.

1775 d. 25 April. Promoverad: 1.

1775 d. 14 December. Promotor: Jonas Sidrén.

Promoverade: 11.

1776 (dagen ej angifven). Promotor: ej uppgifven.

Promoverad: 1.

1778 d. 13 Oktober2. Promoverad: 1.

1778 d. 19 November3. Promoverad: 1.

1780 d. 15 Juni.

Promotor: Adolf Murray.

Promoverade: 11.

1785 d. 14 Juni.

Promotor: Carolus Petrus Thunberg. Promoverade: 10

1788 d. 13 Juni.

Promotor: Johannes Gustavus Acrel. Promoverade: 15.

1793 d. 23 Februari4. Promoverad: 1.

1 Ilär är för den 24 och 29 Sept. 1774 och d. 25 April 1775 antecknadt »F.nskildt i Med. Fakultetens rum promoverades med Akad. Canzlerens tillstånd efter ailagda lärdomsprof, följande licentiater».

2 Ilär är antecknadt: »promoverades af Med. fakulteten, frånvarande».

3 Här är antecknadt: »promoverades i Med. fakultetens ruin».

4 Här är antecknadt: »promoverades i Med. Fakult. rum.»1797 d. 12 Juni.

Promotor: Carolus Petrus Thunberg. Promoverade: 22.

1803 d. 2 Maj.

Utfärdades med Konungens tillstånd 1 Med. Doktors diplom.

1804 d. 24 Maj.

Promotor: Petrus Afzelius.

Promoverade: 17.

1806 d. 13 Juni.

o

Promotor: Jacobus Åkerman.

Promoverade: 12.

1809 d. 23 Maj

utfärdades, på K. M:ts befallning 1 Med. Doktors diplom.

1810 d. 14 Juni.

Promotor: Carolus Petrus Thunberg. Promoverade: 21.

1812 d. 28 Oktober

utfärdades, på Hög befallning, 1 Med. Doktors diplom.

1813 d. 3 Juni.

o

Promotor: Jacobus Åkerman.

Promoverade: 23.

1817 d. 16 Juni.

Promotor: Adamus Afzelius.

Promoverade: 29.

1822 d. 11 November.

Promotor: Carolus Zetterström.

Promoverade: 32.

1827 d. 15 Juni.

Promotor: Carolus Petrus Thunberg. Promoverade: 31.

1835 d. 15 Juni.

Promotor: Georg Wahlenberg.

Promoverade: 50.1841 d. 14 Juni.

Promotor: Israel Hwasser.

Promoverade: 45.

Med K. M:ts tillstånd öfverlemnades under läsåren 1845-

»diplom till nedan angifna antal: läsåret: 1845—46 • • • • 5 » 1846—47 . . . . 6 » 1847—48 • • . • 3 * 1848—49 . . . . 2 » 1849—50 . . . • 3 » 1850—51 . . . • 4 » 1851 — 52 . . . • 3 » »852—53 . . . . 0 » »853-54 • • • 1855 d. 1 Juni. • 9

Promotor: Israel Hwasser.

Promoverade: 12.

1856 d. 31 Maj. Promotor: Fredrik Sundewall. Promoverade: 5.

1857 d. 30 Maj. Promotor: Olof Glas.

Promoverade: 5.

1858 d. 1 Juni. Promotor: Olof Glas.

Promoverade: 3.

1859 d. 1 Juni. Promotor: Carl Mesterton.

Promoverade: 4.

1860 d. 1 Juni. Promotor: Carl Mesterton. Promoverade: 6.1861 d. i Juni.

Promotor: Per Hedenius.

Promoverade: 3.

(Dessutom har under året 1860—61 utdelats ett Med. Doktors diplom utan promotion).

1862 d. 31 Maj.

Promotor: Fredrik Sundewall.

Promoverade: 5.

1863 d. 1 Juni.

Promotor: Olof Glas.

Promoverade: 2.

1864 d. 1 Juni.

Promotor: Olof Glas.

Promoverade: 2.

1865 d. 1 Juni.

Promotor: Per Hedenius.

Promoverade: 5.

1866 d. 1 Juni.

Promotor: August Almén.

Promoverad: 1.

1868 d. 30 Maj.

Promotor: Gustaf Kjellberg.

Promoverade: 3.

1869 d. 1 Juni.

Promotor: Fredrik Sundewall.

Promoverade: 5.

1870 d. 1 Juni.

Promotor: Olof Glas.

Promoverad: 1.

1871 d. 1 Juni.

Promotor: Carl Mesterton.

Promoverade: 2.

1873 d. 31 Maj.

Promotor: August Almén.

Promoverad: r.

1874 d. 1 Juni.

Promotor: Gustaf Kjellberg.

Promoverad: 1.1875 d- i Juni.

Promotor: Frithiof Holmgren. Promoverad: i.

1877 d. 6 September. Promotor: Gustaf Kjellberg. Promoverade: 23.

1878 d. 31 Maj. Promotor: Carl Mesterton.

Promoverad: 1.

1879 d. 31 Maj. Promotor: Per Hedenius.

Promoverad: 1.

1880 d. 31 Maj. Promotor: August Almén.

Promoverade: 4.

1881 d. 31 Maj. Promotor: Gustaf Kjellberg.

Promoverad: 1.

1882 d. 30 Maj. Promotor: Frithiof Holmgren.

Promoverad: 1.

1883 d. 30 Maj. Promotor: Olof Hammarsten.

Promoverade: 3.

1884 d. 31 Maj. Promotor: Edward Clason.

Promoverade: 3.

1885 d. 30 Maj. Promotor: Robert Fristedt.

Promoverade: 2.

1886 d. 31 Maj. Promotor: Salomon Henschen.

Promoverade: 5.

1887 d. 31 Maj. Promotor: Oscar Petersson.

Promoverade: 5.1888 d. 29 Maj. Promotor: Per Hedenius.

Promoverade: 5.

1889 d. 31 Maj. Promotor: Gustaf Kjellberg.

Promoverade: 5.

1890 d. 31 Maj. Promotor: Frithiof Holmgren.

Promoverade: 4.

1891 d. 30 Maj. Promotor: Olof Hammarsten.

Promoverade: 2.

1892 d. 31 Maj. Promotor: Edward Clason.

Promoverade: 6.

1893 d. 6 September. Promotor: Salomon Henschen. Promoverade: 17.

1894 d. .31 Maj. Promotor: Salomon Henschen.

Promoverade: 4.

1895 d. 31 Maj. Promotor: Oscar Petersson.

Promoverade: 4.

1897 d. 31 Maj. Promotor: Otto Lindfors.

Promoverade: 6.

1898 d. 31 Maj. Promotor: August Hammar.

Promoverade: 6.

1899 d. 31 Maj. Promotor: Karl Lennander.

Promoverade: 2.Vid morgondagens fest är det endast den medicinska fakulteten, som har glädjen att fa utdela jubeldoktorsvärdigheten. Deremot hafva samtliga de fakulteter, inom hvilka nu promotion kommer att ega rum, af Universitetets Kansler erhållit tillstånd att, för att gifva en särskild t högtidlig karakter åt de promotioner, som inleda det fjerde seklet af den tid, som förflutit, sedan dylika fester började firas vid universitetet, tilldela doktorsvärdighet, ej blott åt de unge män som på grund af vederbörligen aflagda prof äro berättigade att nu erhålla den, utan ock åt andre svenske män, för hvilkas vetenskapliga, konstnärliga eller medborgerliga förtjenster fakulteterna önska betyga sin aktning. Glädjen att få gifva sitt erkännande åt framstående förtjenster blandas dock med en känsla af vemod. En af de män, hvilka den filosofiska fakulteten erbjudit sitt heders-doktorat, blef nämligen få dagar derefter af döden kallad hädan. Det var konsul Göran Fredrik Göransson, känd såsom en af industriens stormän. I metallurgiens historia har han för alla tider inskrifvit sitt namn vid sidan af engelsmannen Bessemers, ty det var Göransson, som gjorde Bessemers idé praktiskt användbar. Dermed har han gjort hela verldens jernfabrikation en tjenst, som icke skall glömmas.PROMOVENDI.

JURIDISKA FAKULTETEN.

HEDERSDOKTORER.

Carl Fredrik Oscar von Bahr, född d. 24 april 1830 på Söderby i Upsala Nås socken af Upsala lån, student i Upsala 1847, juridisk-filosofisk examen 1850, e. o. kanslist i Civildepartementet samma år, juris utr. kandidatexamen 1854, auseultant och e. o. notarie i Svea Hofrått och Stockholms rådstufvurätt s. å., e. o. kanslist vid riksdagen 1854—55, erhöll första domareförordnande hösten 1856, vice häradshöfding i okt. 1857, t. f. notarie i nämda hofrått och e. o. kanslist i Just.statsexpedition 1858—1860, t. f. domhafvande i Södra Helsinglands domsaga 1860—1862, notarie i riksdagens lagutskott och sekreterare i sammansatt lag- och bankoutskott 1862—63, adjungerad ledamot i Svea Hofrått 1863—1867, utn. till assessor i samma hofrått d. 31 januari 1868, t. f. revisionssekreterare 1872, utn. till revisionssekreterare d. 20 maj 1874 och till häradshöfding i Upsala läns norra domsaga d. 4 juli 1879, från h vilket em bete erhölls afsked d. 27 april 1900. Stadsfullmäktig i Upsala sedan 1884 och stadsfullmäktiges ordförande fr. o. m. 1888, ledamot af Upsala läns landsting fr. 1886 och dess vice ordförande 1897 och 1899. R. N.O. 1877, K. W. O. 2 kl. 1896 och K. N. O. 2 kl. 1899.

Karl Gnstaf Carlson, född den 9 maj 1850 i Wäne-Åsaka församling, Elfsborgs län; mogenhetsexamen i Venersborg 1869; fil. kand. i Upsala 1873; fil. d:r i Lund 1874; hofrättsexamen i Lund 1875; vice häradshöfding 1877; fiskal i Göta hofrätt och t. f. revisionssekreterare 1884; assessor i Göta hofrätt 1885; t. f. byrå-chd' för lagärenden i justitiedepartementet 1886; revisionssekreterare 1887; justitieråd 1889; R. N. O. 1887, K. N. O. l:a kl. 1890, Kommendör med st. k af Kongl. Nordstjerne-Orden 1898. Af trycket utgifvit: Om rätliniga asymptoter, Akad. afh. Lund 1874.

Johan Erik Elliot, född d. 9 aug. 1844 i Solna församling, Stockholms län, stud. i Upsala d. 22 maj 1861, aflade hofrätts-examen d. 23 maj 1864, e. o. kanslist i Justitierevisionsexpeditio-nen d. 4 juni s. å., ausk. i Svea hofrätt d. 7 juni och e. o. notarie derstädes d. 6 sept. s. å., t. f. domhafvande första gången d. 12 aug. 1869, v. häradshöfding d. 30 maj 1870, e. o. fiskal i Svea hofrätt d. 20 dec. 1872, adjungerad ledamot af hofrätten första gången d. 2 mars 1874, kammarrättsråd d. 30 nov. 1877, expeditionschef i landtförsvarsdepartementet d. 6 aug. 1881, justi-tiekansler d. 24 sept. 1886, ledamot af riksdagens Andra kammare majriksdagen 1887, förordnad d. 9

maj 1890 att biträda nya lagberedningen vid behandlingen af en lagstiftningsfråga, d. 11 sept. 1891 till ordförande i komitén för afgifvande af förslag till beredande af upplysningar ang. dömde förbrytare m. m., d. 9 aug. 1894 till ledamot af komitén för utredande af frågan om landtförsvars- och sjöförsvarsdepartementens sammanslagning till ett departement, d. 29 dec. 1896 att verkställa utredning af Nya Trollhätte kanalbolags rättsförhållanden till Kronan, d. 14 okt. 1898 att vam ordförande i komitén för verkställande af utredning beträffande vissa spörsmål inom värnpligtslagstiftningen, blef d. 4 nov. 1898, sedan italienska och persiska regeringarne träffat aftal att en dem emellan uppkommen tvist skulle afgöras af den skiljedomare, H. M. Konung Oscar II behagade utse, af Konungen nämnd att vara skiljedomare i denna tvist, president i Svea hofrätt d 16 juni 1899, R. N. O. 1879, K. N. O. l:a kl. 1889, K. m. st. k. N. O. 1897.

Carl Gustaf Hernraarck, född. d. 29 oktober 1830 i Riga, student i Upsala d. 4 juni 1847, aflade juridisk filosofisk examen d. 15 dec. 1851, hofrättsexamen d. 18 maj 1854 och kameralexamen d. 22 maj s. å.; e. o. kanslist i Civildepartementet d. 24 jan. 1852 och Justitiercvisionsexpeditionen d. 31 maj 1854; auskultant i Svea hofrätt d. 7 juli 1854 och e. o. notarie derstädes d. 17 augusti s. å.; biträdde landtdomare i embetsgöromålen och erhöll första domareförordnandet d. 13 oktober 1856 samt utnämndes d. 28 september 1857 till vice häradshöfding; antogs d. 6 okto-ber 1858 till extra fiskal i nämnda hofrält, blef d. 23 oktober 1860 första gången förordnad till adjungerad ledamot i hofrätten, utnämndes den 30 september 1862 till ordinarie fiskal och den 5 april 1864 till assessor i hofrätten, förordnades d. 31 augusti 1866 att förvalta ett revisionssekreterareembete, hvilket förordnande sedermera flere gånger förnyades; var expeditionschef i Ju-stitiestatsexpeditionen från d. 20 oktober 1868 till d. 16 juni 1875 samt utnämndes d. 2 oktober 1874 till hofrättsråd i Svea liof-rätt samt d. 16 juni 1875 till justitieråd, från hvilket embete af-sked på begäran erhölls d. 5 november 1897. Valdes d. 4 januari 1898 och den 10 februari 1900 till en af komiterade för tryckfrihetens vård. R. N. O. d. 29 juli 1869; K. Belgiska Leo-poldsorden 1870; K. N. O. I:a kl. d. 15 maj 1879; K. m. st. k. N. O. den 1 dec. 1886.

Karl Johan Vilhelm Sjögren, född i Visby d. 10 april 1866, student i Upsala h.t. 1884, fil. kand. 1886, fil. lic. 1887, disp. för til. doktorsgrad 1887, promov. 1888; juris utriusque kandidat 1892, disp. för lärarebefattn. inom jur. fak. 1894, docent i juridisk en-cyklopedi och romersk rätt 1894, jur. fak:s stipendiat 1894—1897, förestod d. 1 sept.—31 okt. 1894 professorsembetet i romersk rätt, juridisk encyklopedi och rättshistoria samt den 1 nov. 1894—den 9 dec. 1896 e. o. professuren i samma ämne; utnämndes den 9 dec. 1896 till e. o. professor i romersk rätt, juridisk encyklopedi och rättshistoria samt den 17 juni 1898 till professor i rättshistoria vid Upsala universitet. Företog jan.—aug. 1898 ined offentligt understöd en studieresa till universiteten i Strassburg, Heidelberg och Leipzig; idkade sommaren 1894 och sommaren 1896 juridiska studier vid universitetet i Leipzig. Biträdde vid domaregöromålen Upsala läns norra domsaga 1898—1899 och innehade domareförordnande därstädes 1899. Inspektor för Gotlands nation 1899.

Af trycket utgifvit: Om den dialektiska metodens ställning i Hegels logik (Akad. afh.), 87. — Om rättsstridighetens former med särskild hänsyn till ska-deståndsproblemet (Akad. afh.), Ups. 94. — Zur Lelire von den Formen des Unrechts und den Tliatbeständen der Sehadenstiftung (i Iherings Jahrböcher fur die Dogmatik des heutigen römischen und deutschen Privatrechts, Jena 96). — Ueber die römische Gonventionalstrafe und die Strafklauseln der fränkischen Urkunden, Berlin 96. — Bidrag till en undersökning af kontraktsbrotten enligt Sveriges medeltidslagar (i U. U. A. 96). — Om den fornsvenska skuldprocessens grundformer (i Tidskrift for Retsvidenskab, 98). — Om förhistorisk privaträtt i Sveriges medeltidslagar (i Nordisk Tidskrift 98).Hans Hauissou Wachtnieister, född på Tromtö i Blekinge län den 22 april 1851, aflade maturitetsexamen i Stockholm i maj 1869, student i Upsala samma månad och år, aflade jur. filos, examen i maj 1871, jur. utr. kand. december 1874, auskul-tant i Hofrätten öfver Skåne och Blekinge 1875, af samma Hofrätt förordnad att under särskilda tider förestå domareembeten, vice häradshöfding 1876, e. o. notarie i Svea Hofrätt 1877, e. o. kanslist i Finansdepartementet 1878, t. f. kanslisekreterare i nämnda departement s. å., kanslisekreterare därstädes s. å., sekreterare hos Bevillningsutskottet riksdagen 1880, härold vid K. M. O. 1881, R. N. O. 1888, kansliråd och byråchef i Finansdepartementet s. å., expeditionschef därstädes s. å., ledamot af Riksdagens första kammare sedan september 1892, K. N. O. 2 kl. s. å., K. N. O. 1 kl. 1894, ledamot af komitén för granskning af förslag till

bevillningsförord-ning 1895, statsråd och chef för finansdepartementet 1897, K. m. st. k. af N. O. 1899.

Af trycket utgifvit: Några ord om kommunalbeskattningen (i Ny Svensk tidskrift 1881). -- Öfversigt af lagstiftningen angående stämpelskatt, arfsskatt och andra med dessa jemförliga skatter i Frankrike, England, Preussen och Danmark. Stockholm 1881. — Utredning rörande de Ridderskapet och Adelns privilegier, förmåner, rättigheter och friheter, hvilka böra anses ännu äga gällande kraft, Stockholm 1886.

DOKTOR EFTER AFLAGDA PROF.

Tore August Al men, född d. 14 oktober 1871 i Upsala. Student i Stockholm d. 17 maj 1889 och inskrifven vid universitetet i Upsala h.t. s. å. Aflade juridisk filosofisk examen d. 25 april 1890. Juris utriusque Kandidat d. 4 oktober 1893. Företog februari—september 1896 med understöd af offentliga medel en utrikes resa i vetenskapligt syfte och vistades under större delen af denna tid i och för studier vid universitetet i Berlin. Disputerade d. 11 december 1897 för vinnande af akademisk lärarebeställning och förordnades d. 18 i samma månad att vara docent i civilrätt vid universitetet i Upsala. Har på grund af särskilda förordnanden allt ifrån d. 19 februari 1898 förestått och förestår fortfarande intill utgången af innevarande termin professuren i civilrätt. Förrättade efter Hofrätt ens förordnanden tvänne lagtima ting sommaren 1898 och förestod samtidigt domareembetet i Norra Roslags domsaga under sex veckor. Fakultetens stipendiat fråningången af år 1899. Aflade juris utriusque licentiatexamen d. 15 maj 1900 och disputerade för vinnande af juris doktorsgrad d. 23 i samma månad.

Af trycket utgifvit: Om auktion säsom medel att iivägn bringa aftal. Akademisk afhandling. Upsala. I 1897, II 1900.

MEDICINSKA FAKULTETEN.

JUBELDOKTORER.

Nils Peter Hamberg, född i Stockholm den 4 nov. 1815, aflade apotekareexamen vid Karolinska Institutet 1838; beslöt 1840 att studera till medicinska graden, student i Upsala 1841, med. fil. kand. 1842, med. kand. 1846, disp. för med. doktorsgrad 1848, blef med. lic. s. å., kir. mag. 1849 och erhöll s. å. med. doktors-diplom utan promotion; bestred efter särsk. förordnanden under olika tider af åren 1848—1863 adjunkturen i kemi och farmaci och professuren i samma ämnen vid Karolinska Institutet, labora-torsbefattningen, befattningen såsom lärare i kemi och inspek-toratet vid Farmacetitiska Institutet samt lärarebefattning i kemi, farmakologi och toxikologi vid Veterinärinrättningen i Stockholm; var fattigläkare i Kungsholms församling i Stockholm 1850—1853 och t. f. Regementsläkare vid Svea Lifgarde 1856; utnämndes 1868 till lektor vid Veterinärinstitutet, förordnades 1872—1874 derjemte till rättskemist; adjungerad ledamot i Kongl. Sundhetskollegium 13/é—i/'i 1874 och t f. Medicinalråd derstädes xh — 81/i* 1874; utnämndes 1875 till rättskemist, med hvilken befattning medföljer professors benämning för innehafvaren, var tillika inspektor vid Farmaceutiska Institutet läsåret 1876—1877; erhöll afsked från rättskem i stbefattningen 1883; företog studieresor till utlandet 1851 — 1852, 1862 och 1884; är ledamot af flere in- och utländska lärda samfund. R. V. O. 1861, R. N. O. 1872.

Af trycket utgifvit: Om vegetabiliska droguers insamling och förvaring. Akad. afhandl. för medicine doktorsgraden. Upsala, 1848. — Analyse des Victoria-brunnens, tryckt i Aachen 1862 under titel: Die Burtscheider Thermen bei Aachen; herausg. von B. M. Lersch. — Om vattnet i Arstaviken och Stockholms vattenledningsvatten. Stockholm, 1874. — I Kongl. Vetenskapsakadrs handl.:1878. Undersökning af badgytjan vid Marstrand. — I Bih. till kongl. Vetenskapsakad:s handl.: Band. 12. Afd. II. Arseniksyrlighetens förändring i beröring med ruttnande animaliska ämnen. — I Öfversigt af kongl. Vetenskapsakad:s förhandi.: 1868. Kemisk undersökning af vattnet i åtskilliga brunnar i Stockholm. — 1879: Olika organs förmåga att upptaga och qvarhålla arsenik vid förgiftningar. — 1885: Undersökning af ölets alkoholer. — I Nordiskt Med. arkiv: 1874, Band. VI. Kemisk undersökning af luften i boningsrum, beklädda med arsenikhaltiga tapeter (ined ett träsnitt). — I Pharmaceutical journal: Vol. XI, London, 1852. Pliarmacy in Sweden (öfvers. i Pharmac. Corresp.-Blatt f. Süd-Deutschland. Band. X. sid. 393, samt i Viertel-Jahresschrift f. Prakt. Pharmac. von d:r Wittstein, Band. I. sid.

417). — I Tidskrift för landtm. och komm, ekonomi: 1856. Om komjölk och dess grädda. — I K. landtbruksakad:s tidskrift: 1873. Sammansättningen af oslindiska s. k. rapskakor. — I Tidskrift för teknologi och tillämpad naturlära af G. R. Dahlander och A. W. Evvert: 1861. Undersökning af hydraulisk kalk från Berg vid Göta kanal. — I Archiv för Pharmaci af S. Trier: 1867. Toxikologiskt-kemiska iakttagelser; — 1871. Om karbol-syra (Fenylsyra). — I Hygiiea, Svenska läkaresällskapets förhandi., samt Farmac. tidskr. ett stort antal originaluppsatser, referat, öfversättningar, öfversigter och kortare meddelanden af kemiskt, farmakologiskt och toxikologiskt innehåll samt nekrologer.

Herman Vilhelm Hülphers, född i Gillberga socken af Vermlands län den 6 maj 1822, student i Upsala 1840, med. fil. kand. 1842, med. kand. 1845, disp. för med. doktorsgraden 1847, med. lic. s. å., kir. mag. 1848 och med. doktor 1856; underläkare vid allm. garnisonssjukhuset V4 1843—V* 1844; t. f. bat.-läkare vid lif-beväringsreg:tet 1845; bitr. läkare å fregatten Joscfine 1846; t. f. provinsialläkare i Kalmar distrikt 1848 och i Tjust s. år; amanuens vid serafimerlasarettets kirurgiska klinik 1849; t. f. bataljonsläkare vid Lifgardet till häst 1851; brunns- och badläkare vid Bie vatten-kuranstalt under somrarne 1851—1852; blef 1850 utnämnd till hofmedikus hos enkedrottning Desideria; var amanuens vid serafimerlasarettets medicinska klinik 1853 och underläkare vid samma klinik 1854; förestod regementsläkaretjensten vid lifbeväringsrege-mentet 1856—1859; blef 1857 utnämnd till tjenstgörande lifmedikns hos enkedrottning Desideria, 1859 till bataljonsläkare vid Sappör-kompaniet, 1879 till regementsläkare vid andra lifgardet; har sedan början af 1871 varit läkare å Frimurarebarnhuset; var ledamot i militära helsovårdskomitén från 1876—1885 och lärare i militär-medicinal lagfarenhet i militärläkarekursen under lärokurserna 1881 —1887; företog åren 1855—1856, 1861, 1894, 1895 och 1897 resor till utlandet och besökte derunder hufvudsakligen Frankrike, Italien, Schweitz och Tyskland; är ledamot af Sv. Militärläkareföreningen och Kongl. Krigsvetenskapsakademien. R. V. O. 1859, R. N. O. 1876.Af trycket utgifvit: Om ganglier. Akad. afhandl. för med. d:rs graden Praes. professor Bergstrand. Upsala 1847. — Annu några ord om en general-fältläkares anställande för inseendet öfver svenska arméns läkarevård m. m. Stockholm 1859 (Aftryck ur Hygiea, Band. XXI sid. 647—664). — Sjukas värd i hemmet och på sjukhuset. Handbok för familjer och sjuksköterskor; fri öfver-sättning och bearbetning från tyskan, Stockholm 1882. — Handbok för svenska arméns läkare, utgifven af svenska militärlärkareföreningen. 1. Handledning i tjensten, på uppdrag af svenska mililärläkareföreningens centralkomité utarbetad af C. M. Appelberg och H. W. Hulphers. Stockholm, 1884. — Om bruket af distillerade spritdrycker från militär-hygienisk synpunkt. Föredrag hållet inom afdelningen för militärhelsovård vid det 12:te Skandinaviska naturforskaremötet 1 Stockholm 18S0. Stockholm, 1881 (äfven införd såsom bih. till kongl. krigsakademiens handl. och tidskrifts 5:te häfte för 1881 samt i tidskrift i militärhelsovård, Band. V, 1880,). — Om sjuksköterskor och deras danande. Föredrag vid Föreningens för frivillig värd af sårade och sjuka i fält årssammankomst den 15 december 1881. Stockholm, 1882 (äfven införd i nämnda tidskrift, Band. VII, 1882) — I Hygiea: Många öfversättningar, uppsatser och notiser. — I Svenska läkare-sällsk. förhandi.: 1853—54, s. 114. Ett fall af blodulgjutning i en Graa-fiansk blåsa, jemle obduktionsberättelse. — 1861—1862. Ett fall af syfilis inocu-lerad med saliv. — I tidskrift i militär helsovård. Band. VIII, 1883 Band. IX, 1884, Band. X, 1885, Band. XI. En resumé pa franska språket af de i Band. VII—X af tidskriften förekommande originalartiklar under rubrik: Revue des mémoires originaux du journal de l'hygiène militaire. — Dessutom de här ofvan om-förmälda 2:ne föredrag samt åtskilliga längre och kortare öfversättningar och referat. — I allmänna tidningar: Flera uppsatser i politiska, sociala och hygieniska ämnen.

Joli an Fredrik Ihrnian, född i St. Kopparbergs socken af Falu lan, student i Upsala 1836, med. fil. kand. 1839, med. kand. 1845, disp. för med. doktorsgraden 1848, med. lic. och kir. mag. s. å. och erhöll s. å. med. doktorsdiplom utan promotion; var underläkare på allm. garnisonssjukhuset 1840; extra läkare vid Vermlands fältjägareregemente 1847: t. f. sjukhusläkare under truppsammandragningen i Skåne 1848; t. f. prov'-läkare i Alingsås distrikt 1848—1849; karantänsläkare i Ystad 1849—1850; t. f. prov.-läkare i Lycksele distrikt 1850—1851 och i Falköpings distrikt 1851 —1852 då han utnämndes till provinsialläkare i sistnämnda distrikt; blef 1854 provinsialläkare i Eskilstuna distrikt; var tillika läkare vid kronohäktet i Eskilstuna 1868—1880; erhöll 1879 afskcd från pro-vinsialläkaretjensten. R. N. O. 1875.

Gustaf Mauritz Lundqvist, född på Hellefors bruk den 18 juli 1818, student i Upsala 1836, med. fil. kand. 1838, med. kand. 1843, med. lic. 1845, disp. för med. doktorsgraden och blef kir. mag. s. å., erhöll med. doktorsdiplom utan promotion 1846; varunderläkare vid allm. garnisonssjukhuset 1838—1839; bataljonsläkare vid lifbevärings-regementet 1839; läkare vid Gysinge bruk 1842; bosatte sig 1846 i Nyköping såsom privat-praktikus och läkare vid Näfveqvarns bruk; var t. f. stads- och lasarettsläkare i Nyköping under Juni och Juli mån. s. å.; blef 1848 t. f. och s. å. ord. stadsläkare derstädes; förestod 1846—1851 lasaretts-läkare-tjensten i Nyköping under sammanlagdt 1 år 2 mån.; utnämndes till bataljonsläkare vid Södermanlands regemente 1851, till reg:ts-läkare vid lif-reg:tets grenadi er-korps 1859 och till provinsialläkare i Nyköpings distrikt 1863*; var sedan 1877 förste stadsläkare i Nyköping; erhöll afsked från provinsialläkaretjensten 1885 och från förste stadsläkaretjensten 1896. R. N. 0. 1874.

r

Af trycket utgifvit: I Svenska Jägareförbundets tidskrift: Åtskilliga uppsatser, dels rörande jagten i Nyköpingstrakten, dels om ejderfogelns ekonomi.

Adolf Fredrik Melander, född i Karlstad den 26 juli 1816, student i Upsala 1835, med. fil. kand. 1838, med. kand. 1842, med. lic. 1845, disp. för med. doktorsgraden och blef kir. mag. 1845 samt erhöll med. doktorsdiplom 1846; var underläkare vid allm. garnisonssjukhuset 1838—1839; bruksläkare vid Riddarhyttan och derjemte distriktsläkare i Skinnskattebergs bergslag 1845; uppbörds-läkare på korvetten Jarramas sommaren 1846; var ånyo distriktsläkare i nämnda bergslag 1846—1847; sjukhusläkare vid allm. garnisonssjukhuset 1847—1848; t. f. regementsläkare vid lifrege-mentets dragonkorps 1848 och generalmönstringsläkare vid flottan s. å.; utnämndes s. å. till bataljonsläkare vid Vermlands fältjägareregemente och erhöll på ansökning 1852 afsked från samma tjenst; var läkare vid diakonissanstaltens sjukhus i Stockholm 1851—1862; förestod åren 1868—1889 sommartiden läkarebefattningen vid Visby badinrättning; företog sommaren 1864 en resa till England, Frankrike och Tyskland för att taga kännedom om konstruktionen af byggnader för vattenkuranstalter; reste hösten 1865 till Tyskland för att studera den Schrotska dietkuren och vistades derstädes vintrarne 1866 och 1867 för studium dels af då brukliga vattenbehandlingsmetoder, dels af elektroterapi; är ledamot af Sv. Läkaresällskapet.

Af trycket utgifvit: Naturmedicin. Studier och iakttagelser öfver sjukvård och helsovärd; haft. 1—4. Stockholm, 1807—1871 (andra upplagan utkom i Stockholm 1880). — Naturmedicin. Praktisk handbok till ledning för akuta sjukdomars igenkännande och behandling. Stockholm 1870. — Naturmedicin. Kroniska sjukdomar, deras igenkännande och behandling. Stockholm,1878. — Naturenlig skötsel af nyfödda barn. öfversättning ocli bearbetning. Stockholm, 1880. — Naturmedicin. Lefnadskonst eller helsolärans hufvudstycke. Stockholm, 1883. — Helsolära. Kort anvisning till helsa och långt lif samt sjuk-domsbehandling etc. Stockholm, 1889; 93 sid. 8:o. — Ungdomsvännen. Råd och hjelp m. m. för de uppväxande af båda könen; (jemte W. Meinert). Stockholm, 1889. — Dessutom öfversatt 1886 Naturmedicin af W. Meinert, de olika läkemetoderna, jemte Min läkareverksamhet i nederländska Indien af F. A. Wais (båda tr. i Stockholm).

Per Olof Sjöstrand, född i Dörby inom Kalmar lån den 20 juli 1819, student i Upsala 1837, med. fil. kand. 1841, med. kand. 1844, med. lic. 1849, disp. s. å. för med. doktorsgraden, blef kir. mag. 1850 och med. doktor s. å.; var underläkare vid allm. garnisonssjukhuset 1842; extra bataljonsläkare vid norra skånska infanteriregementet 1845; amanuens vid akad. sjukhuset i Upsala 1846—1847; t. f. bataljonsläkare vid flottans station i Göteborg sistn. år; uppbördsläkare vid skärgårdsflottan 1848; t. f. provinsialläkare i Wemdalens distrikt 1849 och distriktsläkare i Skinnskatte-berg 1850—1854, då han utnämndes till provinsialläkare i Halmstads distrikt; tjenstgjorde derjemte såsom läkare vid Hallands infanteribataljons möten 1857—1864; blef 1857 läkare vid cellfängelset i Halmstad; erhöll 1885 afsked från provinsialläkaretjen-sten. R. W. O. 1877.

HEDERSDOKTORER.

Theodor Magnus Fries, född den 28 okt. 1832 i Femsjö församling af Jönköpings län, stud. i Upsala v.t. 1851, fil. kand. v.t. 1856, fil. doktor 1857, amanuens vid Upsala botan. trädgård och museum 1853—59, lärare vid Upsala lyceum 1856—60, docent i botanik d. 11 in 1857, adjunkt i botanik och praktisk ekonomi d. 29/i 1862; lärare vid

Ultuna landtbruksinstitut 1863 — 67; examina-tor i studentexamen från h.t. 1862 till denna examens upphörande vid universiteten; förestod botan. professuren längre eller kortare delar af åren 1862-63, 1866, 1870, 1873-74, 1876-77; Borg-strömiansk professor i botanik och praktisk ekonomi d. 2Sls 1877; inspektor för Gotlands nation 1878 samt Smålands 1882; ledamot af styrelsen för Ultuna landtbruksinstitut 1878—89; ordförande i styrelsen för Uplands folkhögskola 1881—85; ordförande i styrelsen för Upsala arbetareinstitut 1883—93; inspektor för Linnéanska stiftelsen å Hammarby sedan 1882; inspektor för Fjellstedtska sko-

6lan sedan 1895; Upsala Universitets Rektor d. V« 1893—3l/ft 1899. Utom färder till olika delar af Sverige företagit vetenskapliga resor till södra Norge 1856, Öst-Finmarken 1857, södra Norge och Danmark 1859, Tyskland, Frankrike, Schweiz, Italien och Danmark febr. 1861—febr. 1862, Dovre 1863, Finmarken 1864, Finland 1867, Beeren Eiland och Spetsbergen 1868, Finland 1870, Grönland samt på hemfärden New Foundland och England 1871, Finland och Ryssland 1872, Tyskland 1893, England 1896. Sveriges ombud vid den internationella botaniska kongressen samt juryinan vid den internationella hortikultur-utställningen i Amsterdam 1877, ledamot af komitén för förändrad organisation af landtbruksläroverken 1882, deltog i de af Ecklesiastik-Ministern ledda öfverläggningarna ang. stadgar för en lärarekandidat-examen 1887, vice ordförande i Dom-mergruppen för Havebrug vid Nordiska Utställningen i Köpenhamn 1888, ledamot af komitén för utredning ang. undervisnings-, examens- och studieväsendet inom de filosofiska fakulteterna i Upsala och Lund 1888, ordförande i komitén för utredning af vissa frågor rörande de allmänna läroverken 1899. Ledamot af K. Vetenskaps-akademien 1865, K. Vetenskaps-Societeten i Upsala 1866, Letterstedtska föreningen 1875, K. Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg 1878, K. Fysiografiska sällskapet i Lund 1882, K. Landtbruks-akademien 1879, föredragande å dess Skogs-och Trädgårdsafdelning sedan 1883 samt hedersledamot 1897. Hedersledamot af följande i Upsala studerande nationer: Smålands 1862, Gotlands 1878, Gestrike-Helsinge 1894, Norrlands 1896, Östgöta 1898, Vestmanlands och Dala 1898, Vestgöta 1899. Hedersledamot af Göteborgs trädgårdsförening 1881, af Upsala läns hushållningssällskap 1900. Hedersmedlem af Kejserl. Universitetet i Moskwa 1877; korresp. medlem af Museo Nacional do Rio de Janeiro 1878, Kejserl. Botan. trädgården i S:t Petersburg 1882, La Société botanique Neérlandaise 1895; ledamot af Pollichia, ein naturwissenschaftlicher Verein des bayerischen Pfalz 1858, Reg. Societas botanica Ratisbonensis 1859, K. K. Zoologisch-botan. Gesellschaft in Wien 1863, sällskapet pro Fauna et Flora Fennica i Helsingfors 1865, Société nat. des Sciences naturelles de Cherbourg 1862, den botan. Förening i Kjöbenhavn 1867, Botanical Society of Edinburgh 1871, Senckenbergische naturforschende Gesellschaft zu Frankfurt a. M. 1873, Societå crittogamologica Italiana 1878, Société royale de botanique de Belgique 1880, Linnean Society i London 1888, Videnskabs Selskabet i Kristiania 1893, Danske Vi-denskaps Selskabel 1895; hedersledamot af NaturvetenskapligaStud entsällska pet i Upsala 1876, Cryptogamie Society of Scotland

1882, Section floristique de la Société Impériale d’acclimatation de Moscou 1894; R. N. O. 1885; K. N. O. l:a kl. 1893; K. S. O. Hv. F. 2:a kl. 1893.

Af trycket utgifvit: De Stereocaulis et Pilophoris commentatio. Ups. 1857 (Grad. afh.). — Genera Heterolichenum europæa recognita. Ups. 1861. — Bilder ur växtverlden. Sthlm 1868. — Svenska polarexpeditionen år 1868. Sthlm 1869 (i förening med G. Nyström). — Lichenographia scandinavica. Vol. 1: P.

I, 2. Ups. 1871, 1874. — Grönland, dess natur och innevånare. Ups. 1872. — Om växternas blomning. Sthlm 1875. — Upptäcktsresor i norra polarhafvet af

J. Payer. Öfvers. och bearbetn. Sthlm 1877. — Carl von Linnés Anteckningar öfver Nemesis divina. Uppl. 2, omarbetad och tillökad (i förening med E. Fries).

— Tal vid festen till Carl von Linnés minne d. 8 Jan. 1878. Ups. s. a. — Om växternas spridning. Sthlm 1880. — Växtriket. Framställning af växternas lif och förnämsta former. — Lärobok i systematisk botanik. I—II. Ups. 1891, 1897.

— Människans inflytande pä vart lands vegetation. Sthlm 1895. — Bidrag till en lefnadsteckning öfver Carl von Linné. 1—8. Ups. 1893—97 (Akad. progr.).

— Naluralhistorien i Sverige intill medlet af 1600-talet. Ups. 1894 (d:o). — Caroli Linnæi Hortus Uplandicus med inledning och förklaringar. Ups. 1898. (d:o). — 1 Nova Acta R. Soc. Sc. Ups. Monographia Stereocaulorum et Pilo-phororum. 1860. — Lichenes arctoi Europæ Groenlandiæque hactenus cogniti. 1860. — Polyblastiæ Scandinavie». 1877. — I K. Vet. Ak:s Handl. : Lichenes Spitsbergenses 1867. — I K. Vet. Ak:s Öfversigt: Tillägg till Spetsbergens fanerogam-flora. 1869. — I Sv. Lit.-tidskrift : Om Finmarkens natur och folk-1865. — I Sv. tidskrift: Om växtbolag. 1892. — I Journal Linn. Soc. Lon. don: On the lichens collected during the English polar expedition of 1875—76. 1879. — 1 Proceed. Linn. Soc. London: Eulogium on Linnreus. 1887—88. — I Flora: Beilräge zur Kenntniss der sog. Cephalodien bei den Flechten Re-gensb. 1866. — I Sv. Trädg. Fören:s tidskr. : Kulturväxternas ursprung. Sthlm

1883. — Bakterier såsom de högre växternas fiender och vänner. Sthlm 1900.

— Redigerat Botaniska Notiser 1857—58, 1865—68 samt Vetenskap för alla I—II. Sthlm 1878—79. — Smärre skrifter, afhandlingar i in- och utländska tidskrifter m. m.

Carl Häggström, född i Bygdeå i Vestcrbotten den 22 augusti 1829, student i Upsala 1847, med. fil. kand. 1850, kir. mag. 1861, med. lic. i Stockholm 1868, var underläkare vid allm. garn:s-sjuk-liuset under juli .månad 1850 och 1851 fr. lU till Vio; vikar, stadsläkare i Strengnäs under juni månad 1852; koleraläkare i Strömbäck vid Umeå under nov. och dec. 1853, och i Trosa dcc. 1854; t. f. underläkare vid Stockholms stads och läns kurhus 1857 och under maj månad 1858; t. f. underläkare vid allm. barnhuset i Stockholm 1860 fr. Vo till 3%>; amanuens vid pediatr. kliniken derstädes 1861 —1862, då han ånyo tillträdde underläkareplatsen på barnhuset och bestridde densamma till 8,/i 1866; var vaccin-depöt-föreståndare i hufvudstadens andra distrikt 1862—1865; läkare vid straff- och arbelsfängelset på Norrmalm fr. 10/7 till 10/ö 1865; besigtningsläkare i Stockholm 1868—1869; läkare vid de kongl. teatrarne fr. Vio 1868 till Vio 1869; extra bataljonsläkare vid lifgardet till häst fr. uh till Vio 1869 och biträdde andre stadsläkaren i Stockholm fr. s. å. 13/n till xh 1870; antogs 1862 till biträdande läkare och 1883 till direktor och öfverläkare vid kongl. sällskapets Pro Patria barnbörds- och barnhus; erhöll afsked från sistnämnda tjenst 1899; företog 1866—1868 en utrikes studieresa och idkade derunder medicinska studier i Wien, Prag, Berlin, Paris och London; är ledamot af Sv. Läkaresällskapet och Sv. Militär-läkareföreningen. R. N. O. 1885.

Adolf Yllhelm Karström, född i Mariestad den 20 juli 1852, student i Upsala 1871, med. fil. kand. 1872, med. kand. 1876, med. lic. vid Karolinska institutet 1880; var uppbördsläkare å korvetten Eugenie under sjöexpeditioner 1878 och 1879; amanuens vid Serafimerlasarettets kirurg, afdeln. 1880 och är sedan s. å. läkare vid Kronobergs läns lasarett och kurhus i Vexiö; företog utrikes studieresor, 1882 till Kiel, München, Heidelberg, Strassburg, Halle och Hamburg, 1884 och 1893 till Berlin, 1887 till Halle och Hamburg, 1889 och 1895 till Paris, 1896 till Wien samt 1898 till England och Skottland; är ledamot af Sv. Läkaresällskapet. R. N. O. 1895.

Af trycket utgifvit: I Nordiskt med. arkiv, Band XVII, Försök med sub-limat-trämassa såsom antiseptiskt förbandsmaterial, anstälda på Vexiö lasarett. — I Hygiea: Band XLIV, 1882, Fall af dubbelsidigt genu valgum, opereradt genom subkutan suprakondylär osteotomi; Band XLVI, 1884, Fall af hvstero-tomi; Band XLV11, 1885, Ett fall af liydromeningocele frontalis; Band XLIX, 1887, Två Myomotomier: Band LI, 1889, Kirurgisk kasuistik från Vexiö lasarett. I. Macewens operation för genu valgum; Band LIII, I, Kirurgisk kasuistik från Vexiö lasarett. II. Radikaloperation för fritt bråck; Band LV1I, 1895, Nybildningar i urinblåsan; Band LVIII, I, 1896. Om det s. k. deciduoma ma-lignum med två nya fall. Med 1 tafla, (jämte A. Vestberg); Band LX, 1898. Minnen från en kortare vistelse i England och Skottland sommaren 1898; Band LXI, 1899, Om Gastroente ros tomi för Ventrikeldilatation.

Carl Albert Lindström, född i Hernösand den 19 dec. 1853 student i Upsala 1872, med. fil. kand. 1874, med. kand. vid Karolinska institutet 1881 och med. lic. därstädes 1888; var amanuens i anatomi vid Karolinska institutet läsåren 1876—1878 samt under kortare tider läsåren 1879—1880 och 1881 — 1883; extra ord. pro-sektor i anatomi läsåren 1885—1888; förestod fr. 31/s sistn. år e. o, professuren i anatomi vid nämnda institut; förestod ordinarie professuren i anatomi vid Karolinska institutet fr. 3/i 1891 till och med läsåret 1898 — 1899;

uppehöll under samma tid, då så erfordrades, examinationen i histologi vid institutet; uppehöll fr. okt. 1895 till april 1896 undervisningen i plastisk anatomi vid akademien för de fria konsterna; blef 1897 ledamot af och sekreterare i den komité, som lärarekollegiet vid Karolinska institutet på Kongl. Maj:ts befallning nedsatte med uppdrag att upprätta förslag till stadgar för tandläkareinstitutet; förordnades, efter det ett sådant institut upprättats, på nyåret 1898 att tillsvidare såsom inspektor vid institutet företräda Karolinska institutets rektor samt såsom styresman utöfva vård och tillsyn öfver allt hvad tandläkareinstitutet rörer, förordnades 15/4 1898 att för en tid af två år vara prosektor vid Karolinska institutets anatomiska institution samt tilldelades 1899 professors namn, heder och värdighet; tjenstgör sedan början af läsåret 1899—1900 såsom prosektor i anatomi vid Karolinska institutet; valdes 18/io 1899 af Karolinska institutets lärarekollegium för tre år till inspektor vid tandläkareinstitutet; är ledamot af Sv. Läkaresällskapet.

Af trycket utgifvit: I Hygiea: Band LIX, 1892, Tandläkare-undervisningens nuvarande ställning i olika länder samt vilkoren och formerna för examinationen. — I Hygieas festband, 1889, Tvenne scaphocephala kranier.

Emil Nathanaël Nilsson, född i Göteborg den 25 sept. 1844, student i Upsala 1867, med. fil. kand. 1869, med. kand. 1873 samt med. lic. vid Karolinska institutet 1879; genomgick 1884 militär-läkarekursen ; var 1870 underläkare vid allm. garnisonssjukhusel ; extra läkare vid skånska husarregementet 1873; vid Nerikes regemente 1874 och vid artilleribefälets skjutöfningar å Tånga hed 1874; biträd, läkare å korvetten Norrköping 1875; extra läkare i Karlshamn fr. Vlin 1875 till 19/2 1876; extra läkare vid flottans station i Stockholm 1876; extra läkare i Fryksdalens distrikt s. å.; uppbördsläkare å kanonbåten Blenda under dess expedition till Konstantinopel under rysk-turkiska kriget 1877—1878; extra läkare vid Svea lifgarde samt vid volontärskolan på Karlsborg 1879; utnämndes s. å. till andre bat.-läkare vid norra skånska inf.-regementet ; erhöll 1882 transport till enahanda befattning vid Nerikes regemente samt bestred därefter samtidigt under nära ett års tid distriktsläkaretjensten i Boo distrikt i Nerike; erhöll 1883 transport till andre bat.-läkaretjensten vid Kronprinsens husarregemente samtutnämndes 1884 till förste bat.-läkare vid skånska dragonregementet; t. f. stadsläkare i Ystad under sommaren 1889; var 1891 kommenderad till generalstabens fältöfningar i Dalarne och Vestmanland; utnämndes 1895 till regementsläkare vid skånska dragonregementet; förordnades 1893 till läkare vid kronohäktet i Ystad; är ledamot af Sv. militärlåkareföreningen; har erhållit ett af Vester-norrlands län utsatt täflingspris för en inlemnad af handling: »om orsakerna till och botemedlen mot den stora barnadödligheten i Vesternorrlands län»; erhöll 1890 Sv. läkaresällskapets pris jämte halfsekelmedalj i silfver för en inlemnad täflingsskrift: »studier öf-ver den akuta lunginflammationen»; erhöll 1899 af Sv. läkaresällskapet första priset i pristäflingen för folkskrifter om tuberkulos; företog på egen bekostnad 1891 för hygieniska studier en utrikes resa, därunder han hufvudsakligen uppehöll sig i Hamburg och Berlin. R. W. O. 1891.

Af trycket utgifvit: Vära kläder (utgör n:o 6 af bibliotek för helsovård. Populära af handlingar under redaktion af Elias Heyman). Stockholm 1885; (öfversatt på danska af d:r Kaarsberg samt tryckt i Köpenhamn 1889). — Om orsakerna till och botemedlen mot den stora barnadödligheten i allmänhet och särskildt i Vesternorrlands län. Prisbelönt afhandling. Stockholm, 1889. — Allmänna dödligheten och dödligheten i de vigtigaste epidemiska sjukdomarna i Skånes större städer 1750—1885. Ystad, 1893; (delvis aftr. ur Nordiskt med. archiv. Band XXIV. Ny följd 1892. N:o 27). - I Hygiea: Band XLVII, Två fall af meningitis tuberculosa med dödlig utgång, ett fall behandladt med jodoformingnidning — helsa; Band XLIX, Om tyfoidfebern i Ystad 1876—1886: Band Lill, 1891, Hvilka upplysningar om svenska folkets allmänna lielsotillstånd kunna vi hemta af värnepligtsmönstringarne? — I Helsovännen: 1887. Några anmärkningar om ridöfningar från medicinsk synpunkt. — Om lungornas vård. — 1889. Något om lungsotens spridningssätt och medlen däremot. — Modersmjölkens betydelse att minska dödligheten bland späda barn. — 1889 & 1890. Olika yrkens inflytande på helsa och lifslängd. — 1891. Hvad kunna vi göra litet hvar att befrämja den allmänna lielsovården. — Köttet — vårt förnämsta födoämne. — Desinfektion i Berlin. — 1892. Hygieniska åtgärder med afseende på de i städerna saluhållna näringsmedlen. — 1893. Ett ord i kolerarustningsfrägan. 1898, Rusdrycksmissbruket och den akuta lunginflammationen (delvis aftr. fr. svenska nykterhetssällskapets skriftserie för 1897 N:o 1). — 1899, Lungsot och yrkesarbete. — I tidskrift i militär helsovård: Band XI, 1886, Några anmärkningar om kavalleriexercis och

ridöfningar från medicinsk synpunkt; Band XIV, 1889, Om den militära revaccinationen; — På hvad sätt uppkommer ett bräck och kan bråcket uppfattas som ett olycksfall?; Årg. XVIII, 1893, Till en fråga för dagen: kolerarustningsfragan. — Arg. XIX, 1894, Arméerna och kolerafar-

C'

soten. — Arg. XXI, 1896, Arméerna och koleran. Föredrag vid Svenska mili-tärläkareföreningens årsmöte den 12 juli 1895. — Arg. XXIII, 1898, Böra militär-

o

läkarne vara beridna? — I Eira: Arg. XVIII, 1894, Tyfoidfebern och de sanitära förhållandena i våra städer. — I Nordiskt med. archiv: Band XXIV.1892. Ny följd Band II. N:o 27. Allmänna dödligheten och dödligheten i de vigtigaste epidemiska sjukdomarna i Skånes större städer 1750—1885; — I Svenska nykterhetssällskapets skriftserie: 1897. N:o 1. Rusdrycksmissbruket

och den akuta lunginflammationen. — 1898. N:o 2. Några reflexioner öfver förhållandet mellan dryckenskap och brott. — Åtskilliga uppsatser i olika tidningar, såsom Stockholms Dagblad, Sydsvenska dagbladet Snällposten, Helsingborgs tidning m. fl.

DOKTORER EFTER AFLAGDA PROF.

Per Arvid Israel Hedenius, född i Upsala den 19 juli 1868, student i Upsala 1886, med. fil. kand. 1888, med. kand. 1892, med. lic. 1897, disp. för med. doktorsgrad 31/3l900. Amanuens vid institutionen för medicinsk och fysiologisk kemi läsåret 1890—91, biträd, läkare vid Sätra brunns- och badinrättning sommaren 1893, underläkare därstädes sommaren 1895, amanuens vid universitetets kirurg, poliklinik Vs—V5 1897, assistent vid patologiska institutionen i Upsala Vio—S1/i2 1897, amanuens vid med. kliniken å akadem. sjukhuset därstädes Vi—14/o 1899, underläkare vid med. afdelningen därstädes sedan 15/o 1899; docent i praktisk medicin vid Upsala universitet 2%il900. Var sekreterare i Upsala läkareförening arbetsåret 1897 —98 och är sedan sept. 1899 redaktör för dess förhandlingar. Upsala studentkårs ordförande v.t. 1898.

Af trycket utgifvit: »Chemische Untersuchung der hornartigen Schicht

des Muskelmagens der Vögel» (Skand. Ark. f. Physiologie. B. 3, äfven i Upsala Läkfrs Förliandl. B. 26). — Nyare undersökningar öfver morfinets élimination ur djurorganismen. (Ups. Läkf:s Förh. B. 28). — Nyare åsigter om sambandet mellan diabetes mellitus och pankreas (Ups. Läkf:s Förh. B. 28). — Enkel metod att påvisa gallfärgämne i ikteriska vätskor. (Ups. Läkf:s Förh. B. 29). — Studier öfver albuminuri i dess kliniska form. Grad. afh. Upsala 1900.

Alfred Pettersson, född i Graninge förs. af V. Norrlands län den 14 juni 1867, student i Upsala 1888, med. fil. examen 1889 med. kand. 1893, med. lic. 1897, disp. för med. doktorsgrad 2/b 1900; amanuens vid patologiska institutionen i Upsala 15/iol892—3l/s 1893, 1/s 97—31/8 98, l/9 99—till innevarande dag, amanuens vid sjukhusets oftalmiatriska afdelning Vo—14/i2 1898 s. å., e. o. amamiens vid anatomiska institutionen 15/io—31/i2 1893, biträd, underläkare vid Ragunda vattenkuranstalt 2 månader sommaren 1894, var under 1 V2 års tid från Vs 1896 assistent vid patologiska institutionen, uppehöll 16/i—15/2 1900 laboratorsbefattningen i experimentell patologi och patologisk anatomi vid Upsala universitet. Företog från slutet af december 1899 till midten af juni 1900 såsom Hwassersk stipendiat utrikes resa för idkande af specialstudier i hygien.Af trycket utgifvit: I Upsala läkareförenings förhandi. Bd. XXV11I: Till kännedomen om cystnjurars uppkomst hos vuxna. — Drst. Ny följd. Bd. IV: Om spontana förändringar i mjölk beroende på mikroorganismer. — I Archiv für Hygiene Bd. XXXVII: Experimentelle Untersuchungen über das Conserviren von Fisch und Fleisch' mit Salzen. (Grad. afh.). — I Berliner klin. Wochenschrift 1899 kortfattadt meddelande om föregående arbete under samma titel. — Drst. Untersuchungen über säurefeste Bacterien.

Anna Stcckstfn, född i Stockholm den 27 mag 1870; aflade mogenhetsexamen i Stockholm 1889; med. fil. kand. i Upsala 1890; med. kand. 1893, med. lic. 1897; h.t. 1894 e. o. amanuens i patologi vid Karolinska Institutet;

2:dre amanuens v.t. 1897 och l:ste amanuens 1 juni 1897—1 juni 1898 därstädes i samma ämne; vistades under sommaren 1898 och vintern 98—99 utrikes för bakteriologiska studier, dels i Tübingen hos Baumgarten, dels vid Institut Pasteur i Paris (å Roux' laboratorium); är ledamot af Svenska Läkaresällskapet.

Af trycket utgifvit: »Kort handledning i obduktionsteknik», 1898. — »Experimentelle Studien über die ätiologische Bedeutung des Loeffler'schen Diphtheriebacillus» (i »Arbeiten ans dem pathol.-anat. Institut zu Tübingen» 1899). (Nästa häfte däraf publicerar: »Befund von 'Adenom'-Knötchen an Nebennieren und von accessorischen Nebennieren bei Erwachsenen»). — Såsom referent för »Baumgartens Jahresbericht über die Fortschritte in der Lehre von den pathogenen Mikroorganismen» från och med 1898 talrika referat ur den skandinaviska bakteriologiska litteraturen. — Studier öfver Curtis' blastomycet frän svulst-etiologisk synpunkt», Grad. afh. 1900.

Torsten Ludvig Thunberg, född i Torsåkers förs. af Vest-manlands län den 30 juni 1873; stud. i Upsala 1890; med. fil. kand. 1891; med. kand. 1896; med. lic. 1899. Amanuens vid institutionen för medicinsk och fysiologisk kemi läsåret 1893—94, vid fysiologiska institutionen läsåren 1894—96, har sedan sept. 1897 uppehållit på förordnande laboratorstjensten i experimentell fysiologi och medicinsk fysik — allt vid Upsala universitet.

Af trycket utgifvit: Jämförelse mellan några i handeln tillgängliga pep-sinpreparat. — Bidrag till kännedomen om hudsinnenas fysiologi. 1 och II. — Förnimmelserna vid till samma ställe lokaliserad, samtidigt pågående köld- och värmeretning. — Bidrag till kännedomen om hudens sinnesfunktioner I. Den dubbla eller upprepade smärtsensationen. Samtliga dessa skrifter införda i Ups. Läkf:s Förli. Arg. 1893—98. — Zur Methodik der Blutdruckversuche. Centralblatt f. Physiologie. Bd. XII. 1898. — Undersökningar öfver de köld-, värme- och smärtperci-pierande nervändarnes relativa djupläge i huden samt öfver köldnervändarnes förhållande till värmeretmedel. (Grad.afh.). Upsala universitets Årsskrift 1900. — Dessutom en del smärre uppsatser och referat.FILOSOFISKA FAKULTETEN.

HEDERSDOKTORER.

Carl Nils Daniel Bildt, född d. 15 mars 1850 i Stockholm, stud. i Upsala 1866, juris utr. kand. 1870, attaché i Paris och i London s. å., andre sekreterare i K. Utrikes-Departe-mentet 1871, legationssekreterare i Washington 1877, i Wien 1884, kansliråd och afdelningschef i Utrikes-Depart. s. å., kabinettssekreterare 1886, envoyé extraordinaire och ministre plénipotentiaire i Rom 1889, har representerat de Förenade Rikena vid sund-hetskonferenserna i Venedig 1892 och 1897, vid Röda Kors-kon-ferensen i Rom 1892, vid anti-anarkistkonferensen derstädes 1898 samt vid Fredskonferensen i Haag 1899, K. m. st. k. N. O. 1897, Hedersled. K. V. H. A. A. 1900.

Af trycket utgifvit: Anteckningar från Italien af en Svensk Diplomat, Stockholm 1895. — Christine de Suède et le Cardinal Azzolino, Paris 1899. — Uppsatser i periodiska skrifter.

Johan Laurentius Helenus Börjeson, född den 30 dec. 1836 i Tölö socken, son af komminister Lars Börjeson och hans maka Helena Börjeson, född Graf; försökte sig i sin ungdom som sjöman, skräddare, guldsmed, gravör och ciselör; inskrefs som elev vid Konstakademien i Stockholm okt. 1858; debuterade som sångare 1861 (Farinellis roll i »Kungen och sångaren») på Stjern-ströms scen; lämnade efter 1 år teatern och fortsatte vid Akademien, vann där åtskilliga utmärkelser och belöningar; lämnade 1865 läroverket och flyttade till Göteborg, utställde där 1866 gruppen »Hei-mer och Aslög»; fick stipendium på 3 år samt reste till Rom 1867 på våren, utförde där åtskilliga arbeten, däribland »Kägelspelare» (Göteborgs museum, marmor), »Sjöjungfrur» (Drottningen af Wür-temberg, marmor); erhöll 1871 statens resestipendium till 1876; bland öfriga arbeten i Rom äro »Psyche» (Godsegare Neergaard, Danmark, marmor), skizzen till Sten Sturemonumentet samt »Ga-pripojken»; reste 1876 till Paris, utförde där bland andra arbeten »Fången Viking», »Passctemps» (brons, statens museum) samt Kristusbild för Svenska kyrkan 1879; kom till Stockholm 1880; erhöll 1881 första priset för skizzen till Holbergsstod i Bergen, aftäckt i brons 1883; erhöll samma år beställning på Geijersstoden i Upsala, aftäckt 1888. Är 1890 restes Axel Oxenstjernas stod, 1892 Scheele-stoden, 1893 Nils Ericssons; erhöll 1894 första priset för skizz till ryttarstaty af Karl X Gustaf för Malmö stad, aftäckt i brons 1896; utförde Karl XI:s fotstaty för

Karlskrona, aftackt 1897; dessutom utfört byster af Swartz, Scholander, Wilson, B. von Beskow, N. Tessin d. y. 1887 för Slottet, i brons, Oscar II 1892 (Nationalmuseum, marmor), J. Nordenfalk 1894, V. Rydberg 1896 (Jönköping, brons), professor Sahlin (Upsala universitet, brons), en porträttgrupp (Astrups barn, marmor) sommaren 1885 (Carl Jacob-sen, Köpenhamn), bronsgruppen två bröder (direktör Bernström) samt dessutom en del mindre arbeten; blef 1877 ledamot af Konstakademien, 1882 vice professor, 1886 ordinarie professor i teckning och rnodellering vid Konstakademiens läroverk; är för närvarande sysselsatt med monumenter öfver John Ericsson samt Magnus Stenbock, det senare en ryttarestaty för Helsingborg.

Johan August Ekman, född i Hjälstad af Skaraborgs län d. 26 Nov. 1845, stud. i Upsala 1867, teol. fil. ex. 1869, ditn.-ex. 1870, lärare vid Upsala privata elementarläroverk h.t. 1870—v.t.

1872, kateket i Maria Magdalena förs. i Stockholm 1872, d:o i Katarina förs. dersammastädes 1872—1874, t. f. lektor vid seminarium för bildande af lärarinnor h.t. 1872—h.t. 1873, pvgd i Skara

1873, teol. kand. 1876, docent i exegetisk teologi vid Upsala univ. 1877, past.-ex. i Upsala 1879, regementspastor vid Uplands regemente 1879—1887, uppehöll e. o. professuren i exegetisk teologi v.t. 1880, professuren i dogmatik och moralteologi v.t. 1881, e. o. professuren i exegetisk teologi h.t. 1881 och v.t. 1882, e. o. professuren i praktisk teologi 1 juli—15 sept. 1882, assistentbefatt-ningen inom teologiska Fakulteten h.t. 1882, professuren i praktisk teologi v.t. 1884—v.t. 1886, e. o. professuren i exegetisk teologi h.t. 1886 och v.t. 1887, teologiska fakultetens notarie 1882 —1887, teologiska Fakultetens stipendiat 1881—1887, uppfördes i första rummet på förslag till e. o. professuren i praktisk teologi vid Upsala universitet den 3 Juni 1882. Professor i teologiska prenotioner och teologisk encyklopedi vid Upsala universitet 1887. Teologie doktor 1893. Förste teologie professor och domprost i Upsala 1896. Biskop i Vesterås 1898. L. N. O. 1897.

Af trycket utgifvit: Likheter mellan Esaias kap. 40—66 oeh Jeremias, betraktade med hänsyn till frågan om de förras ursprung. Upsala 1877. — Dryckenskapens djupaste grund och säkraste botemedel. Upsala 1880. — Det kristna prestembetets ursprung. I. Upsala 1882. — Kristliga betraktelser. Upsala 1882, 2:dra uppl. Stockb. 1883. — Under och andeingifvelse. Stockh. 1883, —Den heliga skrift som gudomlig och mensklig, tal vid Svenska Bibelsällskapets allm. årssammankomst. Stockli. 1887. — Den naturalistiska hedendomen. Upsala 1888. — Den kristna religionsläran enligt den heliga skrift. Stockh. 1888.

— Förhållandet mellan kristendomen och den närvarande tidens kulturströmningar (Förhandlingar vid den 6:te allmänna ev. lutherska prestkonferensen) 1896. — Teologiska Fakulteten 1872—1897 (Upsala Universitets festskrift i anledning af Konung Oscar IJ:s regeringsjubileum) 1897. — Herdabref till prester-skapet i Veslerås stift. Vesterås 1898. — I Teologisk Tidskrift: Om tiden för profeten Joels lefnad, 1880. — I Nordisk Familjebok: Jesuitorden, 1884. — I Läsning för hemmet: Lifvets allvar, 1884. — I Bibelforskaren: Utkorelsen. 1885. Otto Ferdinand Myrberg, lefnadsteckning, 1899. Sanning, allvar, frihet i gud-aktigheten, 1899. —I Tidskrift för kristlig tro och bildning: Viljerigtningens betydelse för kristendomens erkännande, 1883. Den gammaltestamentliga historiens betydelse, 1884 Offren hos israeliterne, 1885. Det gamla testamentets profetia om Guds rike, 1886. Jesu försvar för sin lära om sig sjelf, 1887. Men-niskans ansvar för sina ord, 1889. Jesu försvar för läran om de dödes uppståndelse, 1890. Kom och se! 1891. Den yttersta domen, 1892. Hufvuddragen af menskliglietens kommande utveckling med hänsyn till den kristliga tron enligt aposteln Pauli framställning 2 Tess. 2, 1 —12. 1894. — I Kyrklig Tidskrift: Kristendomen som verldsreligion (Granskning af några yttranden i afseende härpå, framstälda af 8. A. Fries) 1896. Buddhismen och kristendomen. 1896.

— I Kirke-Leksikon for Norden: Apologetik. 1897. Encykloptedi, Teologisk. 1899.

— Recensioner i Teologisk Tidskrift, Tidskrift för kristlig tro och bildning, Kyrklig Tidskrift samt Bibelforskaren. — Predikningar, konfirmationstal, jord-fästningstal och några andra tal.

Gustaf Flink, född i Äs s:n af Skaraborgs län den 18 januari 1849, folkskolelärareexamen i Göteborg v.t. 1869, ordinarie lärare vid Jakobs och Johannes’ folkskolor i Stockholm sedan h.t. 1871, åtföljde A. E. Nordenskiölds Grönlandsexpedition till Island för insamlande af mineralier och växtförsteningar 1883, företog på bekostnad af

enskilda maecenater en mineralogisk resa till Ural 1889; en d:o på egen bekostnad 1892, besökte åter Island 1893 samt Ural åren 1894, 1895, 1896 och 1897, hade uppdrag af kgl. danska »Gommissionen for Ledelsen af geologiske og geografiske Undersö-gelser i Grönland» att anställa mineralogiska undersökningar i vissa delar af Sydgrönland 1897 och besökte Ural för sjunde gången 1899.

Af trycket utgifvit: I Öfversikten af K. V. Ak. Förhandlingar 1883: Om molekylarvolymerna af benzol och fenol. I d:o 1894 (tillsammans med W. C. Brögger): Om kristaller af beryllium och Vanadium. I Nyt Magazin for Naturvidenskaberne (Christiania) 1885: Mineralogiska notiser. 1 Öfvers. K. V. Ak. Förli. 1885: Undersökning af en serie diopsidvarieteter (belönad med Cron-stedtsmedaljen), Om rhodonit från Pajsberg och Långban och Om schefferit från Långban och Pajsberg. I d:o 1886: Mineralogiska notiser 1. I Bihang t. K. V. Ak. Handl. 1888: Mineralogiska notiser II. I Geologiska Fören. Förhandi. 1887(tillsammans med A. Hamberg): Om Sarkinit fran Harstigen. I Bih. K. V. Ak. Handl. 1888: Ueber die Krystallform und Zwillingbildung des Skolecit von Island. 1 Öfvers. K. V. Ak. Förh. 1888: Mineralogische Notizen I. I d:o 1889: Mineralogische Notizen II. I Zeitschrift för Krystallographie etc. (Leipzig) 1890: Ueber Pinakiolith und Trimerit, zwei neue Mineralien aus den Mangangruben Schwedens. I Ymer 1890: Några hågkomster från en resa i Ural. I Bih. t. K. V. A. Handl. 1891: Mineralogische Notizen III. I Zeitschrift för Krystallographie 1894: Beschreibung eines neuen Mineralfundes aus Grönland. I Bull, of tbe Geol. Inst, of Upsala 1898: Ueber einige seltene Mineralien aus der Gegend von Langesund in Norwegen. I Meddelelser om Grönland (Köpenhamn) 1889: Berättelse om en mineralogisk resa i Sydgrönland sommaren 1897. 1 Ymer 1899: En mineralogisk resa i Grönland 1897. I Meddelelser om Grönland 1900: On the Minerals from Narsarsuk on the Firth of Tunugdliarfik in Southern Greenland.

Salomon Eberhard Henschen, f. 28/* 1847 i Upsala. Föräldrar: rådmannen och magistratssekreteraren, häradshöfdingen Lars Vilhelm Henschen och Augusta Munck af Rosenschiöld. Efter studier i Upsala katedralskola, Maria skola i Stockholm och Stockholms gymnasium aflades studentex. i Ups. l/i* 62; med. lic.-ex. vid Karol. Instit. 26/s 77; prornov. med. d:r i Ups. 31/5 80; laborator i experim. patologi och patolog, anatomi vid Ups. Univ. 19/io 80; professor i praktisk medicin derst. och öfver-läkare å akad. sjukhis medicinska afdeln. 6/4 82; professor i medicin vid Kongl. Karol. medico-kirurgiska Institutet 12/a 1900. Lärare i naturvetenskap vid Fjellstedtska skolan i Ups. 1864—66 och vid h. allm. lärov. för flickor drst. 1870—73. Förestod adjunkturen i patol. anatomi vid Karol. Instit. v.t. 1878; intendent vid Ronneby hälsobrunn 1880—85; intendent vid Sätra hälsobrunn 1886 — 1900; verkst. direktör vid Akad. sjukhuset i Ups. 18/io 1882—174 1900.

Företog en botanisk resa i Norska Finnmarken 1864; idkade bot an. studier i Brasilien från dec. 1867 till hösten 1869 dels hos doktor A. F. Regnell, dels under resor i det inre af Brasilien; ordnade d:r Regnells botaniska samlingar; idkade medic. studier i Tyskland sommaren 1877 och vintern 1879—80; i Frankrike m. fl. länder våren 1884; besökte de internationella läkarekongresserna i Köpenhamn 1884, i Berlin 1890, i Rom såsom sv. statens representant 1894 och och i Moskwa såsom Upsala Universitets representant 1897; besökte psykologiska kongressen i London 1892, tyska läkarekongressen i Wiesbaden 1893 och British Associations möte i Liverpool 1896; företog officiell resa till Tyskland och Frankrike för att studera koleran 1893.Var promotor vid medicine doktors-promotionen vid jubelfesten i Upsala 6/9 1893. Ordf. i den af sv. läkaremötet 1887 nedsatta kommittén för tuberkulosens bekämpande (1887—90); ordf. i en af Ultuna landtbruksinstituts styrelse nedsatt kommitté för tuberkulosens bekämpande bland nötboskap; medlem af styrelsen för de allmänna sv. läkaremötena 1885—99.

Ledamot af Kongl. Vetenskaps-Societeten i Upsala 1892; hedersledamot af finska läkaresällskapet 1892; membre honoraire de la Société de Médecine mentale de Belgique 1894; ledamot af Kongl. Vetenskapsakademien 1897; ledamot af neurol. psykiatr. sällskapet i Moskwa 1897; ledamot af ryska militärmedicinska xVka-demien i Petersburg 1898; hedersledamot af Société thérapeutique i Paris 1900; ledamot af Société neurologique i Paris s. å.; R. N. O. 1893.

Erhöll 1873 Kongl. Vetenskaps-societetens pris för arbetet »Etudes sur le genre Peperomia», Upsala 1873; erhöll Svenska Läkaresällskapets täflingspris för år 1879 för arbetet »Om indigo-svafvelsyradt natrons afsöndring i njurarna» äfvensom af Kongl. Vetenskapsakademien det Flormanska priset för samma arbete. Erhållit af Svenska

Läkaresällskapet 2 årspris, näml. år 1892 i klassen anatomi, fysiologi och patologisk anatomi för »Beiträge zur Pathologie des Gehirus», • Teil I, samt år 1896 i klassen medicin för samma arbete, Teil II och Teil III, 1. Har för samma arbetes Band I äfven af Kongl. Vetenskapsakademien erhållit Letter-stedtska guldmedaljen 1892.

Af trycket utgifvit: Etudes sur le genre Peperomia comprenant les espéces de Caldas, Brésil (i Nova Acta Reg. Soc. Sc. Ups., ser. 3, del 7). — Om indigosvafvelsyradt natrons afsöndring i njurarna, experimentel undersökning öfver urinsekretionens mekanism under fysiologiska och patologiska förhållanden. Akad. afh. (i sv. läkaresällskrs nya handl., 1879). — Studier öfver hufvudets neuralgier, Ups. 1881. — Ronneby Helso brunnar och Bad år 1880—84. Klinische und anatomische Beiträge zur Pathologie des Gehirns. Upsala, Theil I 1890, Th. II 1892, Th. III, 1 1894, III, 2 1896 (med 36 + 20 + 26 Taf). — Koleran skildrad för lärd och olärd. Stockholm 1894 (103 sid. 8:o). — Mitteilungen aus der Medic. Klinik zu Upsala, Bd. I, Jena 1898. 103 fig., s. 1—292. I. Zur Lehre von der Herzarythmie; II. Über Herz-Dilatation bei Chlorose und Anämie; III. Ein Beitrag zur Kenntnis des Scharlach-Herzens; IV. Über das Herz bei der Nephritis; V. Zur acuten Dilatation beim Alkohol-Herzen und bei der Herz-Degeneration. Bd II, Jena 1899. 108 fig., s. 1—312; I. Skidlauf und Skidwettlauf; II. Über acute Herzerweiterung bei acutem Rheumatismus und Herzklappenfehlern; III. Über acute Herz-Dilatation infolge von acuten Infec-tionskrankheiten; IV. Die Deutung des Kardiogramms. — I inbjudningsskrift tili firande af Upsala mötes trehundraårsminne, 1893, Om synbanans anatomi urdiagnostisk synpunkt; 58 sid. 8:o med 1 pl. — I Upsala Läkareförenings förhandlingar omkr. 50 uppsatser och afhandlingar i praktisk medicin, fysiologi, anatomi och patologi. — I festskrift, tillegnad d:r F. W. Warf vinge, 1894, s. 180—188. Om den tekniska undersökningen af hjärnan. — I Nordiskt med. arkiv. Bd 15. 1883. Hemiatrophia progressiva. Arg. 1896, n:o 22. Akut disseminerad ryggmärgsskleros med neurit efter difteri hos ett barn. 1 tafla. Ny följd. Band. VIII, 1897. Festband, tillegnadt Axel Key, den 28 mars 1897. N:o 30. Om Röntgensstrålar i hjernkirurgiens tjenst (jemte K. G. Lennander).

— Förhandi. vid de allm. Svenska läkaremötena åren 1889, 1891 och 1893,

dels föredrag, dels längre eller kortare yttranden och tal. 1 förhandi. vid 1897 års möte. Om undervisning i de epidemiska sjukdomarna. Om lungsigtiges vård å sjukhus. — I Nova acta regice societatis Upsaliensis, 1893. On arse-nical paralysis. — I Upsala universitets årsskrift. Afd. medicin, 1898. Om skidlöpning och skidtäfling ur medicinsk synpunkt s. 1—69. 1898. Om akut hjertdilatation vid akut reumatism och hjertvalvelfel, s. 1—109, 1899. — I föreningen Heimdals folkskrifter. N:o 3. Om lungsot och tuberkulos. Stockholm, 1893; 33 sid. 8:o. — I Brain (London 1893) Part LXI & LXIJ. On the visual path and centre. — I Pentzoldt-Stintzing's Handbuch der speciellen Therapie innerer Krankheiten. 1896 Band. V. Behandling der Erkrankungen des Gehirns und seiner Häute; — s. 785—976. 1898. Aufl. 11; 1898. (På

Spanska under titeln: Tratamiento de las enfermidades del ceerebro. Madrid).

— I International congress of experimental Psychology (London 1892) On the visual path and centre (samt diverse anföranden). — I Revue générale d}Ophthalmologie (Lyon 1894); Sur les centres optiques cérébraux (föredrag å kongressen i Rom: äfven i kongressens förh.). — I Mittheilungen aus den Grenzgebieten der Medicin und Chirurgie, s. 287, 1898 Zur Trepanation bei Hirngeschwülsten und der Jackson'schen Epilepsie; s. 283. Die Röntgren-Strahlen im Dienste der Hirnchirurgie, 2 tafl. Vorträge auf dem Congresse in Moskwa 1897. Äfven i kongressens förhandlingar. — I Wiener medicin. Blätter. Zur Lumbalpunktion. Wien 1896. — I Wiener klin. Rundschau, 189G. Fliegenlarven im Darm als Ursache einer chronischen Enteritis membran. — I Neurologisches Centralblatt Leipzig 1898. N:o 5. Über Localisation innerhalb des äusseren Knieganglions. Vortrag auf dem Gongresse in Moskwa 1897, (äfven i kongressens förli.). N:o 9. Über Phosphorlähmung. 1900 über Phorphrneuritis. — I Fortschritte der Medicin. Berlin 1896. n:o 14. Akute disseminirte Rückenmarks-Sklerose mit Nevritis nach Diphtherie bei einem Kinde, 1 tafl. — I Deutsche Zeitschrift für Nervenheilkunde, 1898, s. 475. Acute spastische Spinalparalyse nach Influenza. — I Hygiea Nyare åsigter om tuberkulos Bd. 50. 1888 (Omtr. i Tidskr. f. veterinär medic. 1888 årg. 7) anföranden och smärre uppsatser. — I förhandi. vid I och II Nordiska Kongressen för invärtes medicin. Föredrag och anföranden. — I Stockholms Dagblad 1892. Resebref

från England (Pseudonymen An Idler). — 1897. I Norbergska målet.

— I Atti delV XI Congresso mcdico internazionale (Roma 1895, Vol. IV): Sur le centre optique cérébral. Über die hemianopische Pupillen.-Reaklion

o

(Vol VI). — Dessutom utgifvit: Årsberättelser från akademiska sjukhuset i Upsala för åren 1883—98 samt d:r Carl Hammarbergs arbete: Studien über Klinik und Pathologie der Idiotie (I Nova Acta Reg. Soc. Sc. Ups., 1895).Frans Kristoffer Kempe, född i Hernösand d. 5 mars 1847, student i Upsala 1866, aflade medicinsk filosofisk examen 1868, medicine kandidatexamen 1873, egnade sig därefter åt trävaruindustrien, kejserlig tysk konsul i Hernösand 1879—1898, riddare af Nordstjerne-Orden 1895.

Erik Henrik Lind, f. i Fernebo socken af Värmlands län d. 14 aug. 1849; aflade mogenhetsexamen i Karlstad 1871, inskrefs samma år som student vid Upsala universitet och blef därstädes filos, kandidat 1874; förordnad till e. o. amanuens vid Upsala universitets bibliotek den 3 maj 1879; utnämnd till tredje amanuens därstädes den 30 juni 1884; andre amanuens d. 30 okt. 1884 och förste amanuens d. 28 april 1897.

Af trycket utgifvit: Värmlands nations historia. Ups. 1877. — Om rim och verslemningar i de svenska landskapslagarne. Iakttagelser. Ups. 1881. (I Ups. univ:s Arsskr. 1881). — Förteckning öfver Upsala universitetsbibliotecks handskrifter rörande svenska språket. Ups. 1882. (I Samlaren 1882). — Svensk literaturhistorisk bibliografi 1883—98. (Bil. till Samlaren 1885 — 1900). — [Nordisk filologisk] Bibliografi för åren 1883—96 (I Arkiv för nordisk filologi. Bd. 3—14). — Katalog öfver M. B. Richerts efterlemnade boksamling. Ups. 1887. — Systematisk förteckning över det Malmstenska biblioteket. Ups. 1888. — Rättstavningsliteratur 1885—86. (I Nystavaren 1887). — Rättstavningsfrägan i dess senaste skede. En överblick. (I Verdandi 1887). — Rättstavning eller vrångstavning? En vädjan till allmänhetens sunda förnuft. Ups. 1889. (Särtr. ur Nystavaren III). — Om rättstavningen. Dess uppgift och dess öden i värt land. Sthlm 1891. (Studentföreningen Verdandis småskrifter 36). — Värsifika-tion i Gulatingslagen. (I Upsalastudier tillegn. prof. S. Bugge. Ups. 1892). — Några anmärkningar om nordiska personnamn. 1—3 -f- »Genmäle». (I arkiv f. nordisk filologi. Bd. 11, 13). — Värmländska ordspråk, ordstäf och talesätt. (I Sv. landsmålen XI, 2). — Namnhistoriska bidrag till frågan om den gamla norska konungaättens härstamning. (I Historisk tidskrift 1896). Redigerat Upsala universitets årsredogörelse åren 1883/84—1891/92. Ups. 1884—92. Dessutom åt skilliga öfversättningar, tidningsuppsatser och bokanmälningar.

Johan Georg Otto von Rosen, född i Paris 13'2 1843. Elev vid Kongl. Akademiens för de fria konsterna läroverk -1857. Emottog den »Kongl. Medaljen» derstädes 1863. »Agreé» af Akademien 1864. Resestipendiat 1866.—71. »Kongl. Målare» sistn. år. Professor 1875. Kammarherre i Kongl. Maj:ts hof 1879. K. Akademiens Direktör 1880—99 med tre års mellanrum.

Har före och efter stipendiat-tiden företagit talrika studieresor i norra, mellersta och södra Europa, i Egypten och Mindre Asien. Tillbringade vintern 1879—80 i Madrid, med hufvudsakligt ändamål att studera den derstädes befintliga stora samlingen af Velas-quez’ målningar och lemnade vid återkomsten till Stockholm en kopia af nämnde konstnärs porträtt af infanten Don Balthazar som gåfva till Nationalmuseum. I detta Museum förekomma dessutom af min hand: porträtt af öfversten grefve Adolf von Rosen; dito af friherre Nordenskiöld; »konung Erik XIV» samt »den förlorade sonens återkomst». — Derjemte finnas: i Göteborgs Museum: porträtt af landshöfdingen grefve Ehrensvärd; i K. tafvel-samlingen i Köpenhamn: »Katharina Månsdotter»,* i Museet i Aar-hus: »En Bravo»; i det historiska galleriet å Fredriksborg: »Drottning Dagmars uppväckelse»; i Museum i Weimar: pennteckningen »Pierrot»; i konstsamlingen i Helsingfors: pastellen »enkans skärf» och i galleria degli Uffizii i Florenz: konstnärens sjelfporträtt. — Har tillika utfört ett icke obetydligt antal större och mindre porträtter i olja samt en del aqvarell-målningar, teckningar och raderingar med historiska genre-motiv.

År ledamot af Kongl. Konst-Akademierna i Köpenhamn och Antwerpen samt ledamot af K. Aqvarellist-sällskapet i Brussel och af Münchener Künstler-Genossenschaft. Innehafvare af Egron Lund-gren-medaljen för

aqvarell-målning samt af »första klassens» guldmedaljer efter utställningar i Wien, München och Berlin.

Kommendör af K. V. O. l:a kl. och af K. N. O. 2:a kl. — Kommendör af D. D. O. 2:a grad. — Kommendör af Sp. O. Isabella Gatholica l:a kl. — Stor-Officer af turkiska Medjidie O. — — Komm, af Bay. S:t Michaels O. 2:a kl. — Ridd. af Belg. Leopolds O. och af Fr. Hederslegionen.

Af trycket utgifvit: Bref från Orienten. (Ny Illustr. tidning 1865.) En canonisations-fest i Rom. (Post- och Inr. tidningar 1867.) Sista dagen. (Litterärt album 1878.) — Ur min faders minnen. (Post- och lnr. tidningar 1880), samt en del smärre uppsatser i konstnärliga, djurskydds- m. fl. frågor.

Olof Wijk, född d. 21 juli 1833 i Göteborg, student i Upsala 1850, aflade kameralexamen 1851, stadsfullmäktig i Göteborg 1862 stadsfullmäktiges ordförande 1888—97. Ledamot af Riksdagens

Andra kammare 1867—90, Kammarens vice Talman 1875 -80 och Talman 1880—90, Hedersledamot af Göteborgs nation i Upsala 1882, v. Ordförande i styrelsen för Göteborgs högskola 1888. Förlänad adlig värdighet 1890. Hedersledamot af Kongl. Velenskaps-och Vitterhetssamhället i Göteborg 1897, R. N. O. 1871, K. W. O. l:a klass 1877, K. m. st. k. W. O. 1884.DOKTORER EFTER AFLAGDA PROF.

Arvid Gustaf Högbom, född i Vännäs, Vesterbottens län, den 11 januari 1857; mogenhetsexamen i Umeå 187G; inskrefs höstterminen 1877 vid Upsala Universitet, der filosofie kandidatexamen aflades den 29 januari 1880 och filosofie licentiatexamen den 17 maj 1884; disputerade pro gradu philosophico den 1 april 1885. Förordnades till docent i geologi vid Upsala Universitet den 7 maj 1885; innehade förordnande att förestå professuren i mineralogi och geologi från den 15 september 1887 till höstterminens slut, hela vårterminen 1888, hela läsåret 1888—89, under läsåret 1889—1890 till mars 1890 samt under september och oktober 1890. Har från april 1891 till september 1895 varit tillförordnad lärare i mineralogi och geologi vid Stockholms Högskola och utnämndes af samma Högskolas Styrelse den 19 september 1895 till professor i mineralogi och geologi. Utnämndes af Kgl. Maj:t till ordinarie professor i mineralogi och geologi vid Upsala Universitet den 29 december 1896. Har företagit vetenskapliga studie-och undersökningsresor i Sveriges flesta provinser, dels på uppdrag af Sveriges Geologiska Undersökning, dels med stipendieun-derstöd af Stiftelsen »Lars Hiertas Minne» och af Naturvetenskapliga Studentsällskapet (Linné-stipendiet), dels ock på enskildt uppdrag och på egen bekostnad; vidare i Norge 1882, 1885, 1891 och 1893, i Nordtyskland, Sachsen och Böhmen 1889, i Tyskland, Österrike, Schweiz och Italien såsom innehafvare af Riksstatens utrikes resestipendium 1890; i Baden och Schweiz 1894, hvarvid äfven den internationella geologkongressen i Zürich bevistades, samt i Finland 1895 med anslag af Stiftelsen »Lars Hiertäs Minne»; deltog i internationella geologkongressen i Petersburg 1897 och den i anslutning dertill anordnade exkursionen till Ural.

Af trycket utgifvit följande arbeten: Om tellurens dubbelfluorider. Öfvers. at K. Vet. Ak. Förh. 1881. — Om glacialreporna i Vesterbotten. Geol. Fören. Förh. 1881. — Marche des isothermes en automne dans le nord de l’Eu-rope. K. Vet. Socts i Upsala Acta 1883. — Naturstudium under skolferierna, 500 frågor och uppgifter. Upsala 1883. — Resehandbok öfver Jemtland. Stockholm, l:sta uppl. 1884-, 2:dra uppl. 1888. — Kort framställning af väderleks-läran. Stockholm 1884. — Om de sällsynta jordarternas natriumdubbelvolfra-mater. öfvers. af K. Vet. Ak. Förh. 1884. — Iakttagelser röiande Jemtlands gla-ciala geologi. Gradualdisp. 1885; under titel Glaciala och petrografiska iakttagelser i Jemtlands län intagen i Sveriges Geol. Unders. Serie G. N:o 70. — Om de kemiska grundämnenas konstitution. Upsala 1885. — En modifikation af Wredes afvägningsspegel. Geol. Fören. Förh. 1885. — Om förkastnings-breccior vid den jemtländska silurformationens östra gräns. Geol. Fören. Förh. 1886 *). — Om sekulära höjningen vid Vesterbottens kust. Geol. Fören. Förh. 1887. — Mineralanalyser. Geol. Fören. Förh. 1887. — Om istiden. Verdandis småskrifter 1888, 2:dra uppl. 1899. — Om basiska utsöndringar i Upsalagraniten. Geol Fören. Förh. 1888. — Om relationen mellan kalcium- och magne-siumkarbonat i de kvartära aflagringarna. Geol. Fören. Förh. 1889. — Om kvartsit-sparagmitområdet mellan Storsjön i Jemtland och sjön Rogen vid riks-gränsen. Geol. Fören. Förh. 1889 *). — Handbok vid geologiska exkursioner i Upsalas omgifningar. Upsala 1891. — Om kvartsit-sparagmitområdet i vårt lands sydöstra fjelltrakter. Geol. Foren. Förh. 1891 *). — Om geologiens vittnesbörd om descendensteorien. Nord. Tidskr.

1891. — Studier öfver de gla-ciala aflagringarna i Upland. Geol. Fören. Förh. 1892 *). — Om interglaciala aflagringar i Jemtland. Geol. Fören. Förh. 1893 *). — Om märken efter isdämda sjöar i Jemtlands fjelltrakter. Geol. Fören. Förh. 1893 *). — Om postarkäiska eruptiver i det svensk-finska urberget. Geol. Fören. Förh. 1893 *). — Om de s. k. urgraniterna i Upland. Geol. Fören. Förh. 1893 *). — Ueber Dolomitbildung und dolomitische Kalkorganismen. Neues Jahrb. für Geol. u. Pal. 1894.

— Om skogsvegetationen i öfre Norrland; trenne uppsatser i broschyren: Uppsatser i den norrländska skogsfrågan jemte landshöfding Curry Treffenbergs motion Om revision af skogslagstiftningen. Stockholm 1894. — Om sannolikheten för sekulära variationer i atmosfärens kolsyrehalt. Svensk kemisk tidskr. 1894. — Geologisk beskrifning öfver Jemtlands län med karta. Sveriges Geol. Unders. Ser. C. N:o 140 1895. — Om isomorfi och morfotropi. Svensk kemisk tidskr. 1895. — Ueber das Nephelinsyenitgebiet auf der Insel Alnö. Geol. Fören. Förh. 1895 *). — Om några genombrottsdalar i vårt lands sydliga fjelltrakter. Ymer 1895. — Om beryll såsom nybildning i en pseudomorfos efter beryll. Geol. Fören. Förh. 1895. — Om elfaflagringar och nivåförändringar i Norrland. Geol. Fören. Förh. 1895. — Om högsta marina gränsen i norra Sverige Geol. Fören. Förh. 1896 *). — Om fördelningen af skogsmark och odlingsland i norra Sverige. Skogsutställningens publikation Från Svenska barrskogar 1897. — Ueber einige Mineralverwachsungen. Bull. geol. Inst. Upsala, N:o 6, 1897. — Några anmärkningar om de isdämda sjöarna i Jemtland. Geol. Fören. Förh.

1897. — Om sparagmiterna vester om Ströms vattudal. Geol. Fören. Förh.

1898. — Om de vid syenitbergarter bundna jernmalmerna i östra Ural. Geol. Fören. Förh. 1898. — Afdelningarna Geologi (»Huru naturen danat Sverige») och Bergsbruk i publikationen Sveriges Rike (i Ljus). Stockholm 1898. — Om urkalkstenamas topografi och den glaciala erosionen. Geol. Fören. Förh. 1899. — Om Ragundadalens geologi. Sveriges Geol. Unders. Ser. C. N:o 182, 1899. — Till frågan om den senglaciala hafsgränsen. Geol. Fören. Förh. 1899. — Om Norrlands näringar och deras naturliga betingelser. Verdahdis Småskr. 1899.

— Till frågan om trävaruindustrins betydelse för det norrländska jordbruket. Ekonom. Tidsk. 1900. — Om tiden för jerngneisens veckning. Geol. Fören-Förh. 1900. — Åtskilliga uppsatser i Turistföreningens årsskrift samt recensioner och referat i Geol. Fören. Förh. o. a. st.

*) Äfven intagen i Sveriges Geol. Undersöknings publikationer.Jolian Otto Rohnström, född den 17 september 1869; mogenhetsexamen den 17 maj 1887; inskrifven vid Upsala Universitet den 15 september 1887; filos. kand. examen den 12 september 1890; filos. lic. exam. den 15 september 1896; genomgått profårskurs vid Högre Allm. latinläroverket å Norrmalm i Stockholm vårterminen 1897 och höstterminen 1897; tjenst-gjort: vid Nya Elementarskolan i Stockholm såsom vik. adjunkt och vik. lektor vårterminen 1891, läsåret 1894—1895 och de 5 sista veckorna af höstterminen 1896; vid Högre Allm. läroverket å Södermalm i Stockholm såsom vik. lekt. vårterminen 1898 samt läsåret 1898—1899, såsom extra lärare läsåret 1899—1900; vid Lyceum för flickor i Stockholm såsom lärare läsåren 1898 — 1899, 1899—1900. Disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900.

Af trycket utgifvit: Etude sur Jelian Bodel (Grad. afh.).

Af Gestrike- och Helsinge Nation:

Svante Gustaf Forsström, född d. 10 juni 1868, stud. h. t. 1887, med. fil. ex. h. t. 1888, fil. kand. h. t. 1891, vik. lektor vid högre allmänna läroverket i Nyköping i början af v. t. 1892, fil. lic. h. t. 1897, genomgått profårskurs v. t. 1899—h. t. 1899, disp. v. t. 1900 för fil. doktorsgraden.

Af trycket utgifvit: Om temperaturens och ljusets inverkan på svafvel-silfrets elektriska ledningsförmåga (Grad. afh.).

Karl Nordlund, född d. 16 febr. 1871, stud. h. t. 1890, fil. kand. v. t. 1892, e. o. biblioteksamanuens jan. 1893—jan. 1894, fil. lic. v. t. 1898, vik. lektor vid h. allm. läroverket å Södermalm v. t. 1899 och v. t. 1900, disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900.

Af trycket utgifvit: En uppsats i Pedag. tidskr. 1898. — Den svenska reformationstidens allmänna statsrättsliga idéer i deras samband med den politiska utvecklingen. Sthm 1898 (Grad. afh.).

Af Östgöta Nation:

Axel Edvard Fransén, född d. 4 Jan. 1864, stud. h.t. 1884, fil. lic. v.t. 1896, disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900.

Af trycket utgifvit: Coriolis’ sats, tillämpad i mjuka kroppars kinematik, 1895. — Några anmärkningar om differentialekvationen y" = Ay3 -j-By* + Cy + D (Ey + F) y och derrned analoga ekvationer, 1895. — Bidrag till frågan omden rätta definitionen på derivator med komplexa indices, 1895. — Ett specialfall af tre-kroppars-problemet: Tvä himlakroppar röra sig på lika stora afstånd från den tredje. 1895. — Sur une extension de la formule de Green, 1897. — Sur les singularités essentielles mobiles des équations différentielles du second ordre, 1897. Alla i K. Vet. Akad. förhandl. — Om planetsystemets uppkomst. En väsentlig modifikation af den teori, som Kant och Laplace framstälde. Första häftet, Upsala 1898. — Om en generalisation af Dirichlets problem. (Grad. afh.).

Gustaf Adolf Landstrom född den 6 febr. 1855; aflade maturitetsexamen i dec. 1883, teol. fil. ex. år 1885, filosofie kandidatexamen i dec. 1890; egnade sig åt privat undervisning vid Upsala Universitet sedan 1892; aflade fil. lic. ex. höstterm. 1899; disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900.

Af trycket utgifvit: Locke och Kant, ett bidrag till utredningen af transscendentalfilosofiens historiska förutsättningar och betydelse, (Grad. afh.).

Josef Fredrik Liljeblad, född i Norrköping d. 5 mars 1872, aflagt maturitetsexamen d. 8 juni 1891, inskrifven såsom student vid Universitetet d. 15 sept. 1891, aflagt filos, kandidatexamen d. 29 maj 1893, filos, licentiatexamen d. 29 okt. 1898; extralärare vid Norrköping h. allm. läroverk fr. d. 7 nov. till höstterminens slut 1898, genomgått profår vid Upsala h. allm. läroverk v. t. och h. t. 1899. Disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900.

Af trycket utgifvit: De assimilatione syntactica apud Thucydidem quae* stiones ad genera, numeros, casus pertinentes (Grad. afh.).

Af Vestgöta nation:

Carl Götrik Adolf von Schdele, född d. 6 dec. 1869, student 31/s 1890, fil. kandidat *3/ö 1893. Amanuens vid kemiska institutionens analytiska afdelning jan.—april 1896. Fil. licentiat 15/o 1898. Amanuens vid kemiska institutionens analytiska afdelning jan. 1898 —april 1899. Kemist vid Allgemeine Elektricitäts Gesellschaft i Berlin april—oktober 1899. Disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900. — Förordnades till docent i kemi vid Upsala Universitet den n/4 1900.

Af trycket utgifvit: Om praseodym och dess viktigaste föreningar (i Bihang till K. Svenska Vet. Akad. Handlingar 1898 och Zeitschrifl fur unor-ganische Ghemie 1898). — Einige Metoden zur Reindarstellung der Ceritmetalle (i Berichte der deutschen ehemischen Gesellschaft 1899) — Om föreningar med tvåvärdigt kol (i Svensk kemisk Tidskrift 1896). — Om tellur och dess ställning i periodiska systemet (Svensk kemisk Tidskrift 1897). — Om ceritme-tallemas atomvärde (Svensk kemisk Tidskrift 1899). — Om praseodym och några af dess föreningar. (Grad. afh.).Lydia Katharina Wahlström, född d. 22 juni 1869, student vid Upsala Universitet h. t. 1888, fil. kand. d. 28 maj 1891, fil. lic. d. 31 jan. 1898, disp. för filos, doktorsgraden h. t. 1898.

Af trycket utgifvit: Sveriges förhållande till Danmark 1788—89 (Grad. afh.).

Af Smålands Nation:

Uåkan Sjögren, född d. 6 maj 1870 i Skärstad (Jönköpings län), aflade mogenhetsexamen d. 12 juni 1889. Student i Upsala h. t. s. å, fil. kand. ex. d. 30 jan. 1893, fil. lic. ex. d. 28 okt. 1899, disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900.

Af trycket utgifvit: De particulis copulativis apud Plautum et Teren-tium quaestiones selectae. (Grad. afh.).

Af Göteborgs Nation:

Olof fifraim Reinhold sson, född i Skee, Bohuslän, den 28 december 1860. Maturitetsexamen 3/6 1882. Inskrifven som student i Upsala höstterminen 1883. Aflade fil. kand. examen i Upsala den 28 jan. 1888 och fil. lic. examen därstädes den 15 sept. 1896. Profår vid Norra latinläroverket i Stockholm 1897—98. Tjänstgjort som v. lektor i svenska och tyska språken vid Kongl. Sjökrigsskolan 1893—94; vik. adjunkt (partielt) vid Norra latinlärov., Stockholm 18/i—6/a 98; vik. adjunkt vid Nya elementarskolan, Stockholm 10 ¡b—7/e 98; lärare i Beskowska skolan från den 18/® 98. — Resor: till Tyskland 1889—90 och Frankrike 1896—97 för språkstudier. — Disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900.

Af trycket utgifvit: Sur les pléonasmes syntaxiques de l'ancien français (Grad. afh.).

Gustaf Josef Sandström, född i Göteborg d. 21 febr. 1865, aflade mogenhetsexamen d. 27 maj 1882, fil. kand. ex. i Upsala d. 14 dec. 1885, genomgick profårskurs vid Stockholms Norra Latinläroverk kalenderåret 1889, tjänstgjorde såsom extralärare vid h. allm. läroverket i Helsingborg från v. t. 1890 till och med v. t. 1896 med undantag för läseåret 1892—1893, aflade fil lic. ex. i Upsala d 30 maj 1893, utnämndes till adjunkt vid h. allm. läroverket i Jönköping d. 30 dec. 1895, disp. för filos, doktorsgraden h. t. 1899.

Af trycket utgifvit: En studie öfver multiplikatorsfunktionerna och deras integraler (Grad. afh.).Karl Axel Fryxell, född i Karlstad d. 1 no v. 1873, aflade mogenhetsexamen 1892, inskrifven som student vid Upsala Universitet s. å., fil. kand. examen 1894, fil. lic. examen 1899, disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900.

Af trycket utgifvit: Om svenska biskopsval under medeltiden. Upsala 1900 (Grad. afh.). — Tillfällighetsdikter, publicerade i Fyris, Upsala Nya Tidning och jultidningen Värmländingarna. — Resebref i Nya Varmlandstidningen sommaren 1895, i Svenska Dagbladet sommaren 1898. -- Recensioner i Nya Värmlandstidningen och Historisk Tidskrift.

Af Norrlands Nation:

Knut Fredrik Schmidt, född den 9 mars 1871 i Mo (Vesler-norrlands län), aflade mogenhetsexamen v. t. 1889, inskrefs såsom student i Upsala h. t. 1889, aflade fil. kand. ex. d. 31 jan. 1893, företog sommaren 1894 studieresa till England, aflade fil. lic. ex. d. 15 sept. 1898, företog i febr. 1899 studieresa till England och Tyskland, tjenstgjorde vid slutet af h. t. 1899 såsom vikarierande lektor i franska och engelska språken vid Gefle h. allm. läroverk, disp. för filos, doktorsgraden v. t. 1900.

Af trycket utgifvit: Studies in the Language of Pecock (Grad. afh.).Vid morgondagens högtidliga akt har Kanslern för Rikets Universitet, förutvarande Statsrådet, Kommendören med stora Korset af Kongl. Nordstjerne-Orden, Filosofie Doktorn Herr Gustaf Fredrik G ill jam ynnestfullt lofvat att närvara, och se vi häruti ett förnyadt bevis på den omtanke och det intresse, som universitetet städse fatt från sin främste styresman röna.

Till bevistande af samma högtidlighet inbjuda vi vördsamt Vniversitetets f d. Kansler, /. d. Statsrådet, En af de Jlderton i Svenska JLkademien, îliddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts örden, Jiiris Vtrius-que Doktorn Jlerr 'Pehr Jakob von Khrenheim, Stats-rådet och Ghefen för Kongl. Ecklesiastik-departement et, Kommendören med stora Korset af Kongl. SNordstjerne-Örden Jlerr *Nils Ludvig ¿Hlfred Glaeson, länets Jiöfding, Kommendören med stora Korset af Kongl. 6Nordstjerne örden, Jlerr Per Johan Bråken-hielm, Öf ver sten och Ghefen för KongL Vplands Be-gemente, îliddaren af Kongl. Svärds-örden Jlerr Bengt Erland Eberhard von Jiofsten, Vpsala Stads Borgmästare, îliddaren af Kongl. JVordstjeme Örden Jlerr Sven Badhe9 Vpsala Stadsfullmäktiges Ördförande, f. d. Jläradshöfdingen i Vpsala läns norra domsaga, f. d. Bevisionssekreteraren, Kommendören af Kongl. ¿Nordstjeme- och Vasa-ördnarne, 2 kl-, ¿Turis Vtrmsqwe Kandidaten Jlerr Garl Kredrik Oscar von Bahr, Bcktorn vid Vpsala ¿Högre Ælmânna har o-verk, Hi d daren af Kongl. ¿Nordstjerne Orden-, Filosofie doktorn ¿Herr (Bari ¿Mxel 'Brolén} Universitetets och FLögre Mllmänna Läroverkets nuvarande och f d. Lärare och Snibetsmän, ilektor och Lärare vid Folkskolelärareseminariet och vid Fr ins Gustafs folkskola, Universitetets studerande ungdom, Länsstyrelsens ledamöter, Upsala stads ¿Magistrats och Fädstufvurätts ledamöter, Stadsfullmäktige, Kongl. Uplands Fege-ni entes Öfficers-corps, samt öfrige

Universitetets och Vetenskapens Idkare, Gynnare och Vänner.

Samlingen sker i morgon Torsdag den 31 Maj kl. 11,15 m* & Södermanlands och Nerikes nations lokal för att i högtidlig procession ledsaga de blifvande Doktorerna till Universitetets aula, der promotionen kommer att i vanlig ordning försiggå.

Upsala den 30 Maj 1900.

Oscar AHn. Hugo Blomberg. Car! Th. Mörner.

PROMOVENDI

VID

PROMOTIONEN

I UPSALA

DEN 31 MAJ 1900.JURIDISKA FAKULTETEN.

PROMOTOR:

Professor HUGO BLOMBERG.

HEDERSDOKTORER:

VON BAHR, C. F. O., f. d. Häradshöfding i Upsala läns norra domsaga.

CARLSON, K. G., Justitieråd, Stockholm.

ELLIOT, J. E., President i Svea Hofrätt.

HERNMARCK, C. G., f. d. Justitieråd, Stockholm. SJÖGREN, K. J. W., Professor vid Upsala Universitet.

WACHTMEISTER H. H:SON, Statsråd och Chef för Finansdepartementet.

DOKTOR EFTER AFLAGDA PROF:

/

ALMEN, T. A., Jur. Lic., Docent vid Upsala Universitet.

MEDICINSKA FAKULTETEN.

PROMOTOR:

Professor, Grefve C. TH. MÖRNER.

JUBELDOKTORER:

HAMBERG, N. P. Professor, Stockholm.

HULPHERS, H. V., Regementsläkare vid 2:dra Lifgardet. IHRMAN, J. F., f. d. Provinsialläkare i Eskilstuna distrikt. LUNDQVIST, G. M., f. d. i:ste Stadsläkare i Nyköping. MELANDER, A. F., Med. Doktor.

SJÖSTRAND, P. O., f. d. Provinsialläkare i Halmstads distrikt.HEDERSDOKTORER:

FRIES, TH. M., f. d. Professor vid Upsala Universitet.

HÄGGSTRÖM, C., Direktor och öfverläkare vid kongl. sällskapets Pro Patria barnbörds- och barnhus, Stockholm.

KARSTRÖM, A. W., Lasarettsläkare, Vexiö.

LINDSTRÖM, C. A., Professor, Stockholm.

NILSSON, E. N., Regementsläkare vid Skånska Dragonreg.

DOKTORER EFTER AFLAGDA PROF:

HEDENIUS, P. A. I., Med. Lic., Docent vid Upsala Universitet.

PETTERSSON, A., Med. Lic.

STECKSÉN, ANNA, Med. Lic.

THUNBERG, T. L., Med. Lic.

FILOSOFISKA FAKULTETEN.

PROMOTOR:

Universitetets Rektor Professor OSCAR ALIN.

HEDERSDOKTORER:

BILDT, C. N. D., Envoyé vid Svensk-Norska Legationen i Rom.

BÖRJESON, J. L. H., Professor vid Akademien för de Fria Konsterna i Stockholm.

EKMAN, J. A., Biskop i Vesterås stift.

FLINK, G., Mineralog, Folkskollärare, Stockholm.

HENSCHEN, S: E., Professor vid Kongl. Karolinska Med. Kir. Institutet.

KEMPE, F. K., Konsul, Stockholm.

LIND, E. H., i:ste Biblioteksamanuens, Upsala.

v. ROSEN, J. G. O., Professor vid Akademien för de Fria Konsterna, Stockholm.

WIJK, OLOF, Grosshandlande, Göteborg.DOKTORER EFTER AFLAGDA PROF:

HÖGBOM, A. G., Norrl., Professor vid Upsala Universitet. ROHNSTRÖM, J. O., Fil. Lic., Stockh.

FORSSTRÖM, S. G., Fil. Lic., Gestr.-Hels.

NORDLUND, K., Fil. Lic., Gestr.-Hels.

FRANSÉN, A. E., Fil. Lic., Östg.

LANDSTRÖM, G. A., Fil. Lic., Östg.

LILJEBLAD, J. F., Fil. Lic., Östg.

VON SCHÉELE, C. G. A., Fil. Lic., Vestg., Docent vid Up sala Universitet.

WAHLSTRÖM, LYDIA K., Fil. Lic., Vestm.-Dala. SJÖGREN, H., Fil. Lic., Smål.

REINHOLD SSON, O. E., Fil. Lic., Göteb.

SANDSTRÖM, G. J., Fil. Lic., Göteb.

FRYXELL, K. A., Fil. Lic., Verml.

SCHMIDT, K. F., Fil. Lic., Norrl.